

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECE

Cekovni račun:
Ljubljana številka
10.630 in 10.349 za
instate.

Uprava:
Kopitarjeva ulica
številka 6.

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Strang Nevarnosti pogajanj v Moskvi

Angleški posebni odposlanec William Strang je sedaj v Moskvi. Včeraj smo brali, da je bil skupno z angleškim poslanikom Seedsom in francoskim poslanikom Naggiarjem cele tri ure pri sovjetskem komisarju za zunanje zadeve Molotovu, kjer so razpravljali o angleških predlogih za sklenitev vojaške zveze, kakor tudi o sovjetskih odločitvah od te zamisli.

Strangovo poslanstvo v Moskvi je usodne važnosti. Bajle nosi seboj pooblastila, tako obsežna, da ž njimi lahko odloča o usodi narodov. Gorje izvoljencu, ki mora sam, osamljen v območju svoje vesti, sprejeti sklepe, katerih posledice so lahko nedogledne. Kajti položaj, v katerem se nahajajo evropski narodi, je hud. V zadnjih dneh se je še bolj zmrčal. Nad Evropo visi vtis, kakor da hoče Sovjetska Rusija svoje sodelovanje z Anglijo in Francijo prodati za pravilčno ceno. Ako namreč pretrasemo angleške predloge in sovjetske protipredloge in jih očedimo vse ovijajoče šare diplomatskega jezika, se prikazujejo obrisi sovjetskega manevra v jasni luči. Sovjetska Rusija hoče od svojih bodočih zaveznikov — ako pride do sporazuma — imeti nič več in nič manj kakor neomejeno polnomočje glede postopanja z baltskimi državami. Sovjetska Rusija hoče, da Anglija in Francija z zaprtimi očmi Rusiji podpišeta polnomočno pravico, da sama po svoji lastni presoji odloča, kdaj so bili njeni življenjski interesi v baltskih državah, to je v Estoniji, v Letoniji in v Litvi, ogroženi in kdaj nastopi obveznost vojaške pomoči za Anglijo in Francijo. Kaj to pomeni, si lahko predložimo, ako se spomnimo na primer prepira, ki je pred leti nastal v abesinski pustinji od nekega studenta med italijanskimi in abesinskimi vojščaki in ki je Abesinijo stal njeno samostojnost. Takšen malenkosten sporček med dvema pijanima obmejnima stražnikoma bi lahko dal povod za izbruh svetovne vojne.

Usoda Evrope bi bila potemtakem, ako bi Anglija in Francija Sovjetski Rusiji plačali zahtevano ceno, takorekoč izročena na milost in ne-milost moskovski vladi, ki bi sama odločala, kdaj naj pade prvi strel, ki bi napovedal vojno dolžnost za ogromne svetovne imperije. Ni čudno torej, če se Anglija upira poti, ki je pred njo zazijala. Ni čudno, ako se pri Chamberlainu, če smemo verjeti resnim angleškim časopisom, pojavljajo vplivi, ki bi ga radi zadržali, da ne bi šel pre-daleč. Ni čudno, če se po angleških listih pojavlja prestrašena vprašanja resnih mož, kako daleč gredo Strangova pooblastila in če ta sicer odlični mož v Moskvi zares lahko zastavi kri angleškega imperija v zavezniški pogodbi, v kateri Anglija nima nobene, Sovjetska Rusija pa vso odločitev.

Položaj je tem bolj nevaren, ker je Anglija tudi pod pritiskom francoske vlade, ki stoji na stališču, da je sodelovanje z Rusijo neobhodno potrebno in da je brez Sovjetov vsaka obrambna fronta proti Nemčiji na evropskem vzhodu tako rekoč brez haska. Chamberlain je do pred nekaj dnevi še vztrajal pri svoji zahtevi, da noče svojega podpisa dati pod prazen papir, da si hoče obdržati pravico do medsebojnih posvetovanj, preden nastopi za Anglijo dolžnost, da vrže v borbo svojo armado. Toda kako dolgo bo vztrajal, ko pa Francija pritiska, ki se je tudi že sama tej pravici odrekla? Francija pravi, da je treba pač sovjetski riziko sprejeti kot kazen, ki jo morata Anglija in Francija sedaj plačati zato, ker sta bili doslej v svoji politiki napram Nemčiji preveč malomarni.

V Moskvi se odigrava torej usodna borba, v kateri ima angleški odposlanec proti sebi ne samo sovjetske diplomate, ki tajinstveno špekulirajo, marveč tudi francoske predstavnike, ki v pridu bodočih razvojev nemške politike menijo, da nobena cena ni prevelika, ako je ž njo mogoče kupiti sovjetsko sodelovanje proti Nemčiji. Francoska vlada, ki je že pristala na sovjetsko zahtevo po neomejnem polnomočju glede varovanja neodvisnosti baltskih držav, sicer hoče ta pristaneek omiliti s predlogom, naj se v naprej točno opišejo vsi primeri kršenja neodvisnosti baltskih držav, ki bi jih Rusija smela razlagati kot kršenje svojih lastnih življenjskih interesov in ki bi morali spro-žiti takojšnjo pomoč Anglije in Francije, toda v etvari sami je to le igračkanje z besedami. Kako naj se v naprej opišejo vsi takšni primeri? Kako naj se v naprej določi, kateri primeri kršijo sovjetske življenjske interese, kateri pa ne, ko pa je vedno možnost dana, da Sovjetska Rusija izsili svojo lastno razlago, čeprav bi Anglija in Francija imeli svojo, ter svoja zaveznika prisili, da se poženeta v vojno? Zato govorijo po Londonu o pošastnosti sovjetske zahteve, da mora Anglija plačati rusko zavezništvo a podpisom praznega pa-pirja, na katerega bo sovjetska vlada potem za-pisala, kar bo hotela. In to še tista sovjetska vlada, o kateri danes nihče ne more priseči, da ima poštene namene, marveč je še nedavno na široka usta izjavljala, da ima pred očmi samo en cilj, da z vsemi sredstvi razneti svetovno revolucijo, ki naj pogoltne vse države, ki se upirajo komu-nizmu!

Francoska vlada, ki pritiska na Anglijo, naj ž njo vred napravi skok v temo, ima gotovo naj-bolj poštene namene. Prepričana je na podlagi starih izkustev in na podlagi najnovejših obvestil, da se razmere v Evropi pač tako razvijajo, da je vojna neizbežna, ter da je treba sovjetskim špe-kulantom pač plačati ceno, ki jo zahtevajo, ker bi bil izid vojne brez sodelovanja Rusije negotov. V Franciji ne verjamejo ponovnim mirovnim za-gotovilom, ki jih ališijo od nasprotni strani, ter gledajo samo v smeri proti Gdansk, kjer se kopijo oblaki. Anglija je Poljski sicer dala jam-etva za njeno nedotakljivost. Toda v francoski časopisni javnosti se med vrstami ponavljajo dvo-mi, če bi Anglija v vsakem primeru — tudi samo za Gdansk — hotela Poljski na pomoč, dvomi, ki so v Berlinu postali že prepričanje. Zategadelj se francoska vlada v pridu bodočih razvojev sedaj tako trudi, da bi dobila angleški podpis, ki je že na pogodbi s Poljsko, tudi na pogodbo s Sovjetsko Rusijo, prepričana kot je, da bi angle-ška obljuba potem bolj držala. Zato Francija tako prigovarja Angliji, naj junjsko požre grenko bo-biko, ki ji jo ponujajo sovjetski državniki.

V Moskvi se odigrava torej tedni usodni do-godki. Na angleškem odposlaneu Strangu leži ogromna odgovornost. Ali bo zgrabil za nevarnost,

Odnosaji med Nemčijo in Slovaško

Slovaški zunanji minister razlaga pomen nemških jamstev za neodvisnost slovaške države

Bratislava, 16. junija. AA. DNB: Zunanji mi-nister Durčanski je v svojem govoru, ki ga je imel včeraj v slovaški poslanski zbornici, de-jal, da je danes vsakdo na Slovaškem prepričan, da slovaški narod more obstojati, če je neodvisen. Vsak, kdor misli na kršitev neodvisnosti slovaške države, mora računati na to, da se bo znašel pred združenim narodom, ki raje umre, kakor da bi dovolil odvzeti si svobodo. To pa ne pomeni, da slovaški narod ni pripravljen delovati z osta-limi narodi. Minister Durčanski je naglasil, da je bila Slovaška v bivši češkoslovaški republiki na čelu protiboljševske fronte. Slovaški narod je na ta način izvršil civilizatorično poslanstvo v Srednji Evropi.

Glede nemško-slovaške pogodbe je minister izjavil,

da zlobni krogi vidijo v tej pogodbi do-kaz, da slovaška republika ni več svo-bodna država. Oni to trdijo, ker je Slo-vaška prevzela nase gotove obveznosti do Nemčije kot protiuslugo za jamstvo njene politične neodvisnosti in nedotakljivosti. Na ta način hočejo nekateri poudariti obšoj nemških teženj, ki naj bi ogrozile obstanek malih narodov. V resnici leti to na slovaško državo, ki ji s tem odrekajo zakonito pravico do obstoja.

So še druge države, ki so prevzele pravno politično obveznost. V 20 letih je Češkoslovaška na svojem ozemlju trpela sovjetska vojaška za-stopstva, a ji kljub temu niso odrekli neodvis-nosti. Ako bi bila Nemčija hotela, bi si mogla prikličiti Slovaško v celoti ali pa delno. Ako Nemčija tega ni storila, je s tem ponovno do-kazala, da ne želi vladati nad malimi narodi, kakor to nekatere države trdovratno trdijo, tiste države, ki v obnovi Nemčije vidijo nevarnost zase.

Nemčija je v prvi vrsti prevzela nase ob-veznost jamčiti meje in politično neodvisnost Slo-vaške. Slovaška to upošteva, ker se je v zadnjem času pokazalo, da morejo biti od vseh jamstev nemška jamstva za Slovaško največjega pomena. Nemčija je dala Slovaški ugodnost ne samo poli-tične narave, pač pa tudi ugodnosti na gospo-darskem področju, da bi Slovaška mogla čimprej odstraniti težave, ki so se pokazale v začetku.

Poljska je pokazala — je nadaljeval mi-nister Durčanski — pozitivno stališče do slovaške republike. Odnosaji Slovaške z Madžarsko so postali razmeroma boljši v zadnjem času. Vendar pa niso še takšni, kakršni bi morali biti med državama, ki sta v dobrem sosedsstvu. Slo-vaška je simpatizirala z Italijo od vsega za-četka fašistične revolucije. V Bratislavi se bodo te dni začela pogajanja med Slovaško in Italijo. Končne pogodbe bodo prišle na mesto gospodar-skih sporazumov, ki so bili sklenjeni z Nemčijo. Slovaška je z uspehom odstranila vse težave, ki so se pojavile v začetku njenega obstoja.

čimprej sklenila vojaško zvezo z Anglijo. Nemški tisk odločno zanika vsako zlo na-mero Nemčije napram Slovaški, priznava pa, da je bilo v slovaški prestolnici ustanovljeno posebno nemško armadno poveljstvo.

»Times« o zbiranju nemških čet v bližini poljske industrije

Po svoji časnikarski dolžnosti objavljamo žla-nek londonskih »Times«, ki uživajo slova-sko krajno resnega in nepristranskega vladnega lista in ki o Slovaški pravijo sledeče:

»Francoski zunanji minister Bonnet je včeraj, ko je obvestil ministrski svet o položaju v Evropi, brez dvoma sporočil svojim vladnim tovarišem, da sta An-glija in Francija popolnoma složni glede predlogov, ki so bili stavljeni Sovjetski Rusiji.«

»Toda medtem, ko v Moskvi tečejo pogajanja, je zavlada velika zaskrb-ljenost glede Slovaške. Nemčija je nam-reč zbrala svoje čete v severnem kotu

slovaške meje, od koder se z lahkoto pride v poljsko Šlezijo, kjer je srce polj-ske industrije. S svojo zaščitno pogodbo, podpisano med Nemčijo in Slovaško dne 23. marca letošnjega leta, si je Nemčija izgovorila pravico, da zgradi na slovaški strani Malih in Belih Karpat in v gorovju slovaškega Javornika vojaške utrdbe. Po-godba izredno pravi, da se tamkaj smejo naseliti nemške čete, ki bodo uživale vo-jasko samostojnost na področju teh utr-jenih okrajev. Toda Slovaške je le vzne-mirilo, da je v te utrjene kraje prišlo tako ogromno število nemške vojske.«

»Na drugi strani poročajo, da je izvoz živežnih pridelkov iz Slovaške v Nemčijo zelo močan. To Slovaške razburja. Raz-burja jih tudi govoriča, da bo Slovaška porazdeljena med Nemčijo in Madžarsko. Še druge novice krožijo. Toda o nobeni ni mogoče trditi, da je resnična, razen poročila, ki smo jih navedli zgoraj, ki so ugotovljena kot resnična.«

V Moskvi: „Nezadovoljivo ...“ še tri točke, ki zahtevajo razčiščenja

Moskva, 16. junija, c. Danes popoldne je bil Strang zopet v Kremlju pri Molotovu. Razgovora sta se udeležila tudi francoski in angleški veleposlanik. Razgovor je trajal nad eno uro.

Molotov odklonil

V večernih urah o današnjem sestanku še ni bilo objavljeno uradno poročilo, pač pa se med po-litičnimi krogi širijo vesti, da je Molotov od-klonil francoske in angleške kompromisne pre-dloge, ki jih je Strang prinesel s seboj iz Londona. Po-gajanja pa s tem še niso prekinjena, ker je Molotov izjavil, da bo nove sovjetske predloge za zvezo z Anglijo osebno izročil te dni angleškemu in francoskemu veleposlaniku v Moskvi.

Pogajanja se nadaljujejo

O stanju pogajanj s Sovjetsko Rusijo poroča da-neš »Times«, da so pogajanja zares stopila sedaj v zaključno stopnjo, ker je z obeh strani zavlada ve-liko razumevanje. Treba je razčistiti le še sledeča vprašanja:

1. Varnost baltskih držav;
2. zahteva Sovjetske Rusije, da niti ena izmed treh držav, niti dve skupno ne morejo skleniti miru ali premirja brez tretje, zlasti če je ena izmed treh pogod-benic vmešana v vojno;
3. Rusija zahteva, da pogodba po-stane veljavna tedaj, ko bodo izvršene vse potrebne vojne priprave;
4. zahteva, da se sklenjeni pakt spravi v sklad s paktom Zveze narodov.

Odmev v Berlinu Italija naj posreduje?

Varšava, 16. junija, b. Nemški veleposlanik v Moskvi grof von Schulenburg je prišel v Berlin, da poda poročilo. Njegov prihod je brez dvoma v zvezi s sovjetsko-britanskimi pogajanj, ki se v pospe-šenem tempu vodijo v Moskvi. Razvoj teh pogajanj nemška diplomacija spremlja z izredno pozornostjo.

Iz zanesljivega vira poročajo, da je nemška vlada že na binkoštni ponedeljek zaprosila italijansko vlado, da se Italija pridruži italijanskim veleposlaniku v Berlinu Attolici, naj v Moskvi posreduje za popuščanje napetosti med Berlinom in Moskvo. Italijanska vlada je tedaj odklo-nila to prošnjo Nemčije ter je opozorila, da je ona doslej na temelju protikomunističnega pakta vodila nespremenjeno politiko osi in bi posredovanje med Moskvo in Berlinom pomenilo preveliko preusmeritev z njene strani. Ta poskus, čeprav se ni posrečil, do-kazuje, kako veliko vrednost polaga Nemčija v dobre odnose z Moskvo, čeprav nemški tisk s svojimi na-padi na tako zvani boljševizem želi stvar prikazati v nasprotni luči. To isto dokazuje, kakšen pomen pri-pisujejo v Berlinu sklenitvi jamstvenega pakta med Anglijo, Francijo in Sovjetsko Rusijo, pa četudi se nemški tisk vsak dan trudi, da zmanjša mednarodno zvezo trojne zveze Francija-Anglija-Sovjetska Rusija.

Moskva, 16. junija, b. V tukajšnjih diplomatskih krogih je veliko pozornost zbudilo današnje poročilo ruske agencije Tas, v katerem pravijo, da se bo komisariat za zunanje zadeve oziral na razgovore med Molotovim, britanskim in francoskim veleposla-nikom ter Strangom. Ti razgovori pa doslej niso po-polnoma zadovoljivi. To potrjujejo tudi poluradna »Izvestija«, ki končuje svoje današnje poročilo o včerajšnjih britansko-ruskih pogajanjih takole: »Moskovski politični krogi smatrajo izid prvih po-gajanj in nove francoske predloge za nezado-voljive.«

Kralj Jurij na poti domov

London, 16. jun. AA. Posebni Reuterjev do-pisnik z ladje »Empres of Britain« poroča: Pre-den sta angleški kralj in kraljica odpotovala, je kanadski ministriški predsednik Mackenzie King poklonil kraljici Elizabeti dve krasno izdelani koži srebrnih lisic z zlatimi zaponkami kot da-riilo kanadskega naroda, in prav tako plašč iz kože bele severne lisice za kraljico Mary in dra-gocene krznenе mufe za princezini. Kraljica Eli-zabeta je prebila včerajšnji dan na oddihu v druž-bi svojega spremstva.

Poljska-Nemčija Nemške vojne ladje v Gdansk

Varšava, 16. jun. b. Z ozirom na prihod nem-ške vojne ladje v gdansko luko, je izdala poljska vlada poročilo, da bi morala biti Poljska ob pri-hodu te ladje poprej obveščena. Nemška vlada tega ni storila ter bo Poljska zaradi tega vložila protest v Berlinu.

Tukajšnji listi poročajo, da je nemška Gestapo v zadnjih 24 urah izvršila celo vrsto aretacij v vzhodni Prusiji in v Gdansk iz vojnih razlogov. Iz Gdanska je bilo 17 oseb prepeljanih v kazni-lnice v Königsberg. V vzhodni Prusiji je bilo iz političnih razlogov aretiranih nad 50 nemških častnikov. Tako poroča list »Cass«.

Zogu sili v Anglijo

London, 16. junija. AA. DNB. »Times« po-ročajo ponovno, da se bo bivši albanški kralj Zogu verjetno naseli v Angliji. Angleška vlada ga je pripravljena sprejeti pod pogojem, da se odreče vsaki politični delavnosti.

Dunajska vremenska napoved: Polagoma se bo zjasnilo, krajevne nevihte.

Zagrebska vremenska napoved: Počasni se bo zjasnilo, na severozapadu bo prevladovala oblač-nost, še vedno hladno z lokalnimi nevihtami.

Zemunska vremenska napoved: Od severo-zahoda se bo počasno zjasnilo, vendar bo še delno oblačno in hladno vreme s krajevnimi nevihtami.

Cena za Aleksandreto

Turčija gradi s francoskim denarjem v Aleksandreti pomorsko oporišče za francosko in angleško brodogradnjo

Ankara, 16. jun. TG. Semkaj je prispelo francosko vojaško odposlanstvo, da sklene končni sporazum med Francijo in Turčijo glede oddaje pokrajine in mesta Aleksandrete tudi z vojaškega stališča in da s turškim generalnim šta-bom določi način vojaškega sodelovanja v prime-ru kakšne vojne. Francoski in turški častniki se bodo razgovarjali o sodelovanju tako kopenske vojske kakor obeh brodogradn na področjih v zho-d-nega Sredozemlja, Male Azije in Bal-

kana. Pri tej priložnosti bodo prav tako rešili vprašanje dobave vojnega materiala za potrebo turške armade in turškega brodogradn.

Na merodajnih krogih nočejo potrditi novico, ki se je te dni širila med inozemskimi diplomati v Ankari glede cene, ki jo bo Turčija Franciji plačala za odstop sandžaka Aleksandrete.

Turčija se je po tej vesti obvezala, da bo s pomočjo francoskega denarja v Aleksandreti zgradila povsem moderno vo-jno pristanišče, ki bo služilo kot oporišče francoskemu in angleškemu vojnemu brodogradn v primeru vojne. Aleksandretsko pristanišče naj bi po na-erthih, ki so bili turški vladi že predlo-ženi, postalo za Aleksandrijo v Egiptu največje in najmočnejše vojno pristanišče v vzhodnem delu Sredozemskega morja.

da se ž njo brani proti nevarnosti? Ali bo izbral kolero, da ž njo pobija kugo? Ali je potem čudno, ako se sveti oče papež Pij XII. tako trudi, da spravi vesilesle okrog zelene mize k pogajanjem in ako ga je v usodni uri madžarski regent Horthy z odmevajočim glasom prosil, naj nadaljuje svoje napore, da bi mir človeštvo rešil strašne izbire, pred katero stoji?

Svobodna Rusija bi pomenila svobodo sveta

Ugledni ameriški časnikar o potrebi obnovitve svobodne Rusije

Glavni urednik ameriškega tednika »American« je objavil članek v svojem listu o sedanjih političnih razmerah v Evropi z ozirom na Rusijo. Članek prinašamo v izveščju in to predvsem zaradi tega, ker potrjuje misel, ki jo je »Slovenec« stalno zastopal, da je namreč boljševizem glavni krivec sedanjega stanja v Evropi. Kajti boljševizem je osamil veliko slovansko Rusijo in s tem izpostavil male slovanske narode mnogim nevarnostim in jih takorekoč prepustil lastni usodi, v kateri se morajo sredi trenja evropskih velesil boriti trdo za svoj obstanek.

Glavni urednik John La Farge piše:

»Najpotrebnejše, najdaljnosežnejše in najnujnejše vprašanje, ki ga je v sedanjem trenutku potreba rešiti, je obnova svobodne Rusije.

Najpotrebnejše...

Z gotovo nestrpnostjo smo lansko jesen poslušali v Parizu, kjer je vladal strah pred vojsko, kako so starejši politiki pravili, da bi se kaj tako nenormalnega ne bi moglo dogoditi v dneh, ko je Rusija bila še sestavni del koncerna evropskih velesil. Kot del evropske družine je Rusija imela to nalogo, da je v kritičnih časih vse skupaj držala. To govorenje francoskih politikov nas je spominjalo na dni, ko je bilo med evropskimi silami še ravnotežje, ki pa se je zrušilo v tistem trenutku, ko so nove ideologije zavladale nad svetom. Toda to razmišljanje francoskih politikov je živo opozorilo na bolno točko sedanjega evropskega položaja, ki je posledica popolne politične in socialne bolezni Rusije. Načrtnost abnormalen odnos je pokazala Rusija napram ostalim evropskim narodom zlasti v trenutku, ko je bila od njih naprošena, da jim v najtežjih trenutkih pomaga. Ko je Francija Rusiji postavila vprašanje ali bi se v slučaju potrebe borila za Češkoslovaško, so Sovjeti odgovorili, da se ne bi mogli boriti niti za enega zaveznika foliko časa, dokler ne bo končano »boljševizirahje vojske«, dokler ne bo kon-

čana vrsta ubijanja njenih lastnih generalov, dokler ne bodo »očistišeni« tudi oni, ki so čistili... Stiska Češkoslovaške je v strašni goloti odkrila slabost ruske vojske, a polkovnik Lindbergh je zadal samo še poslednji udarec s svojim poročnim poročilom o stanju sovjetskega letalstva. Poslanik Trojanovski je bil za nedoločen čas pozvan iz Washingtona v Rusijo, komisar za zunanje posle Litvinov je bil ne- navadno molčeč ob priliki jesenskega zasedanja Zveze narodov, kjer ni našel drugega dela, kakor da je spletkaril po hodnikih mirovne palače. General Blücher je izginil na Daljnem Vzhodu. Vse to so dogodki, ki mečejo luč na dejanske razmere v Sovjetiji.

Gotovo je, da je Rusija od tedna do tedna bolj izolirana. Njena izolacija manjša pritisk, ki ga je boljševiška propaganda izvajala v ostalih delih sveta. Toda ta izolacija je samo začasna in pomenja le prehodno dobo. Toda končno vprašanje je ono, ki ga je že lanski december Ke-renski postavil v »New York Timenu« in ki se ne tiče samo izolacije izvora komunističnega oku- ženja.

Temeljno vprašanje je obnova Rusije v zvezi s pobudo dejanskih ali samo pomenskih demokratičnih držav in narodov sveta. Gre za obnovo države v duhu resnične svobode in samouprave.

Najdaljnosežnejše...

Obnova Rusije se globoko tiče političnih, go- spodarskih in družabnih razmer na celim svetu. Kot politična celina povezuje Rusija Evropo od severa do juga, celo Azijo. Daljni Vzhod in celo oddaljeni kot Zedinjenih držav preko Beringovih vrat.

V vsakem kotu, na vsaki točki ta stik Sovjetije z ostalimi državami sili njene so- sede k posebnim vojaškim in socialnim obrambnim korakom proti državi, katere ni- kakor ni mogoče asimilirati in ki ni v ni- čemer sorodna z ostalimi člani mednarodne

potokov krvi, v katerih so zginili car in njegova vlada na drugi strani, je izbrisal iz spomina dejstvo, da je Rusija v početku našega stoletja vendar le uživala kratko dobo demokratičnega režima.

V tem kratkem času so bili položeni tem- elji za najširšo ljudsko kulturo in za go- spodarski razmah Rusije in Sibirije, kar so pozneje boljševiki vse sebi pripisali. Ljudje tudi pozabljajo, da Leninova delavnost ni bila omejena le na rušenje carizma in upostavitve proletarske diktature. Že mnogo prej je Le- nin v imenu boljševizma sabotiral najodlo- nejše vsako zgradnjo demokratske oblike v Rusiji, ker bi potem svobodni ruski narod ne bil več dostopen za boljševizem.

Politični teoretiki naj razmišljajo o tem kak- šen režim naj bi zadobila bodoča Rusija. Toda krščansko-socialna etika jasno pravi: ako hoče Rusija mir, stalnost, blagostanje in prijateljstvo z ostalim svetom, potem mora postati država, v kateri bodo spoštovane človečanske pravice z vključeno popolno svobodo.

Najnujnejše...

Sedaj bi bilo treba delati. Ako ne bodo ni- česar pametnega napravile v pogledu Rusije de- mokratične države, potem bodo poskušale pribli- žati se ji totalitarne države, kar pa bo pomenjalo nenadomestljivo izgubo ne le za Rusijo, ampak tudi za ves ostali svet. Vsak dan prinaša nove dokaze, da je boljševiški eksperiment propadel. Češkoslovaška je videla kako se je malik, ki ga je smatrala za svojega prijatelja, razpršil kakor dim in to v trenutku, ko je njegove pomoči naj- bolj potrebovala. Enako razpada pod pritiskom dogodkov tudi politična delavnost komunističnih organizacij v Franciji. Milijoni, ki so sledili ko- munističnemu evangeliju, vidijo, da bodo po nje- govih poti ostali brez moči napram zmaganemu napredku totalitarizma. Nočem pa s tem reči, da je komunizma že konec, ki bo verjetno še tudi naprej razkraljalo človeško družbo tudi še potem, ko ne bo več Sovjetske Rusije, ki je sedaj njegova glavna opora.

Ako demokratske države ne bodo ponudile zdravlila Rusiji in to na temelju resnične demo- kratske družbe, se bo pojavilo vprašanje Ukra- jine, ki je danes mrtna točka vse evropske mo- drosti. V zvezi z Ukraino se pojavlja še nov pro- blem: ali bo ostala Ukrajina samo orodje poli-

Navadi
svojega otroka
pravočasno na
pravilno nego zob!

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

tičnih totalitarnih ambicij, ali pa bo svobodna edinica v svobodni Rusiji.

Brezbriznost demokratskih narodov na- pram usodi ruskega naroda bi mogla imeti še druge posledice. Herod in Pilat nista nik- dar tako pripravljena postati prijatelja, kakor ka- dar gre za boj proti božjemu Sinu. Sovjetsko brezboštvo gotovih sodobnih gibanj v Evropi bi se utegnulo kaj kmalu najti in se med seboj spora- zumeti. Orientacija napram Bogu je še vedno naj- globlje gibalno duhov in v tej točki je komunizem z gotovimi evropskimi gibanji na isti črti in bi medsebojna zveza ne bila tako nemogoča, kakor bi se enemu ali drugemu na prvi pogled zdelo.

Verska svoboda v svobodni Rusiji ne bi ozdravila brezboštva, ki ga je zasejal komunizem, niti ne bi bila dovoljna obramba proti nekrščan- skemu preganjanju. Toda odvzela bi preganjanju njegovo najmočnejše orožje. Na obrambo bo dvig- nila milijone mladih src in duhov, ki so sedaj čvrsto vezani s protiverskim režimom. Svoboda vere in prepričanja bi preprečila zbiranje vseh protiverskih sil v Evropi v en ogromen kolektiv, v eno samo največjo protikrščansko silo sveta. Verska svoboda bi odprla upanje na svobodo mnogim preganjenim narodom, ki sedaj spreje- majo brezboštvo samo zaradi socialnih in poli- tičnih nagibov.

Po vsaki tihi maši se v katoliških cerkvah moli tudi za Rusijo. Pridru- žimo se tudi mi tem molitvam, da se politična in socialna svoboda Rusije postavi sedaj v naj- primernejšem času, ker je to nujen predpogoj za politično, socialno in versko svobodo vsega sveta.

Spor radi Tjencina raste

Ofenziva proti tujim naseljem na Kitajskem — »Odgovor na ljubimkanje Anglije s Sovjetsko Rusijo«

Tokio, 16. jun. c. Danes dopoldne se je sestel odbor petih ministrov, ki vodi blokado proti mednarodnim koncesijam v Tjencinu. Na sestanku je bilo sklenjeno, da se ne sme smatrati, da bi bila blokada omejena samo na Tjencin, ampak je treba to razumeti tako, da lahko Japonci poslej blokirajo vse mednarodne koncesije dru- go po Kitajskem.

Tjencin, 16. jun. AA. Reuter: Po prvih trenutkih razburjenja se je angleška kol- onija v Tjencinu že precej znašla v no- vem položaju. Glavni predmet razgovorov je še vedno to, kaj bo naredila angleška vlada. Vsaka, tudi najmanjša vest, ki pri- hlaja iz Londona, je predmet komentar-jev. Potrpljenje Angležev je treba obču- dovali. Japonci se stalno zabavajo ob pre- iskvah, ki jih opravljajo na cestah. Angleži se morajo postaviti v vrsto ter morajo sleči suknjo, čevlje in mnogokrat celo nogavice. Ako kak Anglež protestira, ga straže takoj postarajo kot zadnjega v vrsto. Živeljske potrebe so se zelo podražile ter obstoja bojazen, da bo na- stalo pomanjkanje. Cene so skočile za 50 do 75 odstotkov. Japonske straže so za- plenile danes neko norveško ladjo, ki so jo po peturni preiskavi izpustile.

Japonski pogoji

Tokio, 16. junija. AA. DNB: Vojni minister je izjavil na današnji seji vlade, da japonske oblasti v Tjencinu izvajajo mirno in odločno ukrepe proti angleški in francoski koncesiji, da bi se na ta

način odstranili vsi neopozornosti.

Zunanji minister Arita je sporočil, da je an- gleški veleposlanik v Tokiu dobil pojasnila, zakaj je bila uvedena blokada. Arita mu je odgovoril, da vso stvar vodijo krajevne oblasti. Pripomnil pa je, da bi angleška vlada morala sodelovati z Ja- ponsko, za dosego načelne rešitve vprašanja tu- jih naselbin. Na seji ministrskega sveta so skle- nili, da se še dalje izvajajo izdani ukrepi v Tjen- cinu in čr mora biti to izvajanje odločno.

Iz Honkonga poroča dopisnik »Exchange Te- legraph«, da je Japonska postavila naslednje pogoje za ukinitve blokade:

1. Izročitev 50 milijonov švicarskih frankov v srebru po kitajskih bankah;
2. obljuba Velike Britanije, da ne bo naspro- tovala novemu redu v severni Kitajski;
3. obljuba Velike Britanije, da bo podpirala Japonsko pri preganjanju kitajskih teroristov.

Ostri angleški protiukrepi

London, 16. junija. b »United Press« poroča, da so na današnji seji britanske vlade razpravljali izključno o predlogih za gospodarske protiukrepe proti Japoncem, ker so vsi prepričani, da je ja- ponski nastop v Tjencinu odločilen za nadaljnji položaj Velike Britanije na Daljnem Vzhodu. Ves londonski tisk zahteva soglasno, da se proti Ja- ponski izvedejo ostri protiukrepi. V tukajšnjih dobro poučenih krogih pričakujejo, da se bo tudi Amerika danes priključila protestom Velike Britanije in Francije. To je prvi sklep ameriškega državnega tajnika Hulla po sprejetju poročil svojih poslanikov iz Tokija.

Francoski uradni krogi prav tako izjav- ljajo, da bo vse ukrepe proti Japoncem, Francija delala v popolnem soglasju z Veliko Britanijo.

Italijansko mnenje Zaradi spletk z Rusijo

Rim, 16. jun. AA. Diplomatski urednik agen- cije Stefani piše: Cilj, ki ga namerava japonska vlada doseči z uvedbo blokade v Tjencinu, se ne omejuje, kakor se zdi, na izročitev nekaj kitaj- skih zločincev. Zdi se bolj,

da namerava Japonska razjasniti svoje stališče do Anglije in Francije, ker je zdaj očitno, da je do nadaljnjega od- pora maršala Čangkajška moglo priti le zaradi denarne in materialne pomoči, ki sta jo dali ti dve državi in Rusija. Z dru- gim besedami, Japonska si je stavila za cilj dobiti od Londona in Pariza jasne in odločne obveznosti glede spoštovanja ne- vtrdnosti.

Morda predstavlja to, kar se je dozdaj zgo- dilo, samo začetek. Prizadevanja, s katerimi ho- čejo te zahodne demokratične države vplesti Moskvo v svojo igro, je naperjeno proti drža- vam osi Rim—Berlin, neposredno pa ogroža tudi življenjske interese Japonske. Prvi odgovor je bil podan v Tjencinu.

Glas razuma

Cerkev, ki ima od Boga nalogo, da člo- večstvo vodi k spoznanju resnice, ima danes na svoji poti pred seboj veliko hujše ovire, kakor kdajkoli. Nahaja se sredi najhujših raz- dorov, najljutejših borb med nasprotnimi čustvi in interesi, sredi idej in teženj, ki ne poznajo nobene mere, sredi ljudi, ki se ne morejo opredeliti glede najjasnejše resnice: da bi namreč kot rhovno pravilo ravnanja in končnega razsodnika v svojih nesoglasjih pripoznali plemenito suvereniteto pravice in zaupali svojo usodo kraljestvu razuma, na- mesto sili. Zaradi tega je danes Kristusovi Cerkvi tako težko uveljaviti v toliki zmedi pojmov svojo miselnost in opomine, ki izvi- rajo iz njenega religioznega poslanstva ter zagotavljajo resnični blagor posameznih na- rodov in vsega človeškega občestva. Kljub temu je dolžnost apostolskega učenitva, da se ne da ustrašiti od nobenih ovir, niti ne od krivih tolmačenj njegovih namenov in načrtov, naj jih še tako krivo razumevajo in izpaku- jejo, da ne bi vršilo svojega poslanstva: člo- večstvo pomiriti in narode med seboj spraviti ter jim kazati resnico prav urejenega živ- ljenja.

Kar se tiče napačnih tolmačenj, ki jih Cerkve večkrat sliši tudi od strani, od katere bi tega ne pričakovala, je treba vedeti, da se apostolska stolica ne da zapeljati ali vezati od posebnih interesov kateregakoli naroda ali države; tudi niti ne sanja, da bi se vme- šavala v konkretno rešitev teritorialnih sporov ter ne poklanja svojih simpatij nobeni določni državni obliki pred drugo. Toda ona se nikakor ne more odpovedati svoji dolžno- sti, da v času, ko slepi nagoni in nerazumne strasti zamegljujejo pravo usmeritev v tako zapletenem položaju, ne bi rekla svoje ma- terinske besede in ponudila svojo pomoč, da se prepreči neposredna nevarnost, da ne bi gola sila s svojimi nedoglednimi posledicami na duhovnem, moralnem in gospodarskem področju skušala preprečiti pametne razpra- ve o perečih vprašanjih. Kdo drugi, kakor Cerkve naj v takem času uspe v prizade- vanju, da prevlada v vladajočih in vladanih ozi- r na plemenito idejo človečanske skup- nosti, na zavest ogromne odgovornosti vsa- kega in vseh pred Bogom in zgodovino in na resnični blagor narodov, ki se more ohraniti samo v trajnem miru, ki varuje svobodo in čast vsakega naroda?

(Iz nagovora papeža Pija XII. kardinal- skemu zboru 2. junija t. l.)

družine. Rusija sedaj tone vedno globlje v gospodarsko motviri. Čeprav je njeno ze- meljsko bogastvo neizmerno, je vendar njena proizvodnja nepopolna, kvaliteta izdelkov je podpoprečna, neurejena je uporaba dobrin in neurejena je vodstvo proizvodnje. Dokler v Rusiji vlada zastrupljeni socialni sistem, toliko časa bo njegov protistrup nacistični to- talitarizem, ki prav tako temelji na zmotnem nauku prodiral dalje in dalje v vse dele sveta.

Obnova Rusije bi pomenila sporazum med demokratičnimi narodi sveta o tem, da se Rusiji da prava vlada namesto proletarske diktature. Nemoč sovjetske diktature se na znotraj od leta do leta bolj kaže, ker temelji na povsem zgreše- nem pojmovanju človeštva. Obnova Rusije bi po- menjala, da ruski narod zopet dobi ono, za kar je kljub nekaterim svojim slabostim gotovo spo- soben, to je demokratski režim. Strašno izkustvo z boljševizmom je ruski narod dovedlo do roba propada. Toda ni mu vzelo zmognosti, da vlada sam sebe. Boljševizem kakor carizem ga je samo mnogo naučil.

Grozna tragedija boljševiške revolu- cije v Rusiji, ki je silno kontrast neumnosti in samozadovoljstva poslednjih dni Nikolaja II. in

Balkanska zveza je trdna

Značilni zdravici Metaksasa in Gafenca v Atenah

Atene, 16. jun. AA. Atenska agencija: Pred- sednik grške vlade Metaxas je v svoji zdra- vici na banketu prirejenemu na čast romunskemu zunanjemu ministru Gafencu med drugim dejal: Vaša prisotnost naglašata istočasno skupno že- ljo, da po sestanku v Bukarešti ponovno stopimo v stik in izmenjamo nazore v ozihrju prirsčnosti glede vprašanj, ki zanimajo naša dva naroda in ves Balkanski sporazum, vprašanj, ki so v zvezi z mednarodnim položajem, ki zadaja skrb. Toda mi upamo, da se bodo dogodki začeli v kratkem razvijati v smeri pomiritve. V resnici ne smemo verjeti v ono najhujše, ker si ne moremo mi- sliti, da bi dobra volja in želja podlegli sovraštvu in rušenju. V tesni zvezi z našima zaveznicima Turčijo in Jugoslavijo tudi mi že 6 let brez odihla delamo v okvirju Balkanskega sporazuma za sodelovanje in sporazum z vsemi sosedi z namenom ohraniti ozihrje sloge in varnosti v tem delu Evrope, ki jo je znala ustvariti naša skupna volja.

Na to zdravico je romunski zunanji minister Gafencu odgovoril med drugim:

Naša zveza je bila sklenjena za to, da se ohrani naša neodvisnost, da se ohrani mir. Ze- limo delati v duhu sporazuma in pomiritve, toda tudi pri tem bomo ostali hrabri in odločni, kar je v današnjih časih potrebno. Razgovori v An- kari so naglasili pomen, ki ga pripisujemo spo- razumu. Prepričan sem, da bo vaša avtoriteta in vaša velika modrost mnogo pripomogla, da se dá skupnemu delu obeležje miroljubnih namenov in dostojanstva, ki ga zasluži.

Neljub vtis v Bolgariji

Sofija, 16. junija. b. V merodajnih bolgarskih krogih prevladuje vtis, da bo imel obisk romun- skega zunanjega ministra Gafenca v Ankari za posledico, da bo romunska vlada odklonila vsako debato o bolgarskih željah. Istočasno sofijski po- litični krogi očitajo bolgarski vladi, da v na- sprotnju z romunsko vlado kaže zelo malo gib- nosti. Najbolj pa je politične kroge začudila po- novna odgoditev potovanja predsednika Kjeiseva- nova v Rim, Berlin, Pariz in London.

Gospodarstvo

Zahteve Kmetijskih zbornic

Kot smo že včeraj poročali, je bilo te dni v Belgradu zborovanje kmetijskih zbornic iz vse države. Na tem zborovanju je bila sprejeta obsežna resolucija, iz katere posnemamo:

Zbornice zahtevajo revizijo občinskih trošarin in prosijo, da se pred dovoljevanjem novih trošarin zaščiti njihov interes.

Nadalje zahtevajo stvaritev rezerve v volni z odkupom od producentov, kar naj uredi posebna uredba. Ugotovi naj se že sedaj cena olja in za žetev 1940, tako da se cene zvišajo.

Država naj intervenira za boljše cene pšenice, živine in sadja.

Na državnih železnicah naj se da popust 75% za prevoz živil v pasivne kraje. Pohiti naj se z graditvijo silosov v državi.

Zbornice predlagajo izdelavo gospodarskega načrta za dvig vsega narodnega gospodarstva, ki naj na prvem mestu upošteva potrebe našega kmetijstva. Zato je potrebna tudi gospodarska organizacija kmeta, kateri naj pomaga država. Zbornice žele čim tesnejše sodelovanje z drugimi kmetijskimi organizacijami.

Država naj sodeluje pri proizvodnji tovarniških predmetov, katere kmet potrebuje. Kmetijske zbornice same bodo uvedle akcijo za združeno proizvodnjo modre galice.

Ponovno je treba proučiti vprašanje kmetijskega kredita, zlasti pa njegove bodočnosti.

Del resolucije je posvečen vprašanju kolonizacije in uzurpacije v Bosni in Hercegovini, nadalje vprašanju našega sladkornega gospodarstva. Tu smatrajo, da je treba že sedaj urediti vprašanje cen sladkorne repe. Zahtevajo preiskavo, kako je prišlo do sedanjega stanja v sladkornem gospodarstvu.

Resolucije se nato bavijo z vprašanji proizvodnje industrijskih rastlin in svilarstva v vrdarski banovini.

Ker dim borskih rudnikov škoduje kmetijstvu, zahtevajo zbornice odreditev posebne neodvisne komisije, ki naj bi v juliju ocenila škodo. Monopolska uprava naj preskrbi zadostno preskrbo soli kmetijskemu prebivalstvu.

V tarifnem odboru naj ima vsaka kmetijska zbornica svojega delegata. Uredba o kmetijskih zbornicah naj se izpremeni tako, da bodo morali uradi vedno pred uveljavljenim uredbo in odlokom vprašati za mnenje kmetijske zbornice.

Dopolnilno naj se odredbe o osnovanju okrajnih kmetijskih odborov, tako da je vsak zbornični svetnik član okrajnega kmetijskega odbora v svojem okraju.

Končno je bilo na konferenci sklenjeno, da se osnuje Zveza kmetijskih zbornic s sedežem v Belgradu. Ustanovna skupščina Zveze kmetijskih zbornic bo 16. avgusta 1939.

Z velikim zadovoljstvom in vžbučenjem so odhajali gledalci od včerajšnje premijere franc. ve efilma

DONSKI KOZAKI

(LA BRIGADE SAUVAGE)

KNEZ JUKA TRUBECKOJ prvič v filmu.

SODELUJEJO:
VERA KORENE — CHARLES WANER
ROGER DUCHESNE

Ta največji kozaki film si mora vsakdo ogledati
Danes predstave ob 16., 19., 21.

KINO MATICA, tel. 21-24

Borze

16. junija.

Denar
Angleški funt 258.—
Nemški čeki 14.30

V zasebnem kliringu je ostala marka nespremenjena na 14.30, pač pa je čvrsta Praga, kjer se je pojavilo znatno zasebno povpraševanje. V Zagrebu je narasla čez 150.

Devizni promet je znašal na zagrebški borzi 5.098.463, na belgrajski 5.577.000 din. Prometa v efektih je bilo v Belgradu 1.233.000 din.

Ljubljana — Uradni tečaj:

London 1 funt	206.20—209.40
Pariz 100 frankov	116.42—118.72
Newyork 100 dolarjev	4386.75—4446.75
Zeneva 100 frankov	995.00—1005.00
Milan—Trst 100 lir	231.95—235.05
Amsterdam 100 goldinarjev	2337.00—2375.00
Berlin 100 mark	1771.12—1788.88
Bruselj 100 belg	748.50—760.50

Ljubljana — Zasebni kliring:

Berlin 1 marka	14.20—14.20
Praga 100 kron	150.50

Zagreb — Zasebni kliring:

Praga 100 kron	149.42—151.82
Solun 1 drahma	30.65—31.35

Belgrad — Zasebni kliring:

Praga 100 kron	148.80—151.20
Solun 1 drahma	30.90—31.60

Ljubljana — Svobodno tržišče:

London 1 funt	256.40—259.60
Pariz 100 frankov	144.82—147.12
Newyork 100 dolarjev	5459.57—5519.01
Zeneva 100 frankov	1236.57—1246.57
Amsterdam 100 goldinarjev	2906.13—2944.13
Bruselj 100 belg	990.76—942.76

Curih. Belgrad 10, Pariz 11.76, London 20.785, Newyork 444, Bruselj 75.45, Milan 23.35, Amsterdam 235.60, Berlin 178, Stockholm 107, Oslo 104.40, Kopenhagen 92.75, Sofija 5.40, Praga 15.03, Varšava 83.62, Budimpešta 87, Atene 3.90, Carigrad 3.60, Bukarešta 3.25, Helsingfors 9.15, Buenos Aires 103.

Vrednostni papirji Vojna škoda:

v Ljubljani 464 —467
v Zagrebu 465 —468
v Belgradu 465.50—466

Ljubljana. Državni papirji: 7% inv. pos. 100 do 101, agrarji 62—63, vojna škoda promptna 464 do 467, begl. obv. 88—89, dalm. agrarji 86—87, 8% Bler. pos. 101—102, 7% Bler. pos. 93—94, 7% pos. DHB 100—101, 7% stab. pos. 99—101. — Delnice: Narodna banka 7.400—7.600, Trboveljska 172—180.

Zagreb. Državni papirji: 7% inv. pos. 100 do 101, agrarji 62 den., vojna škoda promptna 465 do 468, begl. obv. 87.50 den., dalm. agrarji 86—87, 4% sev. agrarji 59.50—60.50, 6% žumske obv. 83 do 83.50 (83.50, 84), 8% Bler. pos. 100.50—103, 7% Bler. pos. 93.50—94.75 (94), 7% pos. DHB 99 den., 7% stab. pos. 100 den. — Delnice: Narodna banka 7.500 den., Priv. agr. banka 212 den., Trboveljska 173—175 (176), Gutmann 40—50, Sladk. tov. Osijek 80—82.

Belgrad. Državni papirji: 7% inv. pos. 101 do 102, agrarji 62 den., vojna škoda promptna 465.50—466 (467.50, 466.25), za konec junija 465 do 466 (467), begl. obv. 88.25—88.50 (88.75, 88.50), dalm. agrarji 86.25—86.50, 4% sev. agrarji 60 do 60.50, 6% žumske obv. 82.75—83.50 (83.50, 83), 8% Bler. pos. 101—102, 7% Bler. pos. 93—94.25, 7% pos. DHB 100 den. — Delnice: Narodna banka 7.400—7.500, Priv. agr. banka 212—213 (212.50 drobnih komadi).

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica: bač., sred. 147—148, slav. 148—149, ban. 146—150, — Rž: bač. 135—137.50, Ječmen: bač., sred. 150—152.50, — Koruza: bač., ban. par. Indija in Vršac 116—117, — Tendence stalna. Promet srednji.

Sombor. Pšenica: bač., sred. bač., bač. okolica Novi Sad, bač. okolica Sombor 145—147, gor. bač. in sred. kasa duplikat 145—147, slav. kasa duplikat 146—148, južna ban., gor. ban. 143—145, bač. ladja kanal, bač. ladja Begej 146—148, bač. Tisa vlačilec 147—149, bač., ban. ladja Dunav 147—149, — Ječmen: bač. okolica Sombor 152.5 do 155, sred. 152.5—155, — Koruza: bač. prompt 114—116, — Moka bač. 232.50—242.50, 212.50 do 222.50, 192.50—202.50, 172.50—182.50, 147.50 do 157.50, 115—120, — Tendence stalna. Promet 67 vagonov.

Živinski sejmi

Mariiborski svinjski sejem 16. junija: Prignanih je bilo 187 svinj. Cene: mladi prašiči 5—6 tednov 80—100, 7—9 tednov 110—120, 3—4 mesece 190—240, 5—7 mesecev 310—540, 8—10 mesecev 470—515, 1 leto 710—920 din. 1 kg žive teže 6 do 8, mrtve teže 8—11 din. — Prodanih je bilo 109 komadov.

Komenda

Društvo slov. obrtnikov v Komendi priredi od 29. junija do 2. julija 1939 prvo obrtno razstavo v prostorih novega »Doma«. Razstava sama bo nudila prav pester razgled in pokazala sposobnost in mojstrsko izdelanost razstavljenih predmetov. Vabimo vse obrtnike in obrtnice ter prijatelje obrtništva, da si v čimvečjem številu ogledajo to razstavo in da s tem pokažejo, da jim je mnogo do napredka obrtniškega stanu.

Novo mesto

Društvo slovenskih obrtnikov v Novem mestu ima svojo vsakoletno prireditev 2. julija t. l. pri g. Kočaku, na katero opozarjamo vse obrtnike in prijatelje obrtništva.

KINO
UNION
Tel. 22-21

Najpopularnejši roman ALEKSANDRA DUMASA
v razkošnem filmu romantičnih pustolov in intrig iz
galante dobe kardinala Richelieuja.
Nemrtva imena: Athos, Porthos, Aramis in D'Ar-
tagnan in njihova deviza: vsi za enega — eden za vse!

TRIE MUŠKETIRJI

SENZACIJA LJUBLJANE!
Danes premiera!
Predstave ob 16., 19. in 21 uri.

Odredba o izvrševanju manjših zidarskih, tesarskih in kamno- seških obrtov

Lani je minister za trgovino in industrijo izdal uredbo o opravljanju manjših zidarskih, tesarskih in kamnoseških obrtov na podlagi čl. 49, odst. 3 obrtnega zakona. Ta uredba določa delokrog tako imenovanih manjših zidarskih, tesarskih in kamnoseških obrti, pooblastila pa bana, da sme glede na razmere v banovini odrediti, da se smejo opravljati ti manjši obrti samo v nekaterih krajih, predelih in okrajih.

Sedaj je ban naše banovine g. dr. Marko Natlačen izdal tozadevno odredbo, s katero odreja, da se smejo manjši zidarski, tesarski in kamnoseški obrti izvrševati samo v onih krajih draveke banovine, ki ne spadajo pod širši gradbeni okoliš krajev I. dela gradbenega zakona, niso rudarska ali industrijska naselja, niti niso klimatski ali turistični kraji.

V pooblastilih za izvrševanje teh obrtov se mora ta odredba označiti.

Poprej izdane pravice za te obrte ostanejo v veljavi po določbah te odredbe.

Odredba stopi v veljavo z dnem, ko se objavi v »Službenem listu«.

Iz te odredbe je razvidno, da se smejo manjši gradbeni obrti izvrševati povsod, razen v krajih, katere našteva odredba. Ti kraji so: 1. Širši gradbeni okoliš mest in trgov iz I. dela gradbenega zakona (ta mesta in trgi so naštet v ministrski uredbi z dne 16. januarja 1932, kraji, ki spadajo pa v širši gradbeni okoliš teh mest in trgov, pa so bili označeni v odredbi kr. banske uprave iz leta 1933 in 1938). 2. Dalje so izzeti turistični in klimatski kraji, ki so naštet v ministrski odredbi z dne 22. decembra 1936. 3. Končno so izzeta rudarska in industrijska naselja, ki prav tako kakor turistični kraji spadajo pod tretji del gradbenega zakona. Kateri so ti kraji, gradbeno ministrstvo še ni predpisalo. Zato veljajo za te kraje navodila in praksa tehničnega oddelka kr. banske uprave in praksa v posameznih krajih.

Vse interese opozarjamo, da obrtnih pravic (koncesij, pooblastil), ki so bile izdane pred to odredbo, ni treba izpreminjati niti na novo registrirati. Pooblastila, ki se bodo v bodoče izdajala, pa morajo vsebovati označbo predmetne odredbe, kakor to izrečno predpisuje ministrska uredba.

Povečanje proizvodnje piva v Sloveniji

Lani se je proizvodnja piva v Sloveniji povečala, na novo je začela obratovati pivovarna v Laškem, dočim se je v ljubljanski pivovarni Union povečala proizvodnja piva od 32.900 na 40.971 hl. Povečanje proizvodnje v pivovarni Union znaša 12.4%. Istočasno je proizvodnja piva v vsej državi narasla od 270.914 na 346.838 hl, torej za 12.8%. Toda sedanja proizvodnja in prodaja piva še daleč zaostaja za ono v prejšnjih normalnih letih. Tako je znašala v vsej državi proizvodnja piva l. 1930 653.763 hl, istega leta pa je dala pivovarna Union 107.627 hl piva.

Iz poslovnega poročila pivovarne Union za l. 1938 posnemamo, da je proizvodnja piva narasla lani, vendar ni v nobenem razmerju s proizvodno kapaciteto njenih naprav. V drugih poznah proizvodnje te družbe (kvas in špirit) je pa zaznamovani še poslabšanje. Zaradi večje prodaje piva je narasel bruto donos od 22.76 na 26.7, drugi dohodki s prenosom vred so znašali 0.19 (0.19) milij. din. Na drugi strani so narasli izdatki za surovine od 7.2 na 9.36, stroški od 10.9 na 12.2 milij., odpisi (dubioz in amortizacijski) pa od 2.6 na 2.85 milij. din. Edino postavka davkov se je nekoliko zmanjšala.

Sama bilanca družbe izkazuje pri glavnici 24.0 in rezervah 21.04 (20.74) milij. zmanjšanje upnikov od 5.66 na 3.7 milij. Med aktivni so se razne investicije zaradi odpisov zmanjšale, narasla je le postavka. Zaloge znašajo 6.36 (6.94), dolžniki 221.76 (17.2), vrednostni papirji pa 4.0 (3.3) milij. din.

Zaradi zvišanja donosa je tudi čisti dobiček brez prenosa narasel od 1.08 na 1.5 milij. din, kar da skupno s prenosom 1.6 (1.1) milij. din. Zaradi tega se je tudi dividenda zvišala od 4 na 5%. Pripominjamo, da je znašala dividenda za l. 1930 10%.

Adolf Blum & Popper, jugoslovanska odpremiška družba, Belgrad, ki je lani prenesla svoj sedež iz Zagreba, izkazuje za lanko leto pri glavnici 0.25 in bilančni vsoti 3.4 (3.46) milij. čistega dobička 0.015 (0.1) milij. din.

Bilanca Drž. hipotekarne banke

Iz objavljenih podatkov o bilanci Državne hipotekarne banke dne 31. maja posnemamo naslednje postavke (v milijonih din, v oklepajih stanje dne 30. aprila 1939):

Aktiva: gotovina in blagajniški zapiski Narodne banke 526.14 (530.8), posojila: hipotek. 1.831.9 (1.839.55), na doklade in dohodke 1.485.45 (1.473.5), vodnim zadrugam 70.2 (70.2), lombardna 136.1 (160.34), menično-hipotekarna 76.2 (74.8), menična 59.9 (63.97), tek. računi ministrstva financ 855.3 (795.24), razni tekoči računi 461.84 (449.5), efekti rezervega sklada 246.1 (246.1), efekti sklada za zavarovanje bančnih zgradb 1.7 (1.7), vrednostni papirji 1.273.04 (1.216.4), nepremičnina 267.8 (268.2), razna aktiva 76.55 (59.85), bilančna vsota 7.368.2 (7.250.3), kavcije itd. 3.546.9 (3.527.25).

Pasiva: samostojni skladi 592.4 (586.7), razni skladi 1.736.7 (1.712.84), glavnice javnih ustanov 511.4 (510.1), hranilne vloge 1.439.9 (1.412.4), tek. račun ministrstva financ 21.16 (20.65), razni tek. računi 1.350.46 (1.348.44), zastavni listi in obveznice v obtoku 631.9 (637.7), predujmi in depoi bank 295.36 (297.3), rezervni sklad 341.9 (338.6), sklad za amortizacijo bančnih zgradb 1.96 (1.95), sklad za zavarovanje bančnih zgradb 5.6 (5.6), razna pasiva 365.1 (303.2).

Pa prehodnem zmanjšanju vlog v marcu, v še večji meri pa meseca aprila, so vloge v maju ponovno narasle. Največji prirastek pa beleži v maju postavka raznih pasiv. Banka je na novo pritekla sredstva porabila predvsem za nadaljnje obilno kreditiranje države in za nakup državnih papirjev, katerih izkazuje že nad 1 in četrtil milijarde din.

Banka za trgovino in promet, d. d. v Zagrebu. Glavnica 1.0, vloge 1.5, izguba za 1938 0.494 milij. dinarjev.

POVERLJIVA NAREDBA

VIKTOR DE KOWA — PAUL HARTMANN — SUSI GRAF — TATIANA SEIS
Mogočen prikaz sodobne celolane konkurence, ki ruši vse, kar ji pride pod roko in se ne ustrani niti najpogostejših podvlogov za dosego svojih zločin. namenov! Kino Sloga tel. 27-30

Osuševalna dela v dolini Račne

Dne 27. maja t. l. je bil v »Slovenec« med poročili o povodnjah tudi tale članek: »V dolini Račne stoji voda še vedno do 4 m visoko. Nujno prosmo oblast izdatne pomoči. Zadnja leta se zopet čistijo požiralniki, ki odvajajo vodo v Krko, a vendar traja vse teden ali še več, preden se voda odteče. Prosimo, da bi se ta nujno potrebna dela z vso temeljitostjo nadaljevala, ker se katastrofe, kot je sedanja, tolikokrat ponavljajo...«

Ker se bodo melioracijska dela v Račni verjetno še letos nadaljevala, je treba opozoriti na nekatere napake pri teh delih.

Glavna požiralnika v Račni sta Zatočna jama in Viršnica, ki se kmalu združita v ogromno, 900 m

dolgo jama, ki se konča v 18 m globokem jezercu oziroma sifonu, ki odtok vode najbrže zelo ovira. (Sifon imenujemo kolonast, mnogokrat v obliki črke U zavrt del jame, v katerem stoji tudi v največji suši voda in zapira nadaljnjo pot.) V letih od 1886. pa do 1897. je dal deželni odbor razširiti in očistiti vhode v Zatočno jama in Viršnico ter odstraniti nekatere ovire v podzemski strugi. Dela so se ustavila pri omenjenem sifonu, kjer ni bilo mogoče ugotoviti, kje se jama za sifonom nadaljuje.

Od leta 1924. se dela zopet nadaljujejo in je bilo dosedaj za to porabljenih 300.000 dinarjev. Zgrajen je bil 200 m dolg dovodni kanal do Viršnice, urejena podzemska struga ter odstranjene ovire v Krški jami, da bi voda hitreje tekla skozi podzemske kanale.

Poleg tega so se skušali ogniti sifonu na koncu Zatočne jame z rovom, ki bi dosegel nadaljevanje jame onkraj sifona in po katerem bi voda hitreje in lažje otekala. Ta poizkus, katerega uspeh bi mnogo pripomagal k osušitvi Radenskega polja, je bil, milo rečeno, nekoliko naiven. Brez temeljite preiskave sifona so vrtili najprej 40 m v eno smer (Rov I), nato 80 metrov v drugo smer (Rov II) in končno, ko sta bila oba prejšnja poizkusa brez uspeha, še 20 m v tretjo smer (Rov III) in sicer po pripovedovanju ljudi na podlagi raziskavanj z bajanico. Izstreljenih je bilo torej iz žive skale vsega skupaj približno 140 m rova z odprtino 1.5 kv. m, kar najbrže ni stalo dosti manj kot 200.000 dinarjev. Revna in na jamah bogata Slovenija ima 200.000 din manj in 140 m jam več! Z desetino te vsote bi bilo mogoče najeti poplnega palapljača z našega Primorja, da bi raziskal sifon in ugotovil, kje se jama pod vodo nadaljuje in v kateri smeri in razdalji bi se dalo prebiti prehod za vodo. Tako bi bili prihranjeni stroški za poizkusne rove. Tudi če ne bi potapljač ničesar opravil, bi bil vsak odtok neupravičen, ker je treba storiti vse, kar je mogoče, predno se začne s tako dragimi deli, ter bi ostalo še vedno dovolj denarja in časa za kopanje poizkusnih rogov.

Pri melioracijskih delih na Krašu je bilo etorjenih še več napak. (Omembe vredni so požiralniki Jakca pri Logatcu, kjer se leta 1936 čistili prvi požiralnik ter izvlekli iz njega ekoro 6000 kubič. metrov materiala, nakar so ga lani zasipali z materialom iz drugega sosednjega panora, kar je vse skupaj stalo preko 100.000 dinarjev.) Vendar so pa manjše napake razumljive, ker je uspeh melioracijskih del na Krašu vedno dvomljiv, ter je treba priznati, da je prav tu dela mnogo lažje kritizirati, kot jih pa pravilno voditi.

A. Serko.

Poročila iz vseh krajev govore:

Voda je zopet hudo pustošila

Ižanski kraji opustošeni

Ig pri Ljubljani, 15. junija.

Ni se še voda odtekla po prvi povodnji, ko nas je doletela še huja povodenj. Od Pijavegorice mimo Kremence do Ižanske ceste in do Loških ter Matenskih polj je vse pod vodo. Skofljška cesta je pod vodo na dveh mestih v razdalji nad 100 metrov. Ižanska cesta je bila danes dopoldne pod vodo na dveh mestih med km 8—7. Davi je drla voda po matenski cesti skozi vas Mateno do cerkve kot velikanski potok ter so ljudje gazili vodo skoraj do kolen. Iščica je že v terek prestopila bregove ter poplavlja bližnje travnike. Potem pa so vode preplavile vso širno ravan od Pijavegorice proti Tomišlju, da je videti kakor morje. Njive in travniki so vsi pod vodo. Uničena je vsa krma, prav malo bo dobre, in kolikor jo bo, bo blatna ter slaba. Koruza, oves, krompir, zelje, ječmen, fižol, proso in prašna ajda, vse je popolnoma uničeno. Približno 45 ha vseh njiv, posejanih z različni kulturami, je popolnoma uničenih. Odplavljena je rodovitna prst, nanešen gramoz, podrti vsi mostovi ter bruna in plohi odplavljeni dalje. Vsa žita in travniki so od hudega deževja popolnoma poležani, ni upanja, da bi se žita še dvignila.

Narasli hudournik Iška je v vasi Iški in Iški-vasi vse razdejal. Deloma uničene ali pa vsaj zelo močno so poškodovane vse varnostne naprave ob strugi Iške, katere so stale mnogo denarja in imajo ljudje, kakor tudi oddelek za urejanje hudo-

urnikov banske uprave dravske banovine, velikansko škodo. Podrti so jezovi, razna oporišča ter škarpe. Hudournik je trgati zemljo, odplavljal drva ter les. Danes o polnoči je nastala nevarnost, da udere po vasi. S strahom so ljudje čuli vso noč ter kopali in gradili in napravljali za silo pot narasli vodi, da ni vdrla po vasi in po hišah. V Dragi pri Rebolju je bilo vode malo manj kot do kolen, da je vsa preplašena družina čakala, kaj bo in da voda odnese še hišo. Ljudje s strahom ter žalostjo opazujejo ta pustošenja ter se zaskrbljeno razgovarjajo, kaj bo, ko ne bo živčevja, niti krme. Škoda je za naše razmere ogromna. Upamo, da nam merodajne oblasti takoj priskočijo na pomoč in da se izvrši odpis davka za poplavljenja zemljišča.

Tomislj, 15. junija.

Zaradi velikih nalivov je hudournik Iška danes tako narasel, da je v tomisljski občini napravila povodni veliko škodo. Med Tomišljem in Vrbljenjem v Routu je pretrgala vodo cesto ravno pred mostom, da se promet ne more vršiti na nji in niti otroci v šolo ne morejo. V Strahomerju je cele njive rodovitne zemlje odnesla voda. Tudi iz Vrbljena proti Brestu čez polje je voda napravila veliko škodo. Predvsem se pa moramo zahvaliti banski upravi, ki je pred par leti napravila nad Strahomerjem in Vrbljenjem močne jezove, tako da je danes obvarovala vaščane velike škode, ker drugače bi bile obe vasi pod vodo. Nujno smo potrebni pomoči za razdrto cesto in most pri Hošah, ki ga je odneslo.

Trikrat nesrečne Struge

Struge, 16. junija.

Kakor smo že včeraj poročali, je voda letos že tretjič poplavlila Struge. Ob prvih dveh povodnjah voda v naši dolini še 8 do 10 metrov visoko, pa še hiš in vasi v Strugah. Tako ljudem dvakrat ni bilo treba bežati iz vseh vasi in vseh hiš. Sedaj pa je večina Podtabra pod vodo ter je voda dosegla skoraj vse hiše v tej nesrečni vasi.

Voda, ki še vedno narašča, vedno bolj sili v višje kraje ter vdira v hiše ter poslopja tudi tam, kjer so bili doslej pred vodo varni. Tako stoji sedaj voda v naši dolini še 8 do 10 metrov visoko, pa še vedno narašča, dasi ne dežuje več. Zato so sedaj (poročilo je bilo oddano v petek ob 6 zvečer) pod vodo vse hiše v vseh Podtabor, Pricerkev, Paka, Lipa. Druge vasi, kakor Kolenčavas, Potiškavec in Četež pa so že delno v vodi. Vsa dolina je sedaj podobna ogromnemu jezeru, iz katerega gledajo le hiše in gospodarska poslopja.

Med tem ko voda v Kompoljah upada, ker se odteka proti Strugah, v Strugah še vedno silno narašča. Ljudstvo je sedaj nepopisno zbegano, ker je letos gotovo, da ne bo deležno nobenega poljskega pridelka več. Vse seme so ljudje že po prvih dveh povodnjah deli v zemljo, zato nima sedaj kaj sejati ali saditi. Pa če bi tudi imeli še kaj semen doma, bi bilo sedaj že vse prepozno, ker smo v sredi polja, voda pa bo stala najmanj še 6 dni, preden se bo odtekla. Zato nihče več ne upa na kak letošnji pridelek. Kaj takega nihče ne pomm. Leta 1933 je voda sicer bila hujaša ko letos, drugače pa tega že

sto let ni bilo. Pa še leta 1933 je bila voda samo enkrat, letos pa kar trikrat zapored, in to sredi polja.

Strahno žalosten je sedaj pogled na nesrečne Struge. Lakota je letos neizogibna. Hrane ni ne za ljudi ne za živino. Že sedaj živina žalostno moka, ker je lačna, otroci jokajo, ker ni kruha. Ljudje so z živino morali zapustiti svoje domove ter bežati v višje ležeče kraje. Bati pa se je treba še kužnih bolezni, ki bodo gotovo nastopile, ker so onesnaženi vsi vodnjaki in vsi studenci z razno mrhovino. Onesnažene pa so tudi hiše. Tako se bo tudi letos kakor pred leti začela pri nas kužna bolezen, če oblast ne bo pomagala.

Dolenja vas tretjič pod vodo

Dolenja vas pri Ribnici, 15. junija.

Nastopila je tretja povodenj ki je hujaša kot prvi dve (19. in 28. maja). Zalito je prav vse polje, tudi one njive, katere še nikoli niso bile poplavljen. Snoči (14. junija) je vdrla voda v hiše in hleve v Prigorici in Dolenji vasi. Ljudje so obupani umikali živino in obleko, iz kleti pa krompir, bdeli so celo noč v Prigorici in Dolenji vasi.

Nova rekonstruirana drž. cesta je dokaj mnogo pripomogla, da je udrila voda v hiše ker je cesta za 1 meter dvignjena, propusti so pa docela nezaščiteni. To pa odloži, ker inženjerji mislijo, da stoletne skušnje vaščanov ne veljajo nič. Ljudstvo zahteva takojšnjo popravilo ceste!

ne zemlje s pridelki vred v dolino oziroma na banovinsko cesto Mokronog—Šmarjeta. Med km 10 in 13 te ceste sem moral dvakrat na tej cesti skozi vodo, ki na teh mestih stoji po 4 do 5 cm visoko. Deloma je grušč in prst to cesto zasula na več centimetrov visoko.

Škoda bo ogromna, kajti še vedno hudo de-
žuje.

Globodol pri Mirni peči v vodi

Letošnje deževno vreme je povzročilo mnogo škode po širni Sloveniji, a najbolj je prizadela prostrana Dolenjska. Ne daleč od Mirne peči leži v prijazni dolinici Globodol, na videz neznatna vas, obdana z nešteti grički, a prebivalstvo se odlikuje daleč na okrog po svoji poštenosti in marljivosti. Radi stalnega deževja je letos globodolska dolina zelo oskudovana. Že zadnjič je neurje napravilo mnogo škode, saj je vsem posestnikom uničilo vso živinsko krmo in mnogim tudi prostrane njive posejane z žitom in krompirjem. Na mnogih mestih leži voda po več metrov visoko, saj se kozalec še od zadnjega deževja ni prikazal iz vode.

Ko je posijalo prijazno sonce, so se prebivalstvu razveselila lica, ker so upali, da se bo voda umikala in da bodo poplavljenе njive posejali saj z živinsko krmo. Človek obrača, a Bog obrnel! Začelo je ponovno deževati in napravilo prebivalstvu ogromno škodo. Nekatere hiše so že v vodi, a v posameznih kleteh je vode do 2 m visoko. Tako se je globodolska dolina spremenila v jezero z otočkom hiš na sredini.

Marekoga bo zanimala onesrečena globodolska dolina, zato naj v nedeljo, t. j. 18. junija po-
hiti v to vas, ko bo gasilska četa slavila 20 letnico svojega obstoja. Proslava bo združena z delnim župnim izletom. Blagoslovila se bo tudi nova motorna brigadna, kateri botruje narodni poslanec g. L. Vebler. Po proslavi bo ljudska veselica. Zato iskreno vabimo k obilni udeležbi!

Mesto Kostanjevica z okolico pod vodo

Kostanjevica, 16. junija.

Nalivi zadnjih dni so prinesli novo povodenj. Krka je danes zjutraj dosegla v Kostanjevici 4.15 metrov nad normalo. Voda je tretjič poplavlja mesto, vdrla v stanovanjske hiše in gospodarska poslopja do 75 cm visoko. Vsak promet z mestom

je nemogoč, ker stoji voda na nekaterih mestih državne ceste 80 cm visoko. Vsa okolica Kostanjevica od Koprivnika do Karla v dolžini 12 km je kakor ogromno jezero. Polja, ki so bila za silo novo posejana, so zopet vsa uničena. Uničene so tudi vse košnje.

Ljudstvo je silno zbegano in prosi nujne pomoči. Pred tednom je bil v krškem okraju g. ban dr. Natlačen in si je ogledal nastalo škodo. Tudi je poplavljenec obljubil vso pomoč in dal posameznim prizadetim občanom tudi podporo za prvo

Modna novost: tanko ...

...svileno perilo

z bogato vezenino

Za boljše perilo se zopet mnogo uporablja lepa in okusna vezenina. Tudi barvaste čipke in vezeni motivi ostanejo lepi, če operete tako občutljivo perilo v obilni in blagi peni Luxa. Lux tudi najbolj nežnim nitim ne škoduje in ohrani svileno perilo dolgo časa kot novo.

LUX

za vse poletne tkanine!

... se raztopi tudi v mrzli vodi!

Obsoteljska dolina v vodi

Celje, 16. junija.

Dolinice ob Sotli so kakor jezera, ki so se razlila in zajela hiše, iz katerih obupno ljudstvo ne more. Vsak promet od Podčetrčka je sploh nemogoč. Včeraj je Mestnišča tako narasla, da je preplavila več kilometrov ceste in zmajala most pri Hrovatu v Sodni vasi ter preplavila daleč naokoli polja in travnike. Voda je divjala proti Imenu in razdejala vse, kar je zajela. Pakov mlin v Podčetrčku je popolnoma obdan od vode. Prav tako je voda zalila Lastnič, kjer je cesta več kilometrov v vodi. Naraščajoča voda je pridrla tudi v trg Šmarje in prišla do Katoliškega doma in občinske hiše. Avtobusni promet je mogoče le do Podčetrčka. Kakor smo zvedeli, bo vozil avtobus sedaj skozi Slivnico in Loko pri Zsumu v St. Peter pod Sv. Gorami, in sicer tako, da bo odhajal iz Celja in iz St. Petra po istem voznem

redu, kot do sedaj. Ker je avtobus edina zveza Obsoteljske doline z zunanjim svetom, je nujno potrebno, da se znameniti most v Sodni vasi, katerega problem obstoja že 40 let, čimprej popolnoma obnovi, da bo nemoten promet v bodoče zagotovljen. V poslednjem času je ta most tudi zveza tranzitnega inozemskega prometa iz Maribora proti Zagrebu, zato si lahko predstavljamo upravičeno nezadovoljstvo inozemskih avtobusnih izletnikov, ki prispejo do te točke in ne morejo dalje.

Opustošene kraje si je prišel danes ogledat narodni poslanec šmarskega okraja g. dr. Anton Ogrizek. Tako hudo, kot je udarilo letos ljudstvo šmarskega okraja, še ni bilo nikoli. Ljudstvo je skoraj popolnoma obupano. Prosimo oblast, da se tem tako hudo prizadetim krajem čim prej priskoči na pomoč.

Vlak povozil mladega vajenca

Jesenice, 16. junija.

Snoči se je zgodila na tukajšnji železniški postaji grozna nesreča, ki je zahtevala življenje 16 letnega ključavničarskega vajenca Francka Zupana iz Loga pri Kranjski gori. O nesreči se danes pogovarja ves gorenjski kot, predvsem še zaradi tega, ker so skoraj vsi potniki, ki so bili v vlaku proti Kranjski gori, videli to grozno nesrečo. Vsa tukajšnja javnost pomiluje težko prizadeto Zupanovo družino, predvsem Franckove starše.

Franček se je učil še nekaj časa ključavničarstva pri g. Teršanu na Jesenicah, oskrbo pa je imel pri svojih starših. Zjutraj se je pripeljal z vlakom okrog pol osmih na Jesenice, zvečer se je ponavadi vračal domov z vlakom ob 6.18. Včeraj se je pomudil dalj časa v delavnici, nato pa je

pohitel ob progri proti železniški postaji. Ko je videl, da vlak že odhaja z Jesenic, ni odjenjal, upal je, da bo srečno skočil na sprednje stopnice zadnjega vagona. Ko se je pognal proti drvečemu vlaku, ga je hotel neki možki potegniti nazaj, česar pa fant sploh ni opazil.

Skočil je na stopnice. Ker pa se ni pravočasno prijel za ročaj, je omahnil pod kolesje. Kolesje zadnjega vagona mu je popolnoma zmečkalo obe nogi, dobil pa je tudi notranje poškodbe in poškodbo na glavo. Strojevodja je nesrečo tako opazil in ustavil vlak. Ljudje so zapustili vagon in pohiteli k ponesrečencu, ki je negibno ležal na progri, vendar je še rahlo dihaval.

K ponesrečencu je bil tako poklican zdravnik g. dr. Tancar, ki je ugotovil, da za ponesrečenca ni več človeške pomoči. Duhovnik mu je nato podelil sveto poslednje olje, kmalu zatem so ga z rešilnim avtomobilom peljali domov, toda ubogi fant je med prevozom izdihnil. Nesreča je predvsem zadela Zupanovo mater, ki je pravkar pripravljala domov. Prizadeti družini naše iskreno sožalje!

Strela užgala cerkev

Stari trg ob Kolpi, 14. junija 1939.

Cerkve sv. Antona na Kovači vasi, ki je bila vidna po vsej poljanski dolini, ni več. Snoči ob četrt na 11 je med nevihto in silnimi nativi udarila strela. V trenutku je bila vsa streha iz dešice v plamen. Ker je bil tudi strop lesen in samometan, je razdejanje popolno.

Z veliko požrtovalnostjo so možje in fantje, potem ko se je streha že sesula, rešili skozi okna še kipe z obeh oltarjev in svečnike. Rešen je tudi kelih. — Vse drugo pa je zgorelo. Škoda je nad 70.000 din. Zavarovana pa je bila za 5000 din.

Vse, ki ste vneti častilci sv. Antona, cerkveno predstojništvo prav lepo prosi za nujno pomoč. Škoda bi bilo zlasti če bi se uničila stara gotična kapela sv. Ane, prvotne patrone cerkve.

Grozovito neurje v Šmarjeti in Škocjanu

Po uradnem deževju, se je včeraj v popol-danskih urah utrgal oblak nad dolino potoka Radule. Potok je v nekaj minutah tako narasel, da je pod gradom Klevež, last gospoda Antona Ulma ml., komaj bilo še mogoče ukreniti ukrepne ne-
nejše pri zatvornicah njegovega mlina. Ker je celo noč bilo, kakor iz škafa, se je potok Radula dvignil do zore današnjega dne tako visoko, kakor to domačini ne pommijo. Na poti iz Kleveža sem v Šmarjeti, sem na lastne oči videl posledice teh nalivov. Ravnice od vasi Zbure do Šmariete in Škocjanu so jezera. Žita, ki so tako lepo kazala, poležana. Trave poležane, nakošeno seno odplavljeno. Iz reber, deroče vode trgajo plasti rodovit-

Obiščite

POSTOJNSKO JAMO

PRI TRSTU IN OPATIJI (ITALIJA) — ODPRTA CELO LETO

POJASNILA: ENIT, TERAZIJE 16, BEOGRAD

Droline novice

Koledar

Sobota, 17. junija: Adolf, škof; Nikander, muč. Mlaj ob 14.37. Herschel napoveduje spremenljivo vreme.

Nedelja, 18. junija: 3. pobinkoština nedelja, Efreim S., cerkv. uč., Marko, muč.

Novi grobovi

† V Domžalah je odšla k Bogu gospa Ivana Flerin, rojena Orel, v starosti 67 let. Pokopali jo bodo v nedeljo ob 4 popoldne na Gorici. Naj uživa večni mir! Zaljubljenec svojemu sočlani. † V Ljubljani je izdihnila svojo dušo gospa Pavla Perko, rojena Jordan, žena mizarskega mojstra. Pogreb bo danes ob 5 popoldne iz hiše žalosti, Celovška cesta 97. Naj ji sveti večna luč! Zaljubljenec svoje naj Bog tolaži!

Osebnosti

— Iz sodne službe. Od okrožnega sodišča v Mariboru je premeščen k okrožnemu sodišču v Ljubljani sodni pripravnik dr. Ljubomir Drnovšek.

Prekmurski teden bo danes odprt

Danes dopoldne bo ban g. dr. Marka Natlačen odprl v Murski Soboti Prekmurski teden. G. ban se bo pripeljal v Mursko Sobotu okrog 10. Odbor Prekmurskega tedna ga bo sprejel že na meji Prekmurja pri Veržeru in spremil v prestonico Slovenske Krajin, ki bo elavnostno okrašana sprejela najvišjega predstavnika naše banovine.

Uvodni govor v uradni del bo imel predsednik Prekmurskega tedna soboški župan in banski svetnik g. Ferdinand Hartner, nato pa bo g. ban odprl gospodarsko in kulturno razstavo Prekmurja. Po ogledu razstave bo na slavnostni seji občinskega odbora izročena g. banu diploma častnega občanstva.

Po vseh znakih sodeč, bo Prekmurski teden popolnoma dosegel svoj namen v moralnem in gmoletnem pogledu. Omogočil bo širši slovenski javnosti, da bliže spozna ta najmlajši in najsevernejši del Slovenije in vidi njegove lepote v najlepšem času življenja, obenem pa bo privedel veliko vzpodbudo gospodarskemu in kulturnemu stremljenju Prekmurja k še večjemu naporu za splošni podvig. Ob velikem obisku, ki ga bo te dni deležna Murska Sobot, bo prebivalstvo Slovenske Krajin znova spoznalo, kako tesno je združeno z ostalimi Slovenci v veliko skupno narodno dobro, pravtako pa bodo obiskovalci Prekmurja spoznali, kako velika je v tem vernem ljudstvu ljubezen do naše narodne skupnosti in do Jugoslavije. Prekmursko ljudstvo, ki je skozi tisočletje ohranilo dediščino kneza Kocija in jo privedlo v svobodno državo, je tudi danes veren strahod naših meja!

Čik te spremlja vsepovsod, kadar greš na daljno pot.

— Blagoslovitev Jakličevega doma. V Dobropoljah bo v nedeljo, dne 18. junija 1939, ne pa dne 16. t. m.; kot bi utegnili kdo sklepati iz včerajšnjega članka »Ko se odpira Fran Jakličev prosv. dom v Dobropoljah«, kateri članek je bil sicer namenjen za našo nedeljsko številko, pa je bil objavljen že včeraj.

— Belokranjska podružnica Slomškove družbe in novomeška priredila na Alojzijevo 21. junija t. l. v Črnomlju skupno zborovanje po naslednjem dnevnem redu: 1. poročila predsednikov; 2. predavanja: a) Sodobni mladostnik, b) sodelovanje med šolo in domom; nato bo občni zbor belokranjske podružnice: poročila odbornikov, poročila preglednikov, slučajnosti, volitve. Začetek ob 13 popoldne. K udeležbi vabita oba odbora.

— Zborovanje MJRZ v Ljutomeru. V nedeljo 18. junija t. l. ob 15 popoldne bo v Ljutomeru v Katoliškem domu zborovanje MJRZ in občni zbor okrajne organizacije MJRZ za ljubotermški okraj. Zborovanje bosta obiskala naš narodni voditelj dr. Anton Korošec in minister Snoj. Vabimo vse fante in ljubotermške okraje in tudi sosednjih okrajev, da se zborovanja v čim večjem številu udeležijo.

— Sv. maša v planinah. Aljažev klub v Ljubljani vljudno sporoča, da bo v nedeljo 18. t. m. ob 10 sv. maša v Aljaževi kapeli v Vratih. Istočasno sporočamo vsem članom, kakor tudi drugim duhovnikom in redovnikom, ki bi bili pripravljeni katerokoli nedeljo ali praznik med 25. junijem in 12. septembrom prevzeti službo božjo na naših planinskih postojankah, ki so na njih kapelice, da se prijavijo vsaj en teden prej pri tajništvu Aljaževega kluba, Miklošičeva cesta 7

(Prosvetna zveza). Ljubljana. Duhovniki, ki gredo maševat na planinske postojanke, imajo brezplačno prenočišče in so oproščeni vseh pristojbin Planinskega društva, če se izkažejo, da so poslani od Aljaževega kluba. V ta namen prejmejo pri tajništvu posebne izkaznice in potrdilo, šele potem so deležni ugodnosti. Dobijo tudi intencijo, in sicer za Kredarico 60 din, za ostale postojanke 40 din. Če se po priglasilo dovolj duhovnikov, ki bi bili pripravljeni prevzeti sv. maše na naših planinskih postojankah, potem bo služba božja takole: na Kredarici ob 8, v Vratih ob 10, v Planini ob 11, na Kravcu ob 6, na Veliki planini ob 6 in v Kamniški Bistrici ob 9. Stalna služba božja je na Kofah ob 10 in na Pokljuki ob pol 11. Vsega skupaj potrebuje Aljažev klub 70 svetih maš za nedelje in praznike na naših planinah. Zaradi tega se ponovno obračamo na vse člane, kakor tudi na vse duhovnike in redovnike, da žrtvujejo eno izmed nedelj ali praznikov za nalogo Aljaževega kluba. — Aljažev klub v Ljubljani, Miklošičeva 7 (Prosvetna zveza).

— Festival narodnih plesov v Črnomlju. Proglas za izlet na festival epreja »Putnik« se danes do 18. Priglasje sprejema tudi med opoldanskim odmorom.

— Glasbena Matica v St. Vidu nad Ljubljano. V St. Vidu nad Ljubljano bo v nedeljo, dne 25. t. m. zvečer ob 20 velik vokalni koncert pevskega zbora Glasbene Matice ljubljanske. Med našimi mešanimi zbori je na prvem mestu zbor naše Glasbene Matice zagrebški kritiki so povodom njegovega zagrebškega koncerta zapisali, da je sploh najboljši mešani zbor v državi. Izvajal bo vrsto najlepših naših zborov, med njimi opozarjamo posebno na izvedbo Adamičeve balade Smrt carja Samuela, ki je najlepša, najtežja in najdaljša balada naše glasbene literature. Koncert bo v dvorani Prosvetnega doma, predprodaja vstopnic v trafiki Kautman v St. Vidu nad Ljubljano.

Društva. pozor! Mikrofonске prenose z ojačevalci pri javnih prireditvah vseh vrst — vam izvrši najugodnejše in najboljši Radiotehnik Šetina — Ljubljana, Povšetova 46

— Na festivalu narodnih plesov in iger v Črnomlju 18. t. m. boste videli: Zelenega Jurja, Črnomljsko kolo in most, Adlešičko kolo, Kresnice, Polansko kolo, Metliško kolo, Metliški most, Metliška rešetca in Turn. Poleg tega bo organiziranih 6 izletov in sicer: pešizlet čez Krupo do Gradca in odhod z vlakom do Črnomlja; pešizlet z Otovca mimo Mitrovske svetliške, skozi vinograde v Črnomelj; pešizlet iz Črnomlja čez Kanižarico do Doblič in po drugi poti nazaj skozi gozd; izlet v bližnjo črnomljsko okolico; izlet iz Metlike skozi Tri fare z vozovi v Drašče med vinske gorice in nazaj v Metliko. Stroški za vsakega izletnika 45 do 50 din. Priglasite se takoj! Termin smo podaljšali do sobote 18. t. m.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite jutraj še na prazen želodec en kozarec naravnega »Fran-Josefa« gnetice.

— Za konec šole gremo na dirke v St. Jernej in na Gorjance. St. Jernej se že mesec dni v svojem pripravlja na velike konjske dirke, ki bodo na praznik svetega Petra in Pavla, 29. t. m. Vsi predlogi, naj bi se ta naše tradicionalne prireditve prestavile na kak drug datum, so se izkazale za neizvedljive. Po vsej priliki bodo ostale naše dirke vezane na ta praznik, s katerim se zaključuje šolski pouk in se začnejo počitnice. Tudi v preteklih petdesetih letih so naše dirke bile vedno na ta praznik. To povemo, ker nam predlagajo, da bi bil morda primernejši kak drug datum. Na dan pred dirkami bo premovanje konj, zvečer pa kresovanje na dirkališču samem. Na praznik, na dan dirke, pa bodo izplačane premije in bo po možnosti tudi revija konj. Vse popoldne bo izpolnjeno z dirkalnim programom. Kot letošnji novost bodo na programu med športnimi točkami zanimive zabavne točke. V petdesetih letih je letos prvič sestavljen program strogo po danes veljavnih mednarodnih predpisih. Ker prihajajo na te naše dirke mnogi skupinski izleti, bi svetovali, da se taki izleti naprej prijavijo na pr. tukašnjemu Turistikoprometnemu društvu, ki jim bo dalo vsa potrebna navodila in informacije. Oskrbil jim tudi, če želijo, kosila in večerje za primerne cene. Z nekaj let opazujemo, da izletniki na Dolenjsko prav posrečeno kombinirajo obisk šentjernejških konjskih dirk z izletom na Gorjance, bodisi, da obiščejo Gorjance pred ali po dirkah. Na Gorjancih obratuje sedaj že nov planinski dom, ki se od drugih planinskih domov prijetno razlikuje z nizkimi cenami.

— Smreke je pri padcu oplazila 41 letnega gazdnega delavca Franca Štalca iz Ostrega vrha pri Zelenikih. Ko je podiral smreke, se mu je ena

prevrnila nekoliko drugače kakor je računal in ga pri tem podrla. Dobil je notranje poškodbe in se zdravi v ljubljanski bolnišnici.

— Dve prometni nesreči. Včeraj dopoldne je avtomobil iz Rakete vozil dve potnici proti Cerknici. Po nesrečnem naključju pa se je avto prevrnil in si je pri padcu ena izmed potnic, Ivanka Parmoser, žena upokojenega strojnika iz Cerknice, zlomila ključnico. — S kolesa je padel delavec Jože Matjašič, ki je služben pri strojem pletnju Polanjo v Grosupljem in je doma iz Velikega Mlačeva pri Grosupljem. Pri padcu si je pretresel možgane. — Obe žrtvi prometa se zdravita v ljubljanski bolnišnici.

— Vlomilcev, ki so pred nedavnim vlomili v cerkev v Črnomlju pri Skofji Loki, še niso našli. Pač pa je neverjetno predrzni vlom, pri katerem je bil izrpan star cerkven nabiralnik, ki je bil prav poseben trdnost zgrajen, pustil nekaj sledov. Zandarmerija in policija zasledujeta storilce in prav verjetno je, da jih bodo v kratkem prišli.

— Razpis službe banovinskih cestarjev. Baneka uprava je razpisala več mest banovinskih cestarjev, in sicer: na banovinski cesti Ptuj—Djurmance na progi od km 14.5 do 17.74, dalje na banovinski cesti Podvin—Lesce—Bohinjsko jezero na progi od km 19.5 do 26, na banovinski cesti Dravograd—Polana—Črna na progi od km 2.5 do 8.0, na banovinski cesti Marenberg—Ribnica—Brezno na progi od km 13.5 do 18.49 km in dve mesti na banovinski cesti Črnelavci—Gornja Lendava, in sicer na progi od km 0.00 do 5.5 km in na progi od km 12.0 do 18.6 km. Prosilci ne smejo biti mlajši od 23 in ne starejši od 30 let. Prosilci naj vložijo prošnje najkasneje do 10. julija pri pristojnih okrajnih cestnih odbori.

— Paramenti, 10 kosov, vse liturgične barve, popolnoma novi, zaradi izredne okolnosti, zelo ugodno naprodaj. Čč. cerkvena predstojništva naj se za nadaljnje informacije javijo upravi »Slovenca« pod šifro »Paramenti«.

— Pri sončenju uporabljajte Tschamba Fil. Kr. dvorni dobavitelj, DROGERIJA GREGORIČ, Ljubljana, Prešernova 5.

— Lepota in sreča ležiata deloma v Vaših rokah. Čuvajte to dragoceno imetje! Negujte svojo kožo z učinkovito SOLEA-kremo! SOLEA-krema za boljše prehrano kože.

— Avtobusni izleti v Gorico, Trst, Benetke 27.—29. junija in v Dolomite 15.—19. julija. Prijavite se takoj v Izletni pisarni M. Okorn, Ljubljana, Frančiškanska ulica, tel. 22-50.

— Samo do 20. t. m. je čas prijave za izlet s posebnim vlakom in parnikom v Benetke, ki bo 28. in 29. junija. Zglaste se in zahtevajte spored v biljetarnah PUTNIK-a.

— Starši! Hočete svojim otrokom od uspešno končanem šolskem letu nabaviti prvotno kolo? Oglejte si tedaj najprej zalogo priznanih odličnih francoskih koles »Aiglon« pri glavnem zastopniku za Jugoslavijo Viktorju Bohineu v Ljubljani, Tyrševa c. 12, dvorišče. Tam dobite na zalogi kolesa od 1175 din naprej.

Po državi

* Zahteve dalmatinskih pomorščakov. Strojna zveza pomorščakov v Splitu je izdelala nov načrt kolektivne pogodbe, ki jo bodo pomorščaki predložili lastnikom ladij. Pomorščaki zahtevajo, naj bo v novi kolektivni pogodbi določen krajši delovni čas, obenem pa naj se plače nekoliko zvišajo. Družbe, ki so lastnice ladij, ne bodo zaradi tega trpele škode, ker mnogo zaslužijo. Tako je na primer lansko leto samo »Dubrovačka Plovdba« izkazala 10 in pol milijona dobička.

* Ribolov na Jadranu je po poročilih iz Splita bil meseca majnika slabši, ker je nagajal dež, vendar pa je bilo vsega skupaj ujetih 650.000 kg raznih rib, med njimi samo sardel 582.000 kg. Najboljši plen so imeli ribiči iz Vele Luke, ki so zajeli 142.400 kg sardel.

* Nadebuda mladina. Zagrebška policija je prejela dva fantiča, 14 do 15 let stara, ki ju je popolnoma pijana zalotila v neki gostilni. Tretji, ki je z njima sedel in pil ter kvartal, pa je ušel. Otroci so iz zagrebškega predmestja, ki so prišli v Zagreb prodajati cvetlice. Ko so imeli denar, so šli v gostilno, kjer pa ju je oba mlajša starejši brat enega izmed obeh pri kartaš popolnoma osušil. Zaradi tega so se fantiči sprli in stekli, nakar je šele nekdo izmed gostov poklical policijo. Zagrebški listi pravijo, da taki primeri niso redki.

* Velik pevski festival prireja pevska župa Novak v Slavonskem Brodu. Sodelovalo bo pri tem festivalu 12 hrvatskih pevskih društev s povprečno 40 do 50 pevcov vsako.

* Vlak je povozil 13 letnega dečka na odprti progi pri postaji Dabrovina v Bosni. Dečko je najbrž skočil kje na stopnice službenega voza ter se tako vozil zastoj. Na tistem kraju pa je hotel zapustiti vlak, pa je padel in vlak ga je povozil. Istega dne sta se na bosanskih železnica zgodili še dve nesreči, ki pa nista zahtevali žrtve.

* V vinogradu ga je ubila strela. Dne 14. t. m. popoldne je v svojem vinogradu delal z delavci petrinjski mešan in državni upokojenec Martin Zupan. Ko je začelo deževati, je rekel delavcem, naj gredo v zidnico ter tamkaj vedrijo, sam pa je v vinogradu sedel pod dežnik, da se prevedri. Vprilo delavcev pa je v gospodarjev dežnik udarila strela ter moža ubila.

* Železniški progo je izpodjedel hudournik pri Koprivnici na Hrvatskem, ko je 14. t. m. tamkaj nastala silna nevihta.

* Ofe, ki je sina mučil. V slavonski vasi Čaglin so sosedje naznanili orožnikom, da ima njihov sosed Anton Mitčević v hlevu priklenjenega 13 letnega sina. Orožniki so šli gledat in našli tam res dečka, ki je bil že docela obnemogel, ves v blatu in nesnagi. Deček je bil ves sestradan. Orožniki so dečka rešili, očeta pa zaprli. Izgovorja se, da je moral to storiti, ker je fantič uhajal od doma.

* Tuji na Hrvatskem Primorju. Kakor poročajo hrvatski listi, je sedaj kljub slabemu vremenu prišlo na Primorje precej tujcev, zlasti iz Nemčije. Med tujimi turisti na Sušaku je tudi vrhovni komisar dunajske občine Albert Johann.

* Roj čebel na tramvajski čakalnici so 15. t. m. okoli 11 popoldne opazovali v Osijeku prav pred bivšo županjsko palačo. Stotine ljudi je prišlo gledat ta prizor, ki je v mestih nenavaden. Nazadnje pa je čebelnica vendar le nekdo znal ogrebsti.

* Trgovca z belim blagom, ki so ju prijeli v Subotici, kakor smo včeraj poročali, sta spočetka vse tajila. Sedaj pa sta se že toliko vdala, da priznavata, kar jima policija dokaže.

Vaša vas

Zalostni in potrti smo bili zadnje dni, ko je iz temnosivih oblakov lilo neprestano kot za stavbo. Posledica tega je, da je povodenj še hušja kot pred 14 dnevi. Trava po travnikih je uničena in

Ljubljana, 17. junija

Gledališče

Drama. Začetek ob 20. Sobota, 17. junija: Neopravičena ura. Red četrtak. Sklep dramske sezone. — Nedelja, 18. junija: zaprt. (Potopljeni svet: Gostovanje drame v Trzinu.)

Opera. Začetek ob 20. Sobota, 17. junija: Plesni večer opernega baleta in Lidije Wisiakove. Red A. — Nedelja, 18. junija: Vse za šalo. Opereta. Izven. Globoko znižane cene od 24 din navzdol.

Radio Ljubljana

Sobota, 17. junija: 12 V pisanem venčku se plošče vrtijo pa za oddih in zabavo skrbijo — 12.45 poročila — 13 Napovedi — 13.20 V pisanem venčku se plošče vrtijo pa za oddih in zabavo skrbijo — 14 Napovedi — 17 Otroška ura: a) Selma Legerlöf: Kako je Niels Holgersson popotoval z divjim gosmi. — Povest v nadaljevanju: b) Striček Matiček kramlja in prepeva — 17.50 Pregled sporeda — 18 Za delopust igra Radijski orkester — 18.40 Na olimpijskem dnevu (g. dr. Ivo Pirč) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Plošče — 19.40 Nac. ura: Književni pregled (Zivko Milčević) Bgd — 20 O zunanji politiki (g. dr. Alojzij Kuhar) — 20.30 J. Vombegar: Kdor stika, ta stakne! — Vesele zgodbe iz življenja Jaka Smolake in njegovih. Izvajajo člani rad. igr. družine, vodstvo: inž. I. Pengov. — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Za vesel konec tedna igra Radijski orkester.

Drugi programi

Sobota, 17. junija: Belgrad: 21 Zabavni koncert RO — Zagreb: 20 Prenos opere iz Nar. gledališča v Zagrebu — Bratislava: 20.20 Pisan večer RO — Praga: 23 Plesna glasba — Sofija: 21 Koncert lahke glasbe — Varšava: 21 Simfonični koncert RO in solistov — Berlin: 20.15 Koncert vjaške godbe — Breslau: 20.30 Pisan večer — Budimpešta: 22 Koncert opernega orkestra — Bukarešt: 20.15 Plesna glasba — Dunaj: 20.15 Operetni prenos — Pariz: 20.30 Pevski koncert — Strasbourg: 20.15 Vesel ljudski večer — Stuttgart: 20.15 Pisane melodije.

Prireditve in zabave

Sempetersko prosvetno društvo. Odbor sporoča članstvu, da se namerava udeležiti izleta na Kurešček, da se zberemo v nedeljo 18. do 8. jutraj pred cerkvijo, odkoder se odpeljemo z avtobusom, seveda le če bo že v soboto popoldne kazalo lepo.

Dva najznamenitejša slovenska orgelska virtuoza, profesorja Stanko Premrl in Matjaž Tomc, oba prof. drž. konservatorija v Ljubljani bosta izvajala drvi cel orgelski koncert na orglah Glasbene Matice, ki stojijo v Hubadovi dvorani. Tam se bo namreč vršila ob četrti na 7 orgelska produkcija gojencev našega konservatorija. Podrobnosti spored se dobi v knjižarni Glasbene Matice. Opozorjamo na točni pričetek. Prihodnje produkcije bodo 20., 22. in 26. t. m. v veliki filharmonični dvorani. Komorna bo pa 21. v mali filharmonični dvorani prav tako ob četrti na 7 zvečer.

Idrijski krožek. Zaradi skrajno neugodnega vremena smo prisiljeni preložiti letošnjo proslavo sv. Ahacija na prvo nedeljo meseca julija. Prireditve bo na »Zemlji«, spored in ostale podrobnosti bomo sporočili pravočasno. V primeru slabega vremena bo prireditve drugo nedeljo — 9. julija.

Kino

»Trije mušketirji« v filmu. Kino Union, ki ima ta film od danes naprej na sporedu je s »Tremi mušketirji« nedvomno ustregel najširšim krogom občinstva. Film je napravljen točno po svetovno znanem Dumasjevemu romanu in izdelan z največjim razkošjem in s točno zgodovinsko inenacijo tedanje dobe. Američani, ki so izdelali ta film z ogromnimi denarnimi žrtvami so s filmom dosegli velik uspeh in nedvomno bo tudi naša Ljubljana pokazala zanj največje zanimanje.

Cerkveni vestnik

Duhovne vaje za dušne žrtve se vrše od 12. do 16. avgusta v Skofji Loki. Začetek prvi dan zvečer. Oskrbnina običajna. Prijave na predstojništvo uršulinskega samostana v Skofji Loki.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek, Resljeva c. 1, mr. Bahovec, Kongresni trg 12 in mr. Komolar, Vič-Tržaška cesta.

Mestna zdravniška dežurna služba

Mestno zdravniško nedeljsko službo bo opravljala od sobote ob 8 zvečer do ponedeljka do 8 jutraj mestni zdravnik dr. Ciber Fran, Srbska ul. št. 7-1, telefon št. 36-41.

tudi marsikak pridelek. Strahoma smo zrlj tudi v bodoče dni ter se vprašujoče gledali, kako bo v nedeljo 18. t. m. Za ta dan je namreč napovedan mladinski tabor za vse novomeško okrožje tu v Vavti vasi. Po hudem 2-dnevem deževju pa nam je zopet posijalo izza oblakov zlato sonce in nam ulilo upanja na lepše dni. Zato vabimo vse prijatelje od blizu in daleč, pridite v nedeljo dne 18. t. m. v Vavto vas in užijte s svojo navzočnostjo še več ognja in navdušenja za svete ideale v naši mladini! Ob pol 10 bo imel v cerkvi govor in sv. mašo novomeški prošt, g. Karel Cerin. Po sv. maši bo zborovanje pred župniščem, popoldne po večericih pa bo javni telovadni nastop na vrtu g. Janeza Kulovca. — Pridite v čim obilnejšem številu. Na veselo svidenje!

Anekdota

Slavnega komponista Brahmsa so večkrat vabili v velike imenitne družbe. Včasih so ga imenitniki vabili na razne večerje zgolj zato, da bi se lahko s slavnim gostom pobahali in bi bila večerja bolj imenitna. Brahms pa je v tem pogledu imel dober nos. Kakor hitro je kje spoznal, da se hočejo z njim le bahati, je odklonil povabilo. Nekega večera je žena dvornega svetnika priredila veliko večerjo ter družabni večer. Povabila je najprej Brahmsa ter mu predložila imenik vseh tistih, ki bi jih morda povabila, če bo Brahms z njo zadovoljen. Prosila ga je, naj prečrta imena vseh, ki jih na slavnostni večerji ne želi. Brahms je vzel imenik ter je v velikansko razočaranje imenitne gospe z imenika prečrtael le svoje ime.

Prvo jutro po poroki je mladi mož nenavadno zgodaj vstal, stopil v kuhinjo, zakuril in skuhal kavo. Nato jo je lepo naliil ter nesel ženi v posteljo. Mlada žena je bila vsa blažena, ko je videla, kako lepo skrbni mož zanjo. Mož pa ji je dejal: »Ali si se dobro zapomnila, kako sem v te naredil?« Ona mu je presrečno odgovorila: »Vse, dragi moj!« — »Torej,« je nadaljeval mož, »tako mi poslej vsako jutro postrežite!«

Španski vojaki pri papežu

Delegacijo je vodil španski notranji minister

Preteklo nedeljo dopoldne je sveti oče v prostorni »dvorani blagoslovov« sprejel 3200 španskih vojakov z njihovimi častniki in vojaškimi duhovniki. Delegacijo je vodil španski notranji minister Serrano Suner, pridružili pa so se ji tudi italijanski generali, ki so se bojevali v Španiji, in bolniške strožnice Rdečega križa.

Med slavnostnim vvhodom papeža je vojaška godba igrala himno »Cara al Sol«. Preden je sv. oče sedel na svoj prestol, je blagoslovil rožne vence, ki so jih dobili vojaki v dar v Vatikanu. Nato pa je vojake in vse navzočne nagovoril v gladki španščini s sledečim nagovorom:

»Dobrodošli, častniki in vojaki katoliške Španije! Moji dragi sinovi, zelo ste potolažili srce vašega skupnega očeta, ker ste varuhi vere in krščanske civilizacije v vaši domovini, za kar ste toliko pretrpeli. Kakor smo že rekli v naši poslanici po radiu, ste vi v resnici doprinesli prava junastva da ste končno ubranili stvar vsemogočnega Boga, vi sami pa ste se ovenčali s slavo v tem krščanskem pogumu polnem boju za vašo drago domovino. Naše misli so v globokem spoštovanju mude pri vaših tovariših, ki so v bojih padli, in naše očetovsko srce krvavi, ko se spominimo mnogih bratov in otrok, ki so postali sirote. Svojo žalost združujemo z Materjo Sedmerih žalosti in jo v popolni podrejenosti vsemogočnemu Bogu darujemo za mir sveta.

Španija brez križa ne bi bila več slavna in krščanska Španija. Sedaj sta v vaših sreih spet zvezetela dva dragocena cvetova: ljubezen do vere in ljubezen do domovine. Ti dve dragoceni roži

sta vas krepili v urah bojev in vas privedli do blagoslova polne zmagе krščanskih idealov.

Sveti Janez od Križa je dejal, da duša, ki je polna krščanske ljubezni, nikdar ni utrujena in da ne utrjuje drugih. Ti dve dragoceni roži vam bosta sedaj pomagali, da se povzdigate vaša domovina in se preseže slavno preteklost katoliške tradicije. Z besedami svetega Pavla vam želimo: mir in ljubezen Kristusuva naj bo vedno pri vas.

Kot upravitelj nebeskih milosti vam za vsa dela, ki ste jih doprinesli, iz globine našega srca podeljujem naš apostolski blagoslov, vam, voditelju, njegovim zvestim sodelavcem, sestram Rdečega križa in vsej katoliški Španiji.

Ko je sveti oče zapuštal prestol, so zadonele pozavne. Iz dvorane je šel peš, pred odhodom so mu sestre Rdečega križa poljubljale roko. Vojaki so takoj po avdientci odšli v baziliko Sv. Petra, kjer so prisostvovali sveti maši, ki jo je imel izkust p. Lobež, profesor na Gregorijanski univerzi.

Španski notranji minister Serrano Suner je ravnatelju poročevalskega urada »Stefan« dejal o tej avdientci pri sv. očetu, da ga je globoko ganila, zlasti veličastni prizor sprejema in plemenite besede našega skupnega očeta, ki jih je naslovil na Španijo, ki se je spet izkazala kot zvesta hčerka katoliške Cerkve. Španije si brez katolicizma ni mogče misliti, je dejal, ker je sad katoliškega verovanja. Vera je bila tista vez, ki je rodila moralno in politično enotnost raznih provinc na Iberiskem polotoku. Španija je spet dala Cerkvi 500.000 mučencev in je ponosna na te svoje sinove večno katoliške španske zemlje.

LJUBLJANA

Maša za turiste in izletnike bo jutri v kapeli Vzajemne zavarovalnice ob 5 zjutraj.

Učiteljice, ki žele opraviti duhovne vaje v uršulinskem samostanu v Ljubljani, naj se pri- glase do konca junija. Zaradi kongresa bodo le- to duhovne vaje le, če se prijavijo dovolj udele- ženke.

Slovesno obhajanje praznika presv. Srca v cerkvi sv. Jožefa bo v nedeljo 18. t. m. Ves dan bo izpostavljeno Najsvetejše. Ob 8 je slovesna sveta maša. Zvečer ob pol 8 kratka pridiga, nato lita- nije Srca Jezusovega, potem pa procesija z Naj- sveteljšim po navadni poti. Na koncu v cerkvi za- dostojna molitev, zahvalna pesem in blagoslov ter darovanje sveč. Zadnja sv. maša ta dan je ob 9. Vsi častilci presv. Srca so v ljubezni povabljeni, da pridejo čez dan molit Gospoda ter da se zvečer udeležijo pravne pobožnosti in procesije. Stano- valci v hišah, mimo katerih gre procesija, so na- prošeni, da razsvetlijo okna Zveličarju na čast.

Rezervni in upokojeni častniki ter vojaški uradniki, ki stalno prebivajo v Ljubljani, se po- zivajo, da zaradi odredbe kontrole bivalističe ne- mudoma vsaj po do 24. t. m. javijo z dopisnico mestnemu vojaškemu uradu v Ljubljani, Ambro- žev trg št. 7, sledeče podatke: priimek (očetovo ime) in ime, vojaški čin, rojstno leto, poklic, eta- novanje in morebitno telefonsko številko.

KAKOR PESEM

so lepe svila, ki smo jih pripravili za Vas, da si jih izberete po svojem okusu. Odlikujejo se po bogastvu barv in kot pena lahki kvaliteti. — Oglejte si jih.

BRATA VLAJ, Wolfova 5

Izlet v Županovo jamo priredi v nedeljo 18. junija organizacija JRZ za šentjakobski okraj 31 in 32. Odhod z jutranjim vlakom ob 8.12 (kolo- dvor Rakovnik). Sv. maša na Taboru ob pol 10, nato odhod do jame in ogled. Zatem skupno ko- silo pri Permetu. Popoldne ogled okolice. Vsi člani in somišljeniki v ljubezni povabljeni. V primeru slabega vremena se izlet preloži na prihodnjo nedeljo.

Socialno-ekonomski institut v Ljubljani je imel v sredo popoldne v Delavski zbornici svoj redni letni občni zbor. Po poročilih, ki so poka- zala delavnost instituta in njegove publicistične uspehe, je bil izvoljen v glavnem stari odbor. Predsednik instituta je univ. prof. dr. Andrej Go- sar, podpredsednik dr. Stojan Bajič, v odboru pa univ. prof. Melik, univ. prof. dr. Kral, tajnik Kmetijske zbornice dr. Lavrič, nadalje Janko Tra- ven, Filip Uratnik, inž. Pečenko. Na novo so bili v odbor izvoljeni univ. prof. dr. Bilimovič, dr. Vo- gelinik Alfonz in Lado Hreščak. Institut bo sku- šal navezati živahnije stike z drugimi deli naše države in še živahnije delovati po začrtanem programu.

Prepovedano kopanje. Mestni fizikat že ne- kaj let opozarja na nevarnost kopanja v Ljublja- nici, Gruberjevem kanalu, Malem grabnu in Gra- daščici, kjer je voda izpostavljena okuženju po odpadkih in kanalski vsebini, prav tako pa tudi tam, kjer kopalci delajo škodo na obrežnih na- pravah, naposled pa tudi tam, kjer je kopanje ne- varno zaradi deroče vode in strmih, nepristopnih bregov. Da kopalce opozori na prepoved in na ne- varnost, je mestno poglavarstvo namestilo eva- rinne table na naslednjih krajih: na Spici, ob spomeniku pri Karlovškem mostu, na Prulah pri Franzlu, pri prulekem mostu, na Opekarski cesti pri mostu čez Mali graben ob gostilni pri Kocu, ob Malem grabnu nasproti koloniji Sibirija, ob Dobrolihi ulici pri mostu čez Gradaščico, v Ko- leziji ob Menclingerjevi ulici in na drugi strani Gradaščice ob Gunduličevi ulici. Policija bo strogo nadzorovala te in tudi druge prostore, kjer je ko- panje prepovedano zaradi nevarnosti in kjer ko- panci delajo škodo. Policijski organi bodo napravili red in grešniki bodo tudi ostro kaznovani. Po- sebnost pa opozarjamo tudi starše, naj mladini ne dovoljuje kopanja v Udmatu in Mostah, kjer je Ljubljanka polna nesnage iz mestnih kanalov. Enako je na tej strani Ljubljane tudi z vodo v Gruberjevem kanalu, ki je poleg tega po vsej svoji dolžini za kopanje tudi ekstremno nevar- na zaradi strmih bregov in deroče vode.

Korpulentnim in mišičastim, pri ka- terih se pojavljajo znaki raznih težav vsled nezadostnega izločevanja sokov, iz- borno pomaga večtedensko pitje naravne »Franz-Josefove« grenke vode. Taki ljudje se morejo tudi doma — seveda pod nadzor- stvom zdravnika — zdraviti za shujšanje. Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.485. 25. V. 35.

18. junija vsi na ljubljanski grad! Od 15 do 23 velika kresna prireditve Rdečega križa! V slu- čaju slabega vremena bo prireditev 25. t. m.

1500 kg premoga bo imel srečlov Rdečega križa in mnogo drugih lepih dobrot. Pridite v nedeljo 18. t. m. na Grad in poskusite srečo!

1 Za mestne sirote je v počaščenje pok. ge. Aste dr. Basajeva darovala ga. Marija Bajda. Stu- dentovska ulica 9, 100 din. Mestno poglavarstvo izreka darovalki najlepšo zahvalo tudi v imenu podpirnih. Počastite rajne z dobrimi deli!

1 Frančiškanska prosveta M. O. v Ljubljani bo priredila 25. in 26. t. m. društveni izlet v Be-

netke. Stroški za vožnjo z avtobusom, za vso pre- hrano, prenočišče in potni list znašajo 330 din. Na razpolago je še nekaj prostih mest ter vabimo člane in prijatelje naše prosvete, ki se za ta izlet zanimajo, da se prijavijo v pisarni Pax et bonum v Frančiškanskem preloži do 18. t. m. Natančnejši spored je v omenjeni pisarni inter- esantom na razpolago.

1 Bela zastava s rdečim križem bo zaplavo- lala jutri na stolpu ljubljanskega gradu. Pod za- stavo Rdečega križa se zbirajo milijoni požrtvo- valnih samarijanov, ki izvršujejo poslanstvo božje, prinašajoč tolažbo trpečemu človeštvu. Pod to za- stavo bodo pohitele jutri na grad množice, ki no- sijo v svojem srcu čut ljubezni do bližnjega in hočejo pomagati pri človekoljubnem delu. Zato bo pa valovalo jutri po vsej Grajski planoti res- nično neskaljeno veselje. Vstopnina samo 2 din. otroci in vojaški prosti, cene jestvinam in pijači zmerne.

1 Popravila Bleiweisove ceste pred vhom v Tivolski park. Po dolgi letih smo komaj do- bili v Ljubljani nekaj tak urejenih državnih cest, da se nam ni treba sramovati. Morda je od vseh najlepša Bleiweisova cesta, ki ni samo široka, ampak tudi zelo asfaltirana. Škodaj je le, da ni tudi tako dobro asfaltirana. Komaj pred nekaj leti je bilo položena nanjo draga asfaltna obloga, pa so že lani morali popravljati cestišče v bližini Tržaške ceste. Letos pa ne bo škodovalo, če bodo zakrpalili luknje, ki so v asfaltu nastale v bližini glavnega vhoda v Tivolski park. Tam je vrhnja plast asfalta na mnogih mestih že popolnoma zbi- ta in so nastale precejšnje kotanje. Te se zdaj, ko divja deževje vedno večji in težji avtomobilski promet, z veliko naglico širijo. Zato bi bilo do- bro in prav, če bi s popravilom pohitili.

1 Neznane je skočil v Grubarjev prekop. V sredo na večer je sporečil v policijski stražnici dijak K. J., da mu je neki fantič povedal, kako je opazil, da je okrog 5 popoldne skočil neznan moški v bližini Karlovškega mostu v naraslo Ljub- ljanico. Policija je skušala ugotoviti na označenem mestu kake sledove, vendar ni našla ničesar. Zda- jo poizveduje, če kje koga pogrešajo. Hkrati pa išče fanta, ki je dogodek opazoval.

1 V Stritarjevi ulici št. 6 v Ljubljani, pri frančiškanskem mostu, se sedaj nahaja optik in urar Fr. P. Zajec, torej ne več na Starem trgu. Samo kvaliteta optika.

1 Pod tramvaj je padla v petek okrog 8 zju- traj 64letna in nekoliko naglušna tovarniška de- lavka Katarina Golar iz Ljubljane. Ker ni slišala tramvaja, ki jo je s signali opozarjal, je mirno korakala naprej proti progi, tako da jo je tram- vajski voz zgrabil in podrl na tla. Pri padcu se je ranila po glavi in se jo odpeljali v bolnišnico.

1 Spreten tat je v terek odnesel iz »Nove trgo- vine« na Tyrševi cesti 1300 din gotovine, ki jih je vzel iz blagajne. Kako je mogel to tatvino iz- peljati, ni znano, ker je bila trgovina ves čas pod nadzorstvom. Verjetno je, da je izrabil pri- ložnost in je takrat, ko je bilo več strank v trgovini, izmaknil denar iz priprtega blagajni- škega predala.

MARIBOR

Nova zanimiva najdba v Betnavi

Izkopana krsta z ostanki grofice Herberstein

Maribor, 16. junija.

V betnavski gramoznici, na mestu, kjer je bilo nekdanj grobišče mariborskih protestantov, so te dni prišli delavci že do tretje bakrene krste, katero so odpakali ter je bila spravljena v ma- riborski muzej. Krsta je počivala v navadnem grobu, ima pa drugo obliko, kakor prejšnji dve, ki sta podobni bolj zaboji, dočim ima ta krsta obliko kakor jo imajo eodanje krste. Na krsti je izkovan renesančni križ in napis, v njej pa je lesena borova krsta s slikanim renesančnim kri- žem in na njem upodobljenimi rekviziti Kristu- sovega trpljenja, rožnim vencem in Marijinim monogramom. V tej krsti je ležala pokopana He- lena Herberstein rojena Schiffer, svakinja poko- nice, katero so izkopali pred njo na Betnavi.

V muzeju je nova najdba konserviral muzej- ski praktikant Oton Auman, pri čemer je bilo ugotovljeno: kosti so močno preperle, v veliki meri pa se je ohranila obleka. Na glavi, ki ima še ohranjene v kito spletene plave lase, je bila avba z dvojnimi svitkom in volnena čelnica, spo- daj in zgoraj zaključena s čipkami. Spodnja ob- leka je prav tako volnena, na vratu zaključena z ovratnikom iz čipk, na prsih ima bogato vezan plastron, rokava pa se zaključujeta v čipkastih manšetah. Vse čipke so iz volne, čudovito nežno in lepo delo. Preko te obleke je bila obleka iz

m Članski sestanek članov Kluba železničar- jev J. R. Z. bo v soboto dne 17. t. m. ob pol 7 zvečer v dvorani Zadrške gospodarske banke. Aleksandrova cesta. Poleg narodnega poslanca gospoda Žebota se sestanka udeležita tudi narod- ni poslanec Pavle Masič, ki bo podal politično in strokovno poročilo, ter tajnik Kluba tov. Cimper- perman Viktor. Člani Kluba v ljubezni povabljeni.

m Električarja Rošopa se bo kmalu izvr- šila. Pri daljnovodu Kamnica—Svečina bodo začeli poleg kapelice, kjer se od ceste odcepi pot na Sv. Urbana, začeti graditi transformatorsko hišico. Za Rošopa bo elektrifikacija velikega pomena, saj si prebivalci že dolgo prizadevajo, da bi dobili elektriko.

m Sprejemni izpit na mešani realni gimnaziji v Mariboru bo dne 24. junija. Prijave (z 10 din kol- kom) s kratkim listom in izpričevalom o dovršeni osnovni šoli je treba ravnateljstvu poslati do 23. junija.

m V gramoznico je padel. Na Pobrežju se je ponesrečil 26 letni Vinko Zemljik. Padel je po str- mem bregu v gramozno jamo ter si je pri padcu zlomil levo roko ter težko poškodoval glavo.

m Beg iz zapora ga je spravil v grob. V za- porih mariborske ječnice je umrl 18 letni Fran- c Mulec od Sv. Trojice v Sl. gor. Odsedeti bi moral 8 mesečno kazni zaradi vlomov in tatvin. Umrl je zaradi jetike, katero si je nakopal, ko je letošnjo pomlad pobegnil iz zaporov. V deževnem in mr- zlom vremenu se je fant skrival 1 mesec po gozdo- vih ter se je tako prehladil, da si je nakopal ne- ozdravljivo bolezen.

m Obsojen strahovalec mariborskih podstreš- j. Pred malim senatom se je vršila včeraj razprava proti 24letnemu Jožetu Pošu iz Delavske ulice 11. Poš je lansko jesen in letošnjo zimo strahoval Ma- riborčane s svojimi drznimi vlemi v podstrešja. Državni pravdnik mu je v obtožnici naštel kar 16

Celje

c Zdoušek Ivana. V četrtek ob pol 7 zvečer je zatisnila svoje trudne oči v 89. letu starosti vdova Ivana Zdoušek, tašča mestnega uradnika in vodje pogrebnega zavoda v Celju g. Antona Zupančiča. Pogreb drage pokojnice bo danes ob 6 zvečer iz mrtvašnice na mestnem pokopališču. Naj ji sveti večna luč! Svojem pa izrekamo naše globoko sožalje!

c V Trnovljah pri Celju je umrl 78-letni pre- vžitar in vdovec Kompolšek Martin. Naj v miru počiva!

c Štatenj tek bo drevi ob 8 po celjskih mest- nih ulicah. Start in cilj pred kolodvorom. Sode- lujejo vsa telovadna in športna društva.

c Pevski koncert v Mestnem gledališču pri- redi drevi ob pol 9 pevsko društvo »Celjski Zvon« pod vodstvom skladatelja g. Avgusta Cererja. Na sporedu so krasne narodne in umetne pesmi. Po- skrbite si vselpnice v predprodaji v Slomškovi tiskovni zadrugi.

c Na ljudski šoli šolskih sester v Celju bo vpisovanje novink v ponedeljek, dne 19. junija od 8 do 12. Pred vpisom je obvezen zdravniški pregled v Zdravstvenem domu.

c Celjsko fantovsko in dekleško okrožje pri- redi v nedeljo v Vojniki pri Celju svoj mladins- ki dan. Popoldne bo spoved k sv. maši, po sv. maši pa zborovanje, na katerem bo govoril pod- predsednik ZFO celjske podzveze gosp. dr. Bene- dičič, popoldne pa bo na župnijskem travniku javni telovadni nastop, na katerem bo spregovo- ril predsednik celjskega okrožja g. Vrabl. Naj ne bo prijatelja naše organizacije, ki ne bi prišel v nedeljo v Vojniki in pokazal s svojo prisotnostjo, da ljubi našo zavedno slovensko mladino!

c Zadnje deževje je napravilo precej škode tudi v našem celjskem okraju. Pritoki Savinje, zlasti Voglajna, Hudinja ter drugi potoki v Sa- vinjski dolini so prestopili bregove in uničili žit- na polja in travnike.

c Zaradi zaprtega mostu v Sodni vasi vozi avtobus mesta Celja na progi Celje—Podčetrtek—Sv. Peter pod Sv. Gorami skozi Slivnico in Loko pri Zsumu. Odhod in prihod avtobusa iz Celja in iz Sv. Petra ostane neizpremenjen.

Darujte za kongres Kristusa Kralja!

c Zaključek nižjih tečajnih izpitov na celjski gimnaziji. Drž. realna, gimn. s klasičnimi vzpo- rednicami v Celju je imela nižje tečajne izpite od 9. do 15. jun. K izpitu se je prijavilo 168 red- nih učencev, med njimi 52 deklic, nadalje 2 re- petenta, 1 repetentka, 2 privatista, 1 privatistka. Na podlagi čl. 2. prav. o nižjem tečajnem izpitu je bilo nižnjega tečajnega izpita oproščenih 48 uč. in 22 učenec. Od 104 učencev in učenec je izdelalo izpit 61 učenec in 31 učenka. En učenec je med izpitom izstopil. Popravni izpit ima 10 učencev in 2 učenki. Padel ni nihče. Višji tečajni izpiti so se pričeli do 12. jun. pod preds. dir. zavoda g. Fr. Mravljaka in bodo trajali do 23. jun. Spre- jemni izpiti bodo na zavodu 24. in 26. jun. Zaradi evidence naj pridejo k izpitu 24. jun. učenec, ki nameravajo jeseni v klasične vzporednice, ostali pa 26. junija.

Maline so sladke, toda trnjev sad.

Brez trnja in težav uživajte malinov bonbon 505 s črta.

ORIGINALNA AROMA

505

ZA OKO - ČRTA

ZA OKUS - AROMA

PROIZVOD »UNION« ZAGREB

Avtobus z 32 potniki se je prevrnil

Avtobusni podjetnik Viktor Faktor iz Črne nam je z ozirom na poročilo pod gornjim naslo- vom, poslano po gosp. Novak Markotu, banskemu svetniku iz Soštanja, poslal sledeče pojasnilo:

Ni res, da se nesreča ni zgodila radi tega, ker je gosp. Novak pripeljal nasproti z motociklom, pač pa je res to-le:

Gosp. Novak se je pripeljal v bližini Pake na nepreglednem ovinku e precejšnjo brzino ter je rezal ovinek proti sredini ceste. Ko sem opazil, da je karambol neizbežen, sem krenil z avtobusom popolnoma na desni rob ceste ter e tem preprečil, da gosp. Novak ni zadel v moj omnibus in se pri tem ubil. Na kraju samem so orožniki ugotovili po sledu motornega kolesa, da je nesrečo zakrivil motociklist.

Rob ceste se je pod težkim vozilom udal, vled tega sem bil prisiljen dati v tem trenutku več plina, da sem prevzvil preko višjega obcest- nega roba ter e tem preprečil večjo nesrečo, ka- tera bi lahko nastala, ako bi bil ustavil na ovinku na mestu srečanja.

Ni resnica, da bi bil jaz prehitro vozil na ovinku, kar pričajo potniki, res pa je, da je pri- peljal motociklist z večjo brzino naravnost proti mojemu vazu, zaradi tega je krivo nesreče samo srečanje motociklista, v drugi vrsti pa ceste, ki je bila na tem mestu razširjena z navadno prstjo ter se je zaradi tega rob ceste udal.

Že na kraju samem je bilo motociklistu doka- zana njegova nepravilna vožnja.

Ni resnica, da bi se bilo več potnikov poško- dovalo in da so bile razbite vse šipe, res pa je: da se je avtobus prevrnil šele, ko je že stal. Pot šip je bilo pobitih zaradi izhoda potnikov, 2 po- tnik pa eta zadobila majhne praske od šip.

Zato je nešteto prič in strokovnjakov na raz- polago.

Faktor Viktor, avtobusni podjetnik. Črna pri Prevaljah.

14 let robije za umor

Maribor, 16. junija 1939.

Pred velikim senatom mariborskega okrožnega sodišča se je obravnaval danes žalosten dogodek, ki se je pripetil v noči od 10. na 11. aprila t. l. v go- zdu nad Ribniškim selom pri Mariboru. Takrat se je ta dogodek smatral za navaden uboj, okoliščine, ki jih je spravila na dan preiskava, pa so povzročile, da je prišel storilec pred veliki senat ter se je mo- ral zagovarjati zaradi roparskega umora.

Na zatoni klopi je sedel 26-letni hlapec Franc Prejac, rodom iz Gradca, uslužbenec pa je bil kot hlapec v Krčevini. V nedeljo, dne 10. aprila se je Prejac mudil v gostilni na Volčetu, kjer je bilo več ljudi. Prejaca je jezilo, ker je dekle, za katero se je zanimal, plesalo tudi z drugimi fanti, pa je izzval prepir in pretep. Pri tem jo je sam najbolj izkupil, ker eta se spravila nadenj vrtnarski pomočnik Fer- dinand Mlinarič iz Ribniškega sela ter njegov pri- jatelj Gasper Goričan iz Maribora. Pretepla eta ga ter ga vrgla iz gostilne. Prejac je nato odšel na dom svojega gospodarja, pa se je oborožil z vozo ročico ter šel v bližnjo gostilno oprezovat, kdaj bo- sta Mlinarič in Goričan odšla proti domu. Ponoči sta oba res zapustila gostilno ter se napotila po- gozdni poti proti Mariboru, ne sluteč, da gre za njima smrt. Prejac je obema sovražnikoma previdno sledil, ko pa sta prišla v gozd nad Ribniškim selom, je pohitel naprej ter ju napadel z ročico. S prvim udarcem je pobil na tla Mlinariča, z drugim pa Go- ričana. Naslednjega jutra so našli ljudje na poti Mli- nariča mrtvega, Goričana pa močno poškodovanega. Pri raztlečenju pa se je ugotovilo, da Mlinarič ni umrl zaradi udarca po glavi, temveč da je bil e tem udarcem samo omamljen, storilec pa ga je nato z rokami zadavil. Goričan je nato pripovedoval, da je udarec po glavi vrgel na tla, ni pa ga onestevil. Videl je, kako se je Prejac sklanjal nad Mlinariča, ki je ležal omamljen na tleh. Nato se je Prejac obrnil še proti njemu. Ker se je bal, da ga bo še udaril, če bo videl, da še živi, se je polajal, kakor da je mrtve. Prejac ga je potem otipaval, ko pa je videl, da se ne giblje, mu je samo izpraznil žepe ter mu vzel 2 in pol dinarja.

Prejac je tajil, da bi bil Mlinariča zadavil, Go- ričanu pa izpraznil žepe. Kljub temu je bil obsojen na 14 let robije ter na trajno izgubo častnih pravic.

svetnik D. Oberžan, Betnava, dom katehistinj, vas vabi in pričakuje. Vse, ki želite preživeti lepe po- čitnice, pridite! ZKU.

m Šahovska sekcija UJNZB je končala svoj prvenstveni turnir za l. 1939. Prvo nagrado in naslov klubskega prvaka si je priboril Mišura s 6 in pol točkami od 8 možnih. Marvin ima 5 in pol, Kuster 5 točk. V terek junijski brzoturnir.

m Mariborski muzej bo jutri v nedeljo zaprt.

m Omejen odstrel srnjadi v mariborskem oko- lišču. Pri okrajnem glavarstvu se je vršila na pobudo Loveškega društva v Mariboru zanimiva anketa, ka- tere so se udeležili vsi zakupniki in lastniki lovišč s Pohorja in Kozjaka, v kolikor spadajo pod okrajna glavarstva Maribor desni in levi breg. Na anketi je bilo govora o omejitvi odstrela srnjadi v teh loviščih. Lovsko društvo je pripravilo potreben material glede stanja srnjadi v teh loviščih. Lovozakupniki in last- niki lovišč so pokazali veliko razumevanje za priza- devanja loveškega društva ter so vsi brez izjeme pri- stali na omejitvi odstrela srnjadi. Zavezali so se z obvezno pogodbo, da se bodo teh omeitev držali do l. 1947. Omejitvev odstrela se je določila na po- lagaj stanja srnjadi, površine lovišča in kultur, ki so v lovišču zastopane, normalno pa velja za lovišča do 200 ha v razmerju 1 : 1, to je na leto se dovoli v takem lovišču odstrel enega srnjaka in ene arne. S temi ukrepi bo mogoče dvigniti stanje srnjadi v po- horskih in kozjaških loviščih do primerne višine. Lovsko društvo si sedaj prizadeva, da se doseže sporazum med lovskimi zakupniki glede odstrela srnjadi v dravogrskem in slovenjegraškem okraju.

Konjske dirke v St. Jerneju

Jahhalno in dirkalno društvo v St. Jerneju na Dolenjskem priredi pod pokroviteljstvom bana dravske banovine g. dr. Marka Natlačenca na praz- nik sv. Petra in Pavla, dne 29. junija 1939 konjs- ke dirke, ki bodo letos prav zanimive. Program ne obsega samo dirkalnih točk, ampak tudi prav zanimive atrakcije s konji.

Ob tej priliki bo svečano odprto tudi novo, lani zgrajeno in letos modernizirano dirkališče, ki je izredno lepo urejeno ter ima po mednarodnih predpisih 804 m dolgo progo za dirke.

Poleg tega bo tudi »parada« domačih konj, ki naj pokaže naš najlepši konjski material. Začetek glavnih prireditev je popoldne ob 14. Vstopnina je za sedeže 10 in 5 din, za stojišča 2 din.

Ob tej priliki bo v sredo, dne 28. junija do- polne banovinsko premirande konj, na sam praz- nik sv. Petra in Pavla pa bo popoldne razstava premiranih konj in razdelitev nagrad.

Lansko leto prireditelji dirke niso imeli sreče, ker je deževno vreme preveč razmehčalo teren in zato tudi dirk ni bilo. Letos jim želimo več sreče, ker vemo, a kakšno skrbjo in ljubeznijo se pripravljajo na prireditev ter skrbje povečini s pro- stovoljnimi in brezplačnim delom, da bi prireditev najbolje uspela.

Dvajset let prekmurske kulture

Poskusne tekme za vrste in posameznice z
Maribor se vrše v nedeljo, 18. junija od 8 do 1
na Stadionu. Obvezno za vse tekmovalke in z
članice sodniškega zbora.

Kongres Kristusa Kralja

od 25. do 30. julija 1939

Senjsko-modruški škof na kongresu!

Senjski škof, prevz. g. dr. Burič Viktor, nam sporoča, da se bo osebno udeležil kongresa. Vsem članom pripravljalnega odbora podeljuje svoj blagoslov pri delu, ki so ga začeli. Dalje nam javlja, da bo iz svoje škofije poslal tudi posebne delegate na kongres. Sporočilo senjskega škofa, ki uživa v Jugoslaviji visoko spoštovanje zaradi svoje vsestranske izobrazbe, pa tudi zaradi očetovske skrbí, ki jo goji do svojih vernikov, nas je močno razveselilo. Vidimo, da bo kongres res nekaj veličastnega in edinstvenega. Zato se moramo vsi, prav vsi, z navdušenjem lotiti zadnjih priprav pred kongresom, ki se nam tako hitro približuje. Saj nas le še dober mesec loči od njega.

Majhna žrtev — velika korist!

Poročali smo že, da je kongresni odbor založil posebne razglednice za kongres. Slika predstavlja Kristusa Kralja, Vladarja nebes in zemlje. Povzeta je po znani umetniški oltarni sliki iz ljubljanske stolnice. Toplo prosimo, da si jo po možnosti vsakdo nabavi, saj je cena razglednic malenkostna: 1 dinar. Pridno sejanje po razglednicah! Dobite jih v kongresni pisarni v Ljubljani, Tyrševa cesta 31/L.

Tuji škofje, ki se bodo udeležili kongresa!

Iz romanskega mesta Oradea nam sporoča škofski kancler g. Fr. Zitzmann, da je njegov prevz. g. škof sprejel povabilo ljubljanskega škofa, naj se udeleži kongresa v Ljubljani. Gosp. škof se je povabilu odzval in bo osebno prišel v Ljubljano na kongres v spremstvu svojega kanclerja. Kongresu samemu želi najlepših uspehov in podeljuje vsem, ki kongres pripravljajo, že vnaprej svoj škofovski blagoslov. Že sedaj mu kličemo: Dobrodošli!

Na pismo ljubljanskega škofa je odgovoril tudi prevz. g. škof Avguštin Pacha iz Temišvara v Rumuniji, ki sicer obžaluje, ker se zaradi velikega dela kongresa ne bo mogel udeležiti, bo pa poslal močno skupino svojih vernikov in delegatov, ki ga bodo na kongresu zastopali.

Prva novica iz Portugalske!

Iz portugalskega mesta Aveira nam piše prevzvišeni g. škof, da je prejel povabilo ljubljanskega škofa na kongres. Zaradi dolge poti in pomanjkanja časa se osebno kongresa sicer ne more udeležiti, obljublja pa, da bo poslal svojega zastopnika in organiziral močno skupino vernikov in duhovnikov iz Aveira. Veseli smo, da se je tudi katoliška Portugalska odzvala vabilu na naš kongres, ki bo, kakor vse kaže, res ena sama močna himna vseh katoliških narodov Kristusu Kralju.

Otroci čenstohovske Matere Božje — katoliški Poljaki na kongresu.

Kardinal Avgust Hlond, primas Poljske in nadškof v Poznanju, kjer je pred dvema letoma bil V. mednarodni kongres Kristusa Kralja, sporoča, da se Poljaki z vso vnojo pripravljajo na kongres. To nam dokazuje tudi dejstvo, da je kardinal Hlond izročil organizacijo celotne poljske skupine centralnemu odboru poljske KA, ki ima svoj sedež v Poznanju. Ker dobro poznamo veliko in plemenito delo poljske KA, smo prepričani, da bo udeležba iz Poljske nadvse močna in bodo tako Poljaki pred mednarodnim svetom v Ljubljani zopet in zopet izpričali svojo globoko vero in nemojnost zvestobo Kristusu Kralju.

Pričakujemo tudi, da se bo kongresa osebno udeležil tudi kardinal Hlond, kar nas vse Slovence navdaja z velikim veseljem.

Škofijski odbor KA v Katovicah na Poljskem sporoča, da mu je njegov prevz. g. škof naročil, naj organizira skupino udeležencev za kongres Kristusa Kralja v Ljubljani. Kakor nam poročajo, bo ta skupina štela približno sto ljudi! Sestavljena bo iz duhovnikov, laikov in intelektualcev.

Veselo sporočilo iz Italije!

Kardinal Peter Karol Boetto, nadškof iz Genue, sporoča, da bo na kongres poslal svojega delegata g. P. Crovariya, ki bo vodil skupino vernikov iz geuanske nadškofije in bo na kongresu tudi govoril.

Napredovanje učiteljev v Sloveniji

Belgrad, 15. junija. m. V Sloveniji so napredovali sledeči učitelji:

Prevedeni so v IX. skupino:

Havliček Josip, Velika Dolina, Brežice; Trdan Anton, Velika Dolina, Brežice; Vučnjak Fr., Zabukovje, Brežice; Goršek Rudolf, Gor. Ponikva, Celje; Ravnar Ana, Videm, Brežice; Kastelic Ivan, Senovo, Brežice; Tominc Milan, Globoko, Brežice; Hrabalek Janko, Dramlje, Celje; Jagrovič Adolf, Ljubecna, Celje; Cerkvenik Franc, Slivnica, Celje; Skok Ferdinand, Klenovik, Krško; Lipovič Franc, Vitanje, Konjice; Skrabl Alojzij, Brezno, Dravograd; Oman Ignacij, Gančani, Lendava; Petrič Franc, Sela, Kamnik; Beržan Viljem, Krupnik, Murska Sobota; Križanič Franc, Vel. Polana, Lendava; Babič Matija, Turnišče, Lendava; Sadin Konrad, Vitanje, Konjice; Zemlja Gabriel, Tapanje, Konjice; Debelak Rudolf, Trboje, Kranj; Zamljen Josip, St. Jernej, Krško; Dougan Milan, Raka, Krško; Keržan Ivan, Smartno, Kamnik; Tolmajnar Leon, St. Vid, Litija; Terček Alojzij, Zalna, Ljubljana okolica; Stante Jurij, Beyke, Ljubljana okolica; Stropnik Ivan, Kapela, Ljutomer; Jordan Janko, Sv. Jurij, Ljutomer; Golar Emanuel, Križevci, Ljutomer; Golob Edvard, Mala Nedelja, Ljutomer; Hinterlehner Stanislav, Stogovci, Ljutomer; Jeletič Rudolf, Stari trg, Logatec; Stanjko Alfonz, Sv. Miklavž, Ptuj; Žižek Albin, St. Ilj, Maribor l. b.; Kerhanko Franc, Sv. Jakob, Maribor, l. b.; Tušek Bogdan, Dobrovec, Maribor l. b.; Kabolt Rudolf, Prevalje, Dravograd; Napast Anton, Slapce, Smarje; Zmave Andrej, Sv. Trojica, Maribor l. b.; Kmetec Jožef, Sv. Marijeta, Maribor d. b.; Germec Zofija, Sv. Lovrenc, Maribor l. b.; Fatur Viljem, Prevalje, Dravograd; Višner Ludvik, Moravče, Kamnik; Maraj Josip, Sv. Lovrenc, Maribor d. b.; Pajtlar Franc, Tišina, Murska Sobota; Lorbek Maks, Selnica, Maribor l. b.; Cvar Miroslav, Dvor, Novo mesto, Ferjan Maksimiljan, Mirna, Novo mesto; Ozmeč Emil, Kotle, Dravograd; Ledar Mirko, Smihel pri Žužemberku, Novo mesto; Vahen Mihael, Kapla, Dravograd; German Rihard, Muta, Dravograd; Černeck Adolf, Prevalje, Dravograd; Arko Milju-

tin, Remšnik, Dravograd; Švajcar Viktor, Sv. Boltenk, Ptuj; Stanič Stanislav, Sv. Marijeta, Ptuj; Kociper Martin, Hum, Ptuj; Rajner Alojzij, Sv. Barbara, Ptuj; Smolej Božena, Blejska Dobrava, Radovljica; Jenko Metod, Rova, Kamnik; Zidar Avgust, St. Ilj, Slovenj Gradec; De Costa Anton, Soštanj, Slovenj Gradec; Radšelj Alojzij, Skale, Slovenj Gradec; Zupan Franc, Zibika, Smarje; Bolta Alojzij, Dol. Lendava; Makarovič Vladimir, Lučna, Škofja Loka.

Prevedeni so v X. skupino:

Špes Elizabeta, Maribor; Rak Julijana, učit. z. r. del v Trbovljah, Laško; Lužnik Ana, Store, Celje; Bregar Zofija, Murska Sobota.

Napredovali so v IX. skupino:

Praunseis Alojzija, Podeva, Maribor l. b.; Šerona Vinko, Zavodnj, Slov. Gradec; Bevc Maks, St. Janž, Ptuj; Lovrec Franc, Cirkovci, Ptuj; Loparnik Zora, Sv. Lenart, Ptuj; Rajko Marija, Muta, Dravograd; Vidmar Marija, Bela cerkev, Novo mesto; Velnar Ivana, Andrejci, Murska Sobota; Volčjak Franica, Hoče, Maribor d. b.; Koser Božana, Dobropolje, Kočevje; Zej Zlatko, Maribor; Vokač Leandra, Zg. Poljskava, Maribor d. b.; Butar Nikola, Tomišelj, Ljubljana okolica; Kreuh Viktor, Stogovci, Ljutomer; Koleša Bogomir, Sv. Križ, Ljubljana okolica; Eržen Stanislav, Turje, Laško; Tavčar Vlasta, Sv. Jernej, Krško; Bavdek Dušan, Leskovec, Krško; Babnik Josip, Smartno, Kranj; Majnik Ferdinand, Predvor, Kranj; Sue Marija, Oplotnica, Konjice; Ljubič Anton, Dobropolje, Kočevje; Divjak Stanislav, Radomlje, Kamnik; Ditr Elizabeta, Dolga vas, Lendava; Katnjek Josipina, Holza, Lendava; Prešern Stefanija, Belinci, Lendava; Zeleznik Marjan, Radatoviči, Crnomelj; Nanut Angela, Dvorska vas, Kočevje; Jurca Marija, D. M. v Brezju, Maribor d. b.; Kušar Karel, Sv. Ana, Kranj; Čebahin Franc, Stari trg, Logatec; Belec Ivan, Strigova, Ljutomer; Sila Marija, Prevalje Dravograd; Starec Jožica, Črna, Dravograd; Kaiser Stefan, Smiklauž, Slovenj Gradec; Vritl Ivana, Nova cerkev, Ptuj.

Napredovali so v VIII. skupino:

Vrečko Karolina, učit. z. r. d., Slovenj Gradec; Toroš Julijana, Bizelesko, Brežice; Arzenšek Adolf, Blagovna, Celje; Kodela Ana, Dramlje, Celje; Deželak Marija, Teharje, Celje; Petelin Ruža, Sv. Jurij, Celje; Pečar Srečko, Petrovče, Celje; Butara Melita, Crnomelj; Hudales Oskar, Smartno, Gornji grad; Kontni Vilbald, Banja Loka, Kočevje; Zupan Danica, Vitanje, Konjice; Hlebec Franciška, Cerklje, Krško; Kneisel Zora, Mokronog, Krško; Lazarko Kristina, Kolovrat, Litija; Zupančič Ivana, Litija; Istenič Angela, Podbrezje, Kranj; Martinčič Matilda, Sv. Duh, Ljutomer; Korošak Drago, Sv. Jurij, Ljutomer; Berce Ljuboslav, Križevci, Ljutomer; Korošak Cirila, Vučja vas, Ljutomer; Kitela Bogomila, Dol. Logatec, Logatec; Hranstnik Radislav, Gor. Logatec, Logatec; Ostanek Franc, Ljubljana; Jurančič Danica, Notr. Gorice, Ljubljana okolica; Kačič Marija, Laporje, Maribor d. b.; Zlatič Leopold, Sv. Benedikt, Maribor l. b.; Stražar Ana, Limbuš, Maribor d. b.; Juršič Bert, Sv. Miklavž, Maribor d. b.

V VII. skupino:

Stefančič Alma, Studenci, Maribor d. b.; Elza Lokaj, Puconci, Murska Sobota; Paučič Marija, Mirna peč, Novo mesto; Jurčec Milena, Birčna vas, Novo mesto; Janko Alfred, Sušice, Novo mesto; Zolger Karel, Sv. Anton, Dravograd; Cermelj Henrik, Nova cerkev, Ptuj; Terpin Ana, Poljane, Škofja Loka; Dolšak Marija, Rogatec, Smarje; Kaura Dušica, Ruše, Maribor d. b.; Lapajne Marija, Sv. Peter, Novo mesto; Zidar Ottilija, Mežica, Dravograd; Hribernik Karolina, Dobova, Brežice; Kolnik Justina, Slivnica, Celje; Venturini Jožica, Senovo, Brežice; Tome Marija, Kresnice, Litija; Ranfe Ivan, Brežice; Urnkar Marija, Slovenj Gradec.

V VI. skupino:

Predan Franciška, Majšperk, Ptuj; Golob Rudolf, Mežica, Dravograd; Vranc Ernest, Studenci, Maribor d. b.; Kovič Ivan, Poljane, Maribor d. b.; Metlika Anton, Slovenska Bistrica, Maribor d. b.; Kovačič Edvard, Sv. Marijeta, Maribor d. b.; Lapajne Ana, Kamnica, Maribor l. b.; Čajl-Hofer Alfonz, Cven, Ljutomer; Grosman Iva, Sv. Jurij, Ljutomer; Porekar Vlado, Ljutomer; Stopar Slavko, Ljutomer; Mislaj Josip, Kamnica, Maribor l. b.; Rihler Ivan, Strigova, Ljutomer; Korar Franc, Veržej, Ljutomer; Kristan Jože, Cerknica, Logatec; Vončina Marija, Iga vas, Logatec; Knajsel Vida, Zagorje, Litija; Mlakar Julija, Trbovlje, Litija; Madon Olga, Illova gora, Kočevje; Pečnik Ivan, Skomarje, Konjice; Kranjec Ema, Tržišče, Krško; Perko Marija, Mokronog, Krško; Erbst Pavel, Cerklje, Krško; Solar Franc, Loče, Konjice; Seručar Marija, Konjice; Unferdorben Josip, Rog. Slatina, Smarje; Podlogar Rudolf, Konjice; Krišič Anton, Škofja Loka; Ljubljana okolica; Ravnjak Vinko, Sv. Gotard, Kamnik; Tomej Justina, Homec, Kamnik; Kavaler-Čuček Marija, Ljubno, Gornji grad; Pavlin Antonija, Crnomelj; Zupanek Pavla, Nova cerkev, Celje; Kvac Marija, Vojnik, Celje; Rož Franc, Celje; Segar Franc, Gomilsko, Celje; Pive Maks, Zalec, Celje; Grašič Franc, Iška vas, Ljubljana okolica; Miklavčič Antonija, Ig. Ljublj. okolica; Černe Alojzij, Sp. Slivnica, Ljubljana okolica; Špan Franc, Drašiči, Crnomelj; Lubej Franc, Ljubljana; Berden Franc, Ljubljana; Vidmar Drago, Ljubljana; Kozak Ljudmila, Ljubljana; Mušič Marija, Ljubljana; Supančič Martina, Ljubljana; Adamič Marija, Laško; Adamič Arnošt, Toplice, Litija; Jenko Vincenc, Polšnik, Litija; Zupančič Franc, Veliki Gaber, Litija; Zupančič Jože, Litija; Kokotek Janko, Stara cerkev, Kočevje; Debeljak Albert, Škofja Loka; Rebold Franc, Trata, Škofja Loka; Solar Hedvika, Kropa, Škofja Loka; Mežik Marija, Jesenice, Radovljica; Razinger Valentin, Gorje, Radovljica; Ljubič Matko, Podzemlje, Crnomelj; Lunaček Slava, Mirna, Novo mesto; Komnač Radoslav, Filkinski, Murska Sobota, Lenardič Peter, Stična, Litija; Počkaj Miroslav, Radmirje, Dravograd; Rustja Jožica, Kočevje; Rupnik Ivana, Kranjska gora, Radovljica; Stopar Marija, Tržič, Kranj; Tomažič Angela, Guštanj, Dravograd; Vajt Franc, Veliki Dolenci, Murska Sobota; Vunderl Matija, Naraple, Ptuj; Kolarič Antonija, Ljubljana; Jerovšek Marija, Murska Sobota; Golob Ivan, Kamnik; Crnko Draže, Jarenina, Maribor l. b.; Kumej Vera, Ljubljana; Lahajner Nikolaj, Kočevje.

V V. skupino:

Fister Julijana, Soštanj, Slovenj Gradec; Mislaj Ema, Dol. Logatec, Logatec; Samec Franc, Sv. Marko, Ptuj; Skrbinec Ljudmila, Fram, Maribor d. b.; Betrijani Antonija, Tezno, Maribor d. b.; Merhar Iva, Smarje, Ljubljana okolica; Lovše Ivan, Maribor; Zajec Josip, Trebnje, Novo mesto; Zajec Ernestina, Trebnje, Novo mesto; Koželj Ludvik, Novo mesto; Germek Antonija, Ježica, Ljubljana okolica; Knap Anton, Kranjska gora, Radovljica; Jeglič Amalija, Zasip, Radovljica; Kopriava Avgust, Sp. Poljskava, Maribor d. b.; Božič Rajko, Mengeš, Kamnik; Brerovar Matija, St. Rupert, Krško; Rupnik Albina, Kamnik; Gregore Dragotin, Mokronog, Krško; Benko Vekoslav, Laško; Šot Erna, Ljubljana; Korošec Eleonora, Tr-

Trilysin BIOLOŠKI TONIKUM ZA LASE

z novo delujočo tvarino je priznan kot izvrstno sredstvo proti prhljaju in izpadanju las.

Trilysin -MASTEN

vsebuje poleg preizkušenih delujočih sestavin Trilysina tudi fino razdeljen dodatek masti, ter služi odlično onim, ki imajo suhe, trde in nelepe lase.

Trilysin MASTEN IN BREZ MASTI

Ptuj

Društvo slov. obrtnikov v Ptuju priredi pod okriljem Zveze slovenskih obrtnikov v Ljubljani, dne 18. junija ob pol 10 dopoldne obrtniško zborovanje v dvorani restavracije »Slon« v Ptuj. Na tem zborovanju se bo razpravljalo o vseh prečih obrtniških zadevah in potrebah. Zborovanja se bo udeležil predsednik Zveze slov. obrtnikov, predsednik Obrtnega odseka Zbornice TOI, ter drugi predstavniki. Radi važnosti dnevnega reda je dolžnost vsakega obrtnika in obrtnice iz Ptuja in okolice, da se tega zborovanja udeleži. Zavedati se moramo, da nam le stanovska skupnost more prineesti boljšo bodočnost. Ne pomagaj nam tarnanje po zakotih, ampak povedati moramo svoje težnje tam, kjer je kraj za ta. Naj ne manjka na tem zborovanju nobenega obrtnika in obrtnice, ker v elogi je moč in napredek slovenskega obrtnika.

Ljutomer

V nedeljo, dne 18. junija ima Okrajna posojilnica v Ljutomeru po osmi sv. maši svoj občni zbor. Vsi člani naj se točno udeležijo občnega zbora, ki bo v katoliškem domu. Ker bo predaval na občnem zboru tudi zastopnik Združene zveze iz Ljubljane o našem zadrulstvu v pretekli in sedanjosti, ste vsi člani vnujčno vabljani ter še s seboj povabite svoje znance.

Vuhred — Marenberg

Ustanovni občni zbor poverjeničstva Kluba železničarjev JRZ bo v nedeljo dne 18. t. m. ob 13. popoldne. Občnega zbora se udeleži narodni poslanec tov. Masič in tajnik Kluba Climperman Viktor. Člani in prijatelji Kluba vnujčno vabljani.

Kranj

Sprejemni izpiti na državni realni gimnaziji v Kranju bodo 23. junija ob 8 jutraj. Prijave za izpite je predložiti za ljudskoškolskim spričevalom in krstnim listom najkasneje do 20. junija ravnateljstvu realne gimnazije v Kranju.

Za razkritje samskega mostu v Kranju je že začela z deli gradbena trdnja inž. Pretnar. V sredo, dne 14. junija so začeli delavci razdirati hodnik za pešce. Ta dela so vsekakor nevarna, zlasti sedaj, ko je Sava izredno narasla.

V četrtke je kranjska policija aretirala nekega mizarskega pomočnika s Primskovega pri Kranju, ker je bil osumljen, da je prirejal v gozdih tajne sestanke in tam oznanjal krive nauke tako imenovane »anababistične sekte«. A. H. je pri zaslišanju priznal, da je bil pred dvema letoma član društva »svetioniki« in da je razširjal družbene knjige in revije. Ko pa je to društvo propadlo, oziroma ko ga je država likvidirala, je izstopil iz članstva in ni več razširjal teh nauk. Policija je aretiranca izpustila, posvarila pa ga je, naj nikar več ne skuša begati ljudi s temi zmešanimi nauki.

Jesenice

Kino Krekovega prosvetnega društva predvaja v soboto 17. junija in v nedeljo 18. junija ob pol 9 zvečer film »Metropolac«. V nedeljo ob 3 popoldne francoski vellefilm »Königsmark«. V ponedeljek zvečer ob pol 9 se ponovi eden izmed teh filmov, ki bo gledalce najbolj zanimal.

bovlje, Laško; Zamejšič Ema, Hranstnik, Laško; Sprager Ferdinand, Belinci, Lendava; Pavel Amalija, s. Ladislava, Žižki, Lendava.

SLEPEC

Detektivska povest

»To si jo pa elabo pogodil, Sandy; nobene ženske ni tukaj, ki bi šarila po mojih prostorih s porcelanastimi okraski in ženskim lepoticjem. Obriši si torej noge ob oltar in stopi noter, fant.«

Dunn je rekel, da je že na prvi pogled videl, kaj je s Kinlochovo očesno poškodbo. To je nedvomno pravilno; njegovo strokovnjaško oko mu je povedalo to, kar drugim ne bi bilo tako očito. Pravi pa, da ta čas glede nezgode nekdanjega prijatelja še ni ničesar omenil, dasi priznava, da je glede njegovih dolgih las napravil neko šalivjo opazko, da bi ga epravil v dobro voljo. Tisto opazko pa je tovariš prezrl, bržkone zaradi tega, ker Dunn ne bi razumel, da je tam, kjer je Kinloch zadnje leto stanoval, vladal nekakšen predsodek do ljudi s kratko ostrizanimi lasmi. Večji del kratkoostriženj v Rowton Streetu je bil tako ostrizanih brez njihovega dovoljenja in na račun njihove domovine.

V Dunnovi udobni študijski sobi je Kinloch po prigrizku, kakršnih se je zgolj v duhu še spominjal, pripovedoval svojo zgodovino. Mnogo več je ondi povedal, kakor nam je treba tukaj navajati. Ne tolikanj zaradi nezanimivih in umazanih podrobnosti, pač pa zaradi tega, ker to nima neposredne zveze s tem, kar je imelo priti. Prava dejanska povest se je začela šele tisto noč — čeprav se nobenemu izmed njih ni niti sanjalo o tem.

Dunn je molče poslušal do konca in je samo presledkoma kaj zamomljal ali pa napravil kakšen znak nejevolje. Ko je pripovedovalec prenehal, je zdravnik krepko udaril z grebljavo po premoči, da je kar odjeknilo; kakor da je želel, da bi udarec padel po Maxtonovi glavi. Kinloch je namreč zaokrožil svojo zgodbo z nizom svojih do-

živetij pri Maxtonu. Maxton je bil založnik in izdajatelj lista, ki je Kinlocha uničil.

Po dolgotrajnem molku je pretrgal tišino tožljiv Dunnov glas:

»Svoj živ dan nisem mogel razumeti, zakaj si tako ravnal, Sandy.«

»Kako ravnal? Je vprašal tovariš, ki se je po prvem razburjenju ob epominih na Maxtona iznova zbral.

»Da si se lotil tega neumnega pisanja in si uničil tako sijajne izglede.«

»Nisem mogel drugače, Peter.«

Dunn je zabundral, kakor da ne verjame.

»Saj sem tudi jaz imel svoj čas nagnjenje za poezijo,« je rekel, »a to je bila le ena izmed redkih skušnjav, kateri pa se mi je bilo, kakor sem sprevidel, kaj lahko upreti.«

Kinloch se je po dolgem času prvkrat veselo zasmejal.

»Da, ti stari medicinar, in ponosen si na to. Zato pa tudi ne boš svoj živ dan vedel za radost ustvarjanja — kako krasno je zgrabiti kako idejo ter ji dati meso in kri, pa gledati, kako ti iz nič vzklje kal odličnosti.«

»Ej — pa ne vodijo nikamor.«

Razlog, zakaj je Kinloch šutil tako ostro nejevoljo do tega izmrzanega odgovora, moramo po vsem videzu pripisovati nenavadnemu navdušenju njegovih prejšnjih besed. A v trenutku, ko je bil preko mere občutljiv in v silni gmotni etiski, se mu je nenadoma vsilila misel, da Dunn nedvomno pričakuje, da ga bo prošil za podporno, pa da je kolikor toliko nejevoljen zaradi tega. To je bilo zanj kakor hladna prha po prvem veselju. Vrnit se mu je njegov nekdanji ponos, prav tako kakor so se mu v tisti noči vrnili razni drugi spomini. Pokazati je hotel Dunn, da ga nebe ničesar preostli. To očitalo opazko je vzel za svarilo in vstal. A Dunn ni ničesar opazil.

»No, iti moram,« je dejal Kinloch in zardel.

»Iti,« je ponovil Dunn, »iti, kam?«

»Tja, kamor me je to čečkanje privedlo — v epalnice zavetišča v Rowton Streetu,« je odvrnil Kinloch pikro.

Dunn ga je skoraj siloma potisnil nazaj na stol.

»Ne bodi vendar tako občutljiv. Če sem jezen, sem samo zaradi tebe, Sandy, zato, ker vem, kakšne zmožnosti si nekoč imel. Človek božji, ampak ti si bil vedno tako emrav pobič.«

Dunn je nalik mnogim drugim njegovim rojakom imel navado rabiti roboto narečje svoje domovine, kadar koli je bil pod pritiskom kakšne močne emocije, ki se je je nekam sramoval. A najsi je tovariš še tako dobro poznal to njegovo vrojeno potezo, je bil v tem trenutku le preveč fantastično občutljiv, da bi to vplivalo nanj.

»Kaj pomagajo zdaj taki očitki?« je dejal trudno. »Kaj pa sem po vsem tem, kakor so se zadeve zasukale, mogel ukreniti drugače, kakor pisati? Kakšen zdravnik pa naj bi postal zdaj, ko je vojna tako opravila s menoj?«

Prav v tej točki se je Dunn urezal.

»Nikakršen. Toda če bi se bil kvalificiral v medicino, ne bi bil nikoli v bojni vrsti in bi se bil izognil svoji sedanjí neureči,« je vztrajal.

Kinloch se je razburil.

»Bi bil na varnem v kakšni smrdljivi bolnišnici, hočeš reči,« je odgovoril razpaljeno.

Po tem nesoglasju je njuno razmerje prišlo nekako z dežja pod kap. Ni dvoma, da je Dunn imel namen svojemu prijatelju pomagati. Ko se je na oddahnil in se ohladil, da je mogel mirno misliti o tem, kar se je bilo namerilo, je to sprevdel, kajti vedel je, da Dunn ni človek, ki bi dajal samo dober svet in ne bi imel namena dati ničesar drugega. Svet je nedvomno nameraval dati še precej več, nego je njegov prijatelj pričakoval. Toda prav zato je tudi zahteval zase pravico, okoliščine popraviti, kajti bil je zakrknjen škot.

Nenadoma, preden sta se mogla prav zavedati, je prišlo do preloma. Dunn, ki je bil vrže glave, je začel pridigati, a Kinloch, ki je bil spri-

čo svoje podobne, kakršno mu je bil narisal njegov beli prijatelj, čemer in nataknen, ga je zboldel z zbadljivo, ki je dišala po močvirju, iz katerega je bil prišel.

Dunn se je ujezil.

»O nekakšni smrdljivi bolnišnici si pravkar govoril,« je zavpil. »Boleje bi bilo zato, če bi bil umrl v tisti smrdljivi bolnišnici; to bi te bilo obvarovalo tega smrdljivega življenja.«

Oba sta bila zdaj na nogah; in Dunn si tokrat ni prav nič prizadeval, da bi bil tovariša zadržal. Težko je dihal in ključje so mu rožljali v roki, ki se mu je tresla od jeze, ko je odpiral miznico. A Kinloch je odklonil denar, ki mu ga je ponudil; saj mu po tisti nespodobni zbadljivki, ki jo je bil izustil, in po Dunnovem odgovoru nanjo, ni bilo mogoče storiti drugače.

»Kakor hočeš,« je dejal Dunn.

»Na srečo nisem povsem brez beliča,« je izjavil Kinloch s smešnim dostojanstvom popolno neresnico. »Bolelo bi me, ko bi moral tvojo žalitev vtakniti v žep s tvojim denarjem vred.«

»Oh, saj te nisem mislil žaliti,« je odvrnil tovariš malone ponižno.

Kinloch ni odgovoril.

Ko sta prišla do vrat, je Dunn nenadoma vzklilnil.

»Kaj, to sem pa pozabil!«

»Boj pa?« je vprašal Kinloch, iznenaden spričo rezkega vzklila.

»Meglo. Ne morem te pustiti ven, Kinloch. Gostejša je ko kdaj koli. Celo beračev pes bi zgrsel pot nocoj.«

Nemara je prav ta nenavadna raba njegovega prilika — kajti nikoli mu ni bil nič drugega ko Sandy — ali pa omenitev berača iznova zadel Kinlocha v občutljivo mesto. Brez besede je naglo zamotavilil proti dvoriščnim vratom.

»Pridi nazaj, Sandy,« je zavpil Dunn, hiteč za njim. »V taki noči, kakršna je ta —«

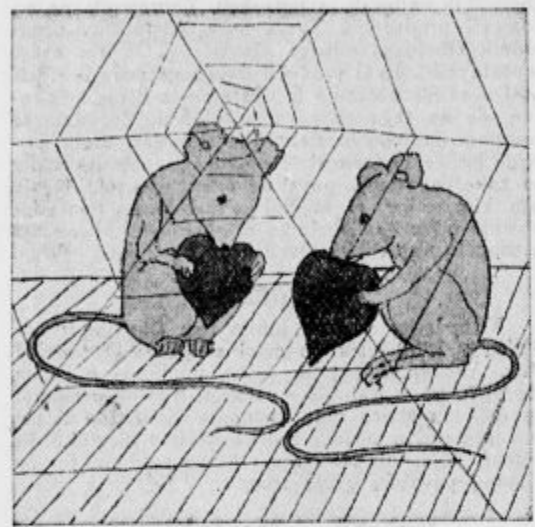
Otroški kotiček.

69

Konči Ahažič

Nosan in Zalika

Ti srčki-rožice so razjedali mrtvi punčki. Rastli so srčki-rožice, a punčk je postajalo vedno manj in manj. Končno sta od njiju ostala le še srčka in srčki-rožice.

Sčasoma so tudi srčki-rožice oveneli in umrli. Tedaj sta bila od obeh punčk le še dva srčka. A prišli sta miški in sta srčka pojedli. Tako sta do kraja preminula Nosan in Zalika.

KONEC

Krasni vzorci za dečve

v svili, volni in bombažu od 8 din naprej — pri

F. I. Goričar

Ljubljana — Sv. Petra cesta št. 29

Razprodaja

nabožnih, pokrajinskih in umetniških slik

od 9. do 30. junija 1939

v trgovini H. Ničman — Ljubljana

Kopitarjeva ulica 2

Ne zamudite ugodne prilike, ker bomo razprodajali krasne slike po neverjetno nizkih cenah.

+

Vdani v voljo Vsemogočnega javljamo žalostno vest, da je naša nadvse ljubljena, nenadomestljiva soproga, zlata mamica, stara mamica, tašča, sestra, svakinja, teta in sestrična, gospa

IVANA FLERIN roj. OREL

soproga posestnika in šivilja

danes, 16. junija 1939, v 67. letu starosti, po dolgi in mučni bolezni zatisnila svoje trudne oči, pokrepčana z Njim, v katerega je tako zaupala.

Na njeni zadnji poti jo sprejemo v nedeljo, dne 18. junija 1939, ob 4 popoldne na prijazno Goričico, kjer se bo utrujeno telo odpočilo. — Maše zadušnice se bodo vršile v farni cerkvi in drugod. — Blago pokojnice priporočamo v pobožno molitev in drag epomin.

Domžale, Sevnica, Zagreb, Maribor, dne 16. junija 1939.

Ivan, soprog. — Franjo, Ivanka, Tončka, Janko, Tonček, Vinko, Rozi, otroci. Pavla roj. Pivec, sinova. — Pavlica, vnukinja. — Franc, brat — in ostalo sorodstvo.

Zaupajte

CHAMPION svečlcam

vozili boste ekonomično!

Glavno zastopstvo in skladišče

ROBERT WEINBERGER

ZAGREB

Gundulićeva ul. 16

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda 1 din; ženitvenjski oglasi 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. — Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonoska, 3 mm visoka petineta vstika po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Zasluzek

Vsaki osebi, družini nudimo stalni zaslužek doma. Pišite: Anos, Maribor. (r)

Službo dobe

Frizerko sprejemam takoj ali pozneje v stalno službo. — Koman Niko, frizer, Poljanska c. 13. (b)

Sezijska sobarica stara 20—30 let, vešča tudi serviranja in nemišine, dobi službo v penslonu na Gorenjskem. — Ponudbe v upravo »Sl.« pod značko »Cista« 9718.

Fotografij!

1 retušeja, 1 koplsta, 1 operaterja Leica — samo prvovrstne moči, sprejme Foto Pelikan, Rogaska Slatina. (b)

Sezijska sobarica stara 20—30 let, vešča nemišine, dobi službo v penslonu na Gorenjskem. — Ponudbe v upravo »Sl.« pod značko »Snažna« št. 9717. (b)

Izobražena vzgojiteljica zanesljiva, perfektna v nemišini, dobi mesto pri večjih otrocih. Spričevala s sliko prosimo na Norveški konzulat, Beograd, Katičeva 10. (b)

Kontoristinjo mlajšo moč, ne začetničico, perfektno v nemišini imajo prednost, sprejme veletrgovina v Ljubljani. — Ponudbe v upravo »Sl.« pod »Stalna služba« 9806

Službo dobi samostojen, trezen mlinar, vajen trgovske in kmečke meljave na električen pogon. — Ponudbe samo z dobrimi spričevali na Ivan Rus, Grosuplje.

Denarni zavod prvovrsten — išče praktika ali mlajšega uradnika s trgovsko šolo in event. bančno prakso. — Ponudbe s prepisi spričeval in priporočili poslati v upravo »Slov.« pod »Ambiciozen« 5377. (b)

Prodamo

Najugodnejši nakup moških oblek nudi Presker, Sv. Petra c. 14, Ljubljana. (l)

Pisalni stroj prenesljiv, s kovčgom, zajamčeno brezhiben — poceni prodam. I. Kokalj, Ljubljana, Gradišče 11.

Deske jelka, smreka, tombante, 40—50 vagonov — prodalastna industrija Maftinec, Škofljica. (l)

Pohištvo

MODROCE otomane, kauče itd. dobite poceni in solidno pri Ivan Habič-u tapetnik Kopitarjeva ulica 1 nasproti »Ničmanu«

Posestva

Hišica zaradi selitve takoj naprodaj. Koseskega ulica št. 47, Maribor. (p)

Stavbne parcele od 500 m² in več, blizu kolodvora D. M. v Polju, prodaja župni urad D. M. v Polju. (p)

Industrijsko podjetje s pogonom na sesalni plin in elektriko se prodaja ali odda v najem v Banja Luki, vrbaska banovina. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9806.

Hišo z gostilno ter vsem inventarjem in gospodarskim poslopjem, blizu Ljubljane, pri farni cerkvi, prodam zaradi preselitve. Dobrunje 28.

Lepe stavbne parcele od 500 m² naprej, v lepi legi, vodovod in elektrika zraven, prodam, tudi na mesečne obroke. Polizve se pri Škrbinec — Vičmarje — pod Klančcem. (p)

Razno

Gumbnice, gumbce, entel, ažur, monograme izvrši ekspres

Matek & Mikeš

LJUBLJANA

Frančiškanska ulica

Dobitki za Šmihel Z ozirom na oglas Društva združenih bivših učenk šmihelskega zavoda za zgradbo sirotišnice v Šmihelu, sporoča predsednica ljubljanskega odbora ga. Irma Stupica, trg. z železnino, Gospodarskega c. 1, da je rada pripravljena poslati sama po event. dobitke za društveno javno tombolo, ki bo 25. t. m. in prosti vse, ki bi želeli prispevati zanj dobitke, za sporočilo, kje naj se prevzamejo.

Actual

čevlji

Din. 135.

NAJNOVEJŠE ELEGANTNE SANDALETE IZ BELEGA, MODREGA, RDEČEGA ANTILOPA, IN IZ DRAP ŠEVROA Z NOTRANJIM PODPLATOM V DRUGI OKUSNI BARVI.

Počrnite brez opeklin v 3 dneh

Ambre Solaire je novo sredstvo za sončenje — ono propuša koristne žarke, od katerih koža počrni ter zadržuje škodljive, ki kožo pečejo

AMBRE SOLAIRE

OLJE, KI FILTRIRA

SLOVENEČ ZAVARUJE SVOJE REDNE NAROČNIKE ZA PRIMER SMRTNE NEZGODE ZA

10.000 DIN

NE ODLAŠAJTE NITI DNEVA, AMPAK NAROCITE TAKOJ »SLOVENCA«

+

Preselila se je za vedno k Vsemogočnemu naša srčno ljubljena, najboljša soproga, mama, sestra, teta in svakinja, gospa

Pavla Perko

roj. Jordan

soproga mizarskega mojstra

15. t. m., po kratki, mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere. Na zadnji poti jo bomo spremili v soboto, 17. junija ob 5 pop. iz hiše žalosti Celovška cesta 97 na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 16. junija 1939.

Globoko žalujoči

Matija, soprog; Matko, Janez, Silva in Marija, otroci in vse ostalo sorodstvo.

LJUBLJANA

1 Maša za turiste in izletnike bo jutri v kapeli Vzhajne zavarovalnice ob 5 zjutraj.

1 Učiteljice, ki žele opraviti duhovne vaje v uršulinskem samostanu v Ljubljani, naj se priglase do konca junija. Zaradi kongresa bodo le-ti duhovne vaje le, če se priglasi dovolj udeleženk.

1 Slovesno obhajanje praznika presv. Srca v cerkvi sv. Jožefa bo v nedeljo 18. t. m. Ves dan bo izpostavljen Najsvetejši. Ob 8 je slovesna sveta maša. Zvečer ob pol 8 kratka pridiga, nato litanije Srca Jezusovega, potem pa procesija z Najsvetejšim po navadni poti. Na koncu v cerkvi zadostila molitev, zahvalna pesem in blagoslov ter darovanje sveč. Zadnja sv. maša ta dan je ob 9. Vsi častilci presv. Srca so v ljudno povabljeni, da pridejo čez dan molit Gospoda ter da se zvečer udeležijo pravne pobožnosti in procesije. Stanovaleci v hišah, mimo katerih gre procesija, so naprošeni, da razsvetlijo okna Zvečerja na čast.

1 Rezervni in upokojeni častniki ter vojaški uradniki, ki stalno prebivajo v Ljubljani, se pozivajo, da zaradi odredbe kontrole bivališč nemudoma vsaj po do 24. t. m. javijo z dopisnico mestnemu vojaškemu uradu v Ljubljani, Ambrožev trg št. 7, sledeče podatke: priimek (očetovo ime) in ime, vojaški čin, rojstno leto, poklic, stanovanje in morebitno telefonsko številko.

KAKOR PESEM

so lepe stvari, ki smo jih pripravili za Vas, da si jih izberete na svojem okusu. Odlikujejo se po bogastvu barv in kot pena lahki kvalitete. — Oglejte si jih.

BRATA VLAJ, Wolfova 5

1 Izlet v Županovo jamo priredi v nedeljo 18. junija organizacija JRZ za šentjakovski okraj 31 in 32. Odhod z jutranjim vlakom ob 8.12 (kolodvor Rakovnik). Sv. maša na Taboru ob pol 10, nato odhod do jame in ogled. Zatem skupno kosilo pri Permetu. Popoldne ogled okolice. Vsi člani in somišljeniki v ljudno povabljeni. V primeru slabega vremena se izlet preloži na prihodnjo nedeljo.

1 Socialno-ekonomski inštitut v Ljubljani je imel v sredo popoldne v Delavski zbornici svoj redni letni občni zbor. Po poročilih, ki so pokazala delavnost inštituta in njegove publicistične uspehe, je bil izvoljen v glavnem stari odbor. Predsednik inštituta je univ. prof. dr. Andrej Gosar, podpredsednik dr. Stojan Bajč, v odboru pa univ. prof. Melnik, univ. prof. dr. Kralj, tajnik Kmetijske zbornice dr. Lavrič, nadalje Janko Traven, Filip Uratnik, inž. Pečenko. Na novo so bili v odbor izvoljeni univ. prof. dr. Bilimovič, dr. Vogelink Alfonz in Lado Hreščak. Inštitut bo skušal navezati živahnije stike z drugimi deli naše države in še živahnije delovati po začetnem programu.

— Korpulentnim in mišičastim, pri katerih se kažejo znaki raznih težav vsled nezadostnega izločevanja sokov, izborna pomaga večtedensko pitje naravne »Franz-Josefove« grenke vode. Taki ljudje se morejo tudi doma — seveda pod nadzorstvom zdravnika — zdraviti za shujšanje. Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.485. 25. V. 35.

1 Prepovedano kopanje. Mestni fizikat že nekaj let opozarja na nevarnost kopanja v Ljubljani, Gruberjevem kanalu, Malem grabnu in Gradaščici, kjer je voda izpostavljena okuženju po odpadkih in kanalski vsebini, prav tako pa tudi tam, kjer kopalci delajo škodo na obrežnih napravah, naposled pa tudi tam, kjer je kopanje nevarno zaradi deročee vode in strmih, nepristopnih bregov. Da kopalce opozori na prepoved in na nevarnost, je mestno poglavarstvo namestilo svačilne table na naslednjih krajih: na Špiči, ob epomeniku pri Karlovškem mostu, na Prulah pri Franzlu, pri prulskem mostu, na Opekarski cesti pri mostu čez Mali graben ob gostilni pri Koscu, ob Malem grabnu nasproti kolonije Sibirija, ob Dobrilovi ulici pri mostu čez Gradaščico, v Koloziji ob Mencingerjevi ulici in na drugi strani Gradaščice ob Gunduličevi ulici. Policija bo strogo nadzorovala te in tudi druge prostore, kjer je kopanje prepovedano zaradi nevarnosti in kjer kopalci delajo škodo. Policijski organi bodo napravili red in grešniki bodo tudi ostro kaznovani. Posebno pa opozarjamo tudi starše, naj mladini ne dovoljuje kopanja v Udmatu in Mostah, kjer je Ljubljanka polna nesnage iz mestnih kanalov. Enako je na tej strani Ljubljane tudi z vodo v Gruberjevem kanalu, ki je poleg tega po vsej svoji dolžini za kopanje tudi skrajno nevarna zaradi strmih bregov in deročee vode.

1 18. junija vsi na ljubljanski grad! Od 15 do 23 velika kresna prireditve Rdečega križa! V slučaju slabega vremena bo prireditev 25. t. m.

1 500 kg premoga bo imel srečolov Rdečega križa in mnogo drugih lepih dobrot. Pridite v nedeljo 18. t. m. na Grad in poskusite srečo!

1 Za mestne sirote je v počaščenje pok. ge. Aste dr. Basajeva darovala ga. Marija Bajda. Študentovska ulica 9, 100 din. Meslno poglavarstvo

izreka darovalki najlepšo zahvalo tudi v imenu podpiranih. Počastite rajne z dobrimi deli!

1 Frančiškanska prosveta M. O. v Ljubljani bo priredila 25. in 26. t. m. društveni izlet v Benetke. Stroški za vožnjo z avtobusom, za vso prehrano, prenočišče in potni list znašajo 330 din. Na razpolago je še nekaj prostih mest ter vabimo člane in prijatelje naše prosvete, ki se za ta izlet zanimajo, da se prijavijo v pisarni Pax et bonum v Frančiškanskem prehodu najpozneje do 18. t. m. Natančnejši spored je v omenjeni pisarni interesentom na razpolago.

1 Bela zastava s rdečim križem bo zaplapolala jutri na stolpu ljubljanskega gradu. Pod zastavo Rdečega križa se zbirajo milijoni požrtvovalnih samarijanov, ki izvršujejo poslanstvo božje, prinašajoč tolažbo trpečemu človeštvu. Pod to zastavo bodo pohitele jutri na grad množice, ki niso v svojem srcu čut ljubezni do bližnjega in hočejo pomagati pri človekoljubnem delu. Zato bo pa valovalo jutri po vsej Grajski planoti resnično neskalno veselje. Vstopnina samo 2 din, otroci in vojaški prosti, cene jestevinam in pijači zmerne.

1 Popravite Bleiweisovo cesto pred vhomom v Tivolski park. Po dolgih letih smo komaj dobili v Ljubljani nekaj tako urejenih državnih cest, da se nam ni treba sramovati. Morda je od vseh najlepša Bleiweisova cesta, ki ni samo široka, ampak tudi zelo asfaltirana. Škodaj je le, da ni tudi tako dobro asfaltirana. Komaj pred nekaj leti je bilo položena nanjo draga asfaltna obloga, pa so že lani morali popravljati cestišče v bližini Tržaške ceste. Letos pa ne bo škodovalo, če bodo zakrpalni luknje, ki so v asfaltu nastale v bližini glavnega vhoda v Tivolski park. Tam je vrhinja plast asfalta na mnogih mestih že popolnoma zbita in so nastale precejšnje kolatice. Te se zdaj, ko divja čeznje vedno večji in težji avtomobilski promet, z veliko naglico širijo. Zato bi bilo dobro in prav, če bi s popravilom pohiteli.

1 Nezanee je skočil v Grubarjev prekop. V sredo na večer je sporečil v policijski stražnici dijak K. J., da mu je neki fantič povedal, kako je opazil, da je okrog 5 popoldne skočil neznan moški v bližini Karlovškega mostu v naraslo Ljubljano. Policija je skušala ugotoviti na označenem mestu kake sledove, vendar ni našla ničesar. Zdej poizveduje, če kje koga pogrešajo. Hkrati pa išče fanta, ki je dogodek opazoval.

1 V Stritarjevi ulici št. 6 v Ljubljani, pri frančiškanskem mostu, se sedaj nahaja optik in urar Fr. P. Zajec, torej ne več na Starem trgu. Samo kvaliteta optika.

1 Pod tramvaj je padla v petek okrog 8 zjutraj 64letna in nekoliko naglušna tovarniška delavka Katarina Golar iz Ljubljane. Ker ni slišala tramvaja, ki jo je s signali opozarjal, je mirno korakala naprej proti progi, tako da jo je tramvajski voz zgrabil in podrl na tla. Pri padcu se je ranila po glavi in so jo odpeljali v bolnišnico.

1 Spreten tat je v torek odnesel iz »Nove trgovine« na Tyrševi cesti 1300 din gotovine, ki jih je vzel iz blagajne. Kako je mogel to tatvino izpeljati, ni znano, ker je bila trgovina ves čas pod nadzorstvom. Verjetno je, da je izrabil prilžnost in je takrat, ko je bilo več strank v trgovini, izmaknil denar iz priprtega blagajniškega predala.

Konjske dirke v St. Jerneju

Jahalno in dirkalno društvo v St. Jerneju na Dolenjskem priredi pod pokroviteljstvom bana dravske banovine g. dr. Marka Natlačenca na praznik sv. Petra in Pavla, dne 29. junija 1939 konjske dirke, ki bodo letos prav zanimive. Program ne obsega samo dirkalnih točk, ampak tudi prav zanimive atrakcije s konji.

Ob tej priliki bo svečano odprto tudi novo, lani zgrajeno in letos modernizirano dirkališče, ki

Maline so sladke, toda trnjev sad. Brez trnja in težav uživajte malinov bonbon 505 s črto.

PROIZVOD »UNION« ZAGREB

Strahote podmorniške vojne:

Podmornica „Phönix“ izgubljena

71 mornarjev in častnikov mrtvih. V teku 3 tednov tri največje podmornice utonile

Pariz, 16. junija. c. Velika francoska podmornica »Phönix« je izgubljena. V njej je našlo svoj grob 71 mož posadke s štirimi častniki vred. To je lakonično poročilo, ki ga je nocoj objavilo mornariško poveljstvo.

Podmornica je izginila 15. junija, ko je križarila 350 km proč od svojega pristanišča v Saigonu. Poveljstvo objavlja zdaj, da je podmornico iskalo vse francosko brodogradje, ki je zasidrano v Saigonu. Z reševalnimi deli in s iskanjem pa so začele spremljevalne ladje takoj, ko se podmornica v določenem času ni več prikazala na površju.

Podmornica »Phönix« je bila ena največjih francoskih podmornic in je bila deljena brodogradu v vodah Indokine ter je imela za svoje stalno pristanišče Saigon. Imela je 1379 ton, dolga 92 m, široka 8,25 m in je na površini vozila s hitrostjo 18 vozlov, pod vodo s hitrostjo 10 vozlov. Oborožena je bila s 100 mm topom, s 37 mm protiletalskim topom, s strojnico in z 11 cevni za torpede.

Po dosedanjih ugotovitvah menijo stro-

kovnjaki, da je podmornica izgubila ravnatelj, ko se je začela spuščati pod vodo. Vzrok te hibe pa seveda ne bo mogoče več ugotoviti.

Pariz, 16. junija. c. Nocoj je ministrstvo za vojno mornarico objavilo uradno poročilo o nesreči, ki je začela podmornico »Phönix« Uradno poročilo pravi:

Podmornica 1. razreda »Phönix« je odplula na vaje iz Saigon 15. junija zjutraj. Obenem z ostalim brodogradjem je začela s svojimi vajami v zalivu Cameran. Po prvih uspešnih poskusih se je podmornica zopet spustila pod gladino in se nato ni več prikazala na površini. Vse ladje, ki so bile v bližini, so odhitele na pomoč, prav tako pa pomagajo pri iskanju tudi hidroavijoni.

Ministrstvo za vojno mornarico je o nesreči obvestilo takoj vse člane rodbin mornarjev in častnikov, ki so bili na podmornici.

Pariz, 16. junija. c. Na podmornici »Phönix« je bilo 67 mornadjev in štirje častniki. Ker še niso mogli ugotoviti točnega ležišča ponesrečene podmornice, so prepričani, da ne bo mogoče rešiti več nobenega člana posadke.

Kako močna je Anglija

Poučna razprava v angleški spodnji zbornici

London, 16. junija. AA. Reuter: Predsednik opozicijske liberalne skupine lord Dawis je v zgoraj domu začel debato o angleški oborožitvi.

Lord Dawis je postavil vladi vprašanje kakšni koraki so napravljeni za pospeševanje oboroževanja in preskrbo z municijo v zvezi z obrambo države in izpolnitvijo obveznosti Anglije napram drugim državam. Lord Dawis je izjavil, da se vsi čudijo, kako more vlada dovoljevati izvoz orožja v druge države ter izvoz ogromnih količin surovin, ne da bi pri tem trpeli angleški obrambni interesi. Lord Dawis predlaga naj sklene Anglija s Francijo, Zedinjenimi državami in nekaterimi drugimi državami sporazum o omejitvi izvoza blaga, ki je potrebno za časa vojne in ki bi se lahko v primeru vojne uporabilo proti Angliji in njenim zaveznikom. Anglija bi morala zbrati čim večjo za-

logo municije in drugega vojnega materiala ter zato potrebne surovine.

Nato je govoril predsednik opozicijskih laburistov lord Strabolgy o potrebi skupnega dela angleškega generalnega štaba z generalnimi štabi zaveznikov in držav, ki jim je dala Anglija jamstvo. To velja tudi za Sovjetsko Rusijo, s katero bi bilo dobro voditi vojaška pogajanja preje kakor politična, ker bi se na ta način politična pogajanja uspešneje razvijala.

Minister za enotno vodstvo državne obrambe admiral lord Chatterfield je odgovoril, da so pogajanja z generalnimi štabi stalno vodijo in dopolnjujejo. Anglija je letalsko službo tako izpolnila, da angleško letalstvo lahko onemogoči sovražniku vsak poskus ogrožati varnost civilnega prebivalstva. Obramba države razpolaga razen tega s protiletalskimi topovi, ki bodo branili vse važne strateške točke. Razen tega razpolaga Anglija z ogromnim številom reflektorjev. Balonske mreže so posebno nevarne za sovražna letala, ki letijo nizko. Vsa obramba je medsebojno povezana. Nič manjšo pozornost pa posveča vlada graditvi tovarn za vojni material. V toku zadnjih mesecev je bilo zgrajenih 30 novih tovarn. Sedaj se nahajajo v Angliji ugledni predstavniki drugih držav, ki smo jim dali gotova jamstva in ki želijo, da jih založimo z vojnim materialom. Mi vodimo razgovore s temi našimi prijatelji. Obe stranki sta globoko prepričani, da bomo dosegli ugodne uspehe v skupnem interesu. Smo na najboljši poti, da izpolnimo svojo nalogu v obrambi svojega imperija in izpolnimo obveznosti napram prijateljem. Tako smo v mirnem času pripravljani na vojno in to bolj kakor kdajkoli prej.

14 let robije za umor

Maribor, 16. junija 1939.

Pred velikim senatom mariborskega okrožnega sodišča se je obravnaval danes žalosten dogodek, ki se je pripetil v noči od 10. na 11. aprila t. l. v gozdu nad Ribniškim selom pri Mariboru. Takrat se je ta dogodek smatral za navaden uboj, okoliščine, ki jih je spravila na dan preiskava, pa so povzročile, da je prišel storilec pred veliki senat ter se je moral zagovarjati zaradi roparskega umora.

Na zatočni klopi je sedel 26-letni hlapec Franco Prejac, rodom iz Gradca, uslužben pa je bil kot hlapec v Krčevini. V nedeljo, dne 10. aprila se je Prejac mudil v gostilni na Volčetu, kjer je bilo več ljudi. Prejaca je jezilo, ker je dekle, za katero se je zanimal, plesalo tudi z drugimi fanti, pa je izval prepričanje. Pri tem jo je sam najbolj izkupil, ker sta se spravila nadenj vrtnarski pomočnik Ferdinand Mlinarič iz Ribniškega sela ter njegov prijatelj Gašper Goričan iz Maribora. Pretepla sta ga ter ga vrgla iz gostilne. Prejac je nato odšel na dom svojega gospodarja, pa se je oborožil z voznoročico ter šel v bližnjo gostilno oprezovat, kdaj bo eta Mlinarič in Goričan odšla proti domu. Ponoči sta oba res zapustila gostilno ter se napotila po gozdni poti proti Mariboru, ne sluteč, da gre za njima smrt. Prejac je obema sovražnikoma previdno sledil, ko pa sta prišla v gozd nad Ribniškim selom, je pohitel naprej ter ju napadel z ročico. S prvim udarcem je pobil na tla Mlinariča, z drugim pa Goričana. Naslednjega jutra so našli hude na poti Mlinariča mrtvega, Goričana pa močno poškodovanega. Pri raztelesenju pa se je ugotovilo, da Mlinarič ni umrl zaradi udarca po glavi, temveč da je bil s tem udarcem samo omamljen, storilec pa ga je nato z rokami zadavil. Goričan je nato pripovedoval, da ga je udarec po glavi vrgel na tla, ni pa ga onemestil. Videl je, kako se je Prejac sklanjal nad Mlinariča, ki je ležal omamljen na tleh. Nato se je Prejac obrnil še proti njemu. Ker se je bal, da ga bo še udaril, če bo videl, da še živi, se je potajil, kakor da je mrtve. Prejac ga je potem otipaval, ko pa je videl, da se ne giblje, mu je samo izpraznil žepa ter mu vzel 2 in pol dinarja.

Prejac je tajil, da bi bil Mlinariča zadavil, Goričana pa izpraznil žepa. Kljub temu je bil obsojen na 14 let robije ter na trajno izgubo častnih pravic.

šip je bilo pobitih zaradi izhoda potnikov, 2 potnika pa eta zadobila majhne praske od šip.

Zato je nesteto prič in strokovnjakov na razpolago.

Faktor Viktor, avtobusni podjetnik. Črna pri Prevaljah.

Nova zanimiva najdba v Betnavi

Izkopana krsta z ostanki grofice Herberstein

Maribor, 16. junija.

V betnavski gramoznici, na mestu, kjer je bilo nekdanje grobišče mariborskih protestantov, so te dni prišli delavci že do tretje bakrene krste, katero so odpakali ter je bila spravljena v mariborski muzej. Krsta je počivala v navadnem grobu, ima pa drugo obliko, kakor prejšnji dve, ki sta podobni bolj zaboji, dočim ima ta krsta obliko kakor jo imajo sedanje krste. Na krsti je izkovan renesančni križ in napis, v njej pa je lesena borova krsta s slikanim renesančnim križem in na njem upodobljenimi rekviziti Kristusovega trpljenja, rožnim vencem in Marijinim monogramom. V tej krsti je ležala pokopana Helena Herberstein rojena Schiffer, svakinja pokojnice, katero so izkopali pred njo na Betnavi.

V muzeju je nova najdba konserviral muzejski praktikant Oton Auman, pri čemer je bilo ugotovljeno: kosti so močno preperle, v veliki meri pa se je ohranila obleka. Na glavi, ki ima še ohranjene v kito spleteno plave lase, je bila avba z dvojnimi svitkom in volnena čelica, spodaj in zgoraj zaključena s čipkami. Spodnja obleka je prav tako volnena, na vratu zaključena z ovratnikom iz čipk. Na prsih ima bogato vezan plastron, rokava pa se zaključujeta v čipkastih manšetah. Vse čipke so iz volne, endovito nežno in lepo delo. Preko te obleke je bila obleka iz

tančice, nogavice domačega dela iz volne, domače delo so tudi čevljički iz svinjske kože. Verjetno je, da je baker omogočil dobro ohranitev volnene obleke in ohranitev notranje lesene krste.

Najdba je pomembna iz treh razlogov. Prvič imamo točno datirano in stanovsko določeno obleko iz začetka 17. stol., katero bo mogoče lepo obnoviti po ohranjenem vzorcu. Drugič: slike na notranji krsti z Marijinim monogramom in rožnim vencem kažejo, da niso bile dogmatične razlike med evangeličani in katoliki v reformacijski dobi jasne. Tretjič smo do sedaj vedeli, da so pokopavali na Betnavi na protestantskem pokopališču do leta 1679, medtem ko je sedanja najdba datirana z 12. aprilom 1636.

V celoti pa betnavske najdbe izpolnjujejo naše znanje o meščanstvu in plemstvu v začetku novega veka; torej znanje o dveh stanovih, ki sta v tej dobi poleg Cerkve odločujoče vplivala na gospodarski, kulturni in politični razvoj naših krajev. O narodnosti takratnega plemstva in meščanstva je nemogoče govoriti. Pri obeh je prevladovala stanovska usmerjenost, narodnostne zavesti in čuta pa ni doživljala ne mešan in ne plemič. V koliko pa bi bilo mogoče to trdit, je posledica kulturne usmerjenosti zlasti plemstva, ki je tudi omogočilo na primer financiranje velikega dela slovenske protestantske literature.

KULTURNI OBZORNIK

Dvajset let prekmurske kulture

Ob priliki Prekmurskega tedna, ki se začne jutri, se bosta vršili v M. Soboti ta mesec tudi dve slovesni prireditvi. S postavitvijo likovnega spomenika prekmurkim pisateljem, kar je po svoji zamešljivi vsebini, bodo prekmurški Slovenci počastili vse gojitelje svoje besede od 1.1715 do naših dni. Poudarili bodo njih pomen za ohranitev slovenske besede na najsevernejšem robu slovenskega ozemlja. Razstava prekmurskega tiska pa bo nazorno pokazala obseg in pomen tega pomembnega ohranitelja naše kulture in našega jezika v zemlji, kjer tuja vlada ni prav prizadevno gojila ljudske izobrazbe.

Pri tej priložnosti, ko poudarjamo svoje kulturno delo v preteklosti, je primerno, da pregledamo uspehe kulturnega dela v svobodni Slovenski Krajini v zadnjih dvajsetih letih.

Osnovni napredek v izobrazbi je doživela ta zemlja s pridobitvijo slovenskega šolstva. Poleg poslovenja vseh ljudskih šol in njih znatne izpolnitve, je dobila takoj po osvoboditvi jeseni 1919 tudi slovensko gimnazijo v M. Soboti. Prav šolstvo je tista pridobitev, ki najmočnejše uvaža doraščajoči rod v celotno slovensko kulturo in daje možnost, da prinese tudi ta toliko časa odmaknjena pokrajina svoje umetnostne, znanstvene in druge kulturne stvaritve naši narodni celoti in jo s tem obogati.

Splošno izobraževalnega pomena so tudi nova slovenska društva, ki širijo omiko, zlasti pa poznavanje slovenstva med delom našega naroda, ki mu je bilo to pred dvajsetimi leti precej odmaknjeno. Toliko razgibanosti v javnem življenju ni bilo v Slovenski Krajini nikoli kakor danes.

Prav tako pospešuje slovenski tisk omiko in narodno zavest. Poleg pokrajinskega tiska je močno razširjeno časopisje vseh vrst; pa tudi knjige, zlasti Mohorjeve, so razširjene bolj kot pred osvoboditvijo.

Nič manj važno pa je dela, ki je bilo opravljeno v zadnjih dvajsetih letih glede spoznavanja in raziskavanja Slovencev, na znanstvenem in umetniškem področju.

Likovna umetnost nam je prinesla Plečnikova dela v Bogojni, Martjancih in Bratonicah. Med domačimi rojaki je prišel nastopiti slikar Jakob, uveljavlja se arhitekt Novak. O preteklosti naše likovne umetnosti pa so važna nova raziskavanja in objave Fr. Steleta, Slovenska Krajina se vedno močnejše uveljavlja tudi kot umetniški producent in konsument.

Literarna umetnost je dala zlasti prvega domačega pripovednika M. Kranjca, ki je populariziral svojo pokrajino s številnimi deli. Pa tudi drugi, n. pr. Malešič, Kajč, J. Kozak so zajemali iz nje motivov.

»Dom in svet« št. 6

Junjsko številko »Doma in sveta« krase lepe vinjete akademsk. kiparja Franciška Smerduja, ki jih odlikuje, lepa, čista linija ter neka klasična mirnost. Uvodno pesem je napisala pesnica Vida Taufer — »Češminč«, v kateri je živo prikazan češminov cvet, njegova rast in vonj ter čustvena razgibanost, ki »trudno dušo dramice, Jože Kastelic, ki je nastopil v prejšnji številki z lahno pesmico »Spominč«, napisano nekako mimogrede, je v tej številki objavil svoj ciklus »Zvezde in žalosti«, v kateri je prišla v vsej polnosti do veljave njegova klasična, antična izobrazba tako v ritmu kakor primerah ter tudi notranji gradnji in pomenu. To so ekspresionistične pesmi: Razgled, Obzorje, Noč, Pridi spet ter Novoletna pesem vsak dan, ki pa kažejo v nov razvoj. France Bevč nadaljuje svojo povest »Domačija«, v kateri vedno bolj čutilimo tragično zapletanje Lajšarja v težave dolga ter napeto pričakujemo neke rešitve, s katero bo pa Bevč gotovo presenetil svoje bralce. Šalijeva pesem »Pomladna otožnost« spada med njegove najboljše. Je to razpoloženska pesem ob prvi pomladi, katere perspektive pa ne ostanejo samo pri tleh, temveč rasto tudi v neko simboliko današnjega težkega časa:

Kaj res zorimo že v končanost dni?
Do zemlje nagnjen sem in ves težak.

Ta konec sredi cvetja in pomladnega vzdušja pritiška človeka k tlom in mu vzbuja tragično dojetje naše pomladi. Problemom našega časa posebej pa je posvečen ciklus pesmi Vinka Žitnika: Naš čas, v katerem opeva padanje političnih gesel kot padanje deževnih kapelj na gladino, ki tvorijo svoje kroge, ob katerih se potem zbirajo ljudje, da si ustvarijo čez hip zopet novega kroga. Kaže na brezposelnost, kopače, žanjice, ki plevejo njivo, pa bi bilo potrebno oploti tudi narod, ki čaka svojega kovača, da

nas v ognju svoje duše prekalil
in vse nas v eno družijo in prekuje!

»Kot v ječo padli smo v ta žgoči čas« je končni refren teh novih pesmi, ki so po obliki strnjene in polne in kot jeklo zvarene in skovane, ki pa so bolj kleni aforizmi kot sproščene pesmi, toda kot aforizmi mojstrski. Kot pripovednik se poleg Bevka uveljavlja Vinko Beličič s črtno »Ušehla češnja«, v kateri stopa pred nas belokranjska vas in njeni ljudje, zvezani prav tako trdno s svojim krajem kot s svojim Bogom. Judnička, vsa Belokranjska starega kova, hrani staro češnjo za svojega sina, da se vrne iz Amerike. Toda, ko se sin vrne domov, vidi, da se ji je on in tudi njegov rod odtujil, njej, zemlji in Bogu. Češnja, ki je tako lepo cvetela, je usahnila, se posušila in padla. Tako je pokrajinski realizem lepo povezan s simboliko češnje, ki se prepleta preko skozi vso črtno Beličiča, v katerem že dozoreva belokranjski pisatelj. Joka Žigon v svojih podobah »Nikdar več vojske« vedno bolj zaključuje svojo snov in usode svojih ljudi. V tej podobni »Blizu smrti« vidimo, da umira eden glavnih oseb iz prvega dejanja, kemik Pipan, tedaj bojazljivec, sedaj pa junak in izumitelj zdravila proti največji bolezni sedanjega časa: zastrupljenju... V zadnji podobni, ki sledi, bo vsa »dramatizacija« vključena in verjetno tudi poudarjena misel, ki jo vsebuje že naslov, ki pa je sam po sebi morda preveč tendenčen, toda plemenito tendenčen. Jože Cukale je prispeval dve rudarski pesmi, od katerih je druga (Rudar in sin) neke vrste moderna balada, močna zlasti v svoji zadnji poanti: če padeva po prvem sinu še midva,

bomo vsi trije kot kralji Matjaži!

Dr. I. Grafenauer nadaljuje svoje razprave iz slovenskih narodnih pesmi, sedaj pod naslovom: »Zamorci in zamorske deklice v narodnih legendah«, med katerimi se tokrat dotika zgodovine

Znanost je močno razširila naše znanje o tej zemlji. Poleg knjig, ki so jih napisali in priredili Kovatič, Slavič, Novak, Zelko, Kozak, Sušnik, so poleg nekaterih omenjenih napisali razprave in poročila o prekmurski preteklosti in sedanjosti še mnogi drugi, zlasti Zelko, Stelč, Baš, Kokoli, Slesinger. Po njihovem delu so postala znana mnoga dejstva iz prekmurske zgodovine, slovenstva, jezika, narodopisa, zemljepisja itd. Priznati moramo, da so bila na nekaterih področjih rešena temeljna vprašanja, na drugih pa vsaj načeta. Kdor pregleda številne knjige, revije in časnike s članki o Slovenski Krajini, napisanimi v zadnjih dvajsetih letih, bo začuden zaradi izvršenega dela, obenem pa vesel ob spoznanju, da smo se vneto in resno lotili novih vprašanj ter obogatili slovensko znanstveno delo. Vse to opravljeno delo je neizpodbiten dokaz, tako slovenskega značaja te zemlje, kakor tudi, da se naši znanstveni delavci zavedajo svojih dolžnosti. Ko bi jih le drugi činitelji v taki meri podpirali, s kakršno se oni žrtvujejo — pa bi dosegli še mnogo, mnoga več.

Tu je treba omeniti Prekmursko muzejsko društvo, ki je bilo ustanovljeno v zadnjih letih prav z namenom, da pospešuje in goji vsestranska znanstveno raziskavanje Slovenske Krajine. Zbralo je že lepo knjižnico prekmurskih tiskov in drugih zgodovinskih ter etnografskih predmetov. Treba je le dovolj podpreti, zlasti s primernimi prostori, da bo moglo uspešno izpolnjevati svojo nalogo. Kaj bi storili drugod za tako obsejno in izpostavljeno pokrajino glede njenega raziskavanja in utrditve njenega narodnostnega položaja! Saj imamo dokaz za to v raznih akcijah glede Slovenske Krajine — iz tujine! Nikar se le pasivno ne branimo pred njim, marveč storimo sami, kar smo dolžni! Delavcev ne manjka — da jim le ne bo treba prositi dovoljenja, da smejo — delati! In to je glavna zahteva, ki sledi iz kulturne bilance ob dvajseti obletnici prekmurske svobode: treba nam je organizirati delo, ki bo moglo opraviti podrobno delo na temelju, položenem doslej.

Spričo ekskluzivnih dnevnih borb, ki so v tej prehodni dobi nastale v Slovenski Krajini med generacijami in nazorskimi skupinami, žal preveč pozabljamo na izredni pomen našega svobodnega izživljanja. Zato se nikar ne smešimo — na obeh ali treh straneh! — s malenkostnimi zamahi v prazno, marveč spoštujemo drug v drugem vse, kar je v nas človeško dobrega, istim — tega kar nas druži in kar more v skupnem delu raditi dobre sadike za Krajino in slovenstvo! Načelo nam bodi domače zdravje, ne pa tuja navlaka. Doslej izvršeno delo nam je opravilo za pretekla leta in jamstvo, da bo bodočnost prinesla še lepših in večjih uspehov. Da bi tako bilo! Pannonicus.

vine pesmi »Sveta hostija onečaščenat ter motivov, zvezanih z njo.

Voddelku »Književnost« ocenjuje Tine Debeljak Bevko »Legende«, Pavle Blaznik Zontarjevo zgodovino Kranja, Zontar Kolečki zbornik, Kastelic Antike Inscriften aus Jugoslawien, S. Š. knjigo o kartuzijah in kartuziji Pletierje ter A. Bolhar bolgarsko monografijo o Mestrovici. Pod vzglavjem »Umetnost« pa govori Fr. Kimovec o novem mozaiku Heleni Vurnikove »Kristus Kralj«, St. Mikuz pa o jubilejni razstavi Franceta Kralja. Kot ilustracijo k članku sta v prilogi celostranski podobi Kraljeve »Golgothe« ter Vurnikov »Kristus Kralj«. V »Zapiski« pa priobčuje Tine Mohaj zanimivo poročilo o dokumentu beneškega slovenstva, ki ga je odkril v delu beneškega Slovenca Carlo Podrecca »La Slavia italiana« iz l. 1882. B. S. opozarja na vitse pisatelja Stendhala v Trstu iz l. 1830, ko so mu okoličani »napol divjaki, toda govornica jim je kakor pesem!« Dušan Luvdvič pa seznaja Slovence z zanimivim literarnim muzejem v Pragi »Lešehradum«.

To je vsebina junjske številke »Doma in sveta«. Kakor navaja uredništvo na platnicah, bo prihodnja številka izšla šele 15. septembra, kajti »Doma in svet« izhaja desetkrat v letu, z izjemo mesecev julija in avgusta.

Smrt hrvatskega katoliškega pesnika M. Paveliča

15. t. m. je v zagrebškem jezuitskem kolegiju umrl p. Milan Pavelič, književnik in eden najboljših hrvatskih pesnikov sploh. Rodil se je leta 1878 v planinah severno od Senja v župniji Kriva pot. Gimnazijo je doštudiral v Senju, nakar je stopil v bogoslovje svoje škofije, ki pa je bilo v Zagrebu. Duhovnik je postal l. 1902 ter je služboval v Bakru, Crikvenici, Krasnu, Kompolju pri Otočcu, toda ker je bil bolehen, je bil l. 1911 upokojen. Deloval je potem kot publicist in časnikar pri »Riječkih novinah«, »Hrvatski obitelji«, bil v vojnih letih pomožni veroučitelj v gimnaziji na Sušaku, duhovnik v samostanih, urednik »Narodne prosvjete« in »Zabavne knjižnice« vse dotlej, da je leta 1924 stopil v jezuitski red, kjer se je ves posvetil predvsem prevodom katoliške književnosti. Tako se njegovo književno delo deli v dva dela: v originalno delo ter v prevodno. Kot pesnik se je pojavil obenem z Narcisom Jenkom in Pojakom kot član Katoliške moderne ter pomeni njen največji pesniški uspeh. L. 1902 je izdal »Iz zakutka«, 1913 »Pjesme«, 1928 »Pjesme malom Isusu«, 1938 »Zvijezde Srca Isusova«, v katerih je na način narodne pesmi opeval življenje svetnikov in blaženih, glavno pa hrvatskih narodnih mučencev in zaščitnikov. Pavelič je izrazil religiozni in katoliški pesnik, ki živi iz vere in mu je vera tudi bistvo vse njegove poezije. Zato je uspeval najbolj v svojih legendah, ki spadajo med bisere hrvatske moderne pesmi. Toda poleg tega originalnega dela, s katerim je postal »najboljši hrvatski religiozni pesnik«, se je zadnji čas posvetil ves prevodom ter je prevzel Manzonijev roman »Zaročena«, Rettejevo »Od hudiča k Bogu«, Maruličevih »50 pripovedk« (iz latinščine), ter »Cerkvene himne v hrvatskem prevodu« (1936). Matica hrvatska je izdala tudi njegovo antologijo »Iz duhovne lirike«, kjer je prevedenih 23 svetovnih pesnikov iz osmih jezikov. — Naj počiva v miru!

Cankar v slovaščini. »Slovake« z dne 11. t. m. prinaša v svoji nedeljski zabavni prilogi odlomek iz Cankarjeve knjige »Kurent« pod naslovom »Iz domovine« (Z vlasti). V lepem prevodu M. V. je podan prizor, ko se je spustil Kurent v dolino ter se pridružil romarjem, ki gredo v svet, v Ameriko, v Vestfalijo, kamorkoli... do stavka, ki se v slovaščini bere kot v slovaščini: »Zem, zemica matka! Ak nemaš chleba, daj mi kamen, češ aj o kameni budem spievat!«

V mestu Baberton (Ohio) je v šoli eksplodirala plinska napeljava, kar je vso šolo vzdignilo v zrak. Po čudni sreči sta bila poškodovana samo dva otroka in pa šolski sluga.

Potujoči samostan

»Brezbožnik« z dne 1. junija 1939 nehoti odkriva nekaj podrobnosti iz preteklosti in sedanjega delovanja ženskega samostana v mestu Kereš. List svari pred delovanjem teh redovnic in pripoveduje, da je bil samostan ustanovljen v 17. stoletju; leta 1922 so ga boljševiki hoteli izropati in stanovanke razgnati, pa se je takrat še verno ljudstvo uprlo in samostan ubranilo pred navalom boljševikov. Šele leta 1927 so si boljševiki ponovno upali lotiti se samostana, ki so ga kolikor mogoče neopazno zaprlji; ljudstvo je bilo takrat po toliki propagandi že toliko zbežano, da ukrep boljševikov tudi pozneje ni naletel na javen odpor. Samostansko cerkev so nato izpremenili v elektrarno, v prostorih samostana pa so namestili otroški vrtec. Toda verska delavnost redovnic s tem še ni bila zatrta. Umaknile so se v okoliške gozdove in ustanovile neke vrste tajno redovno skupnost. Nekateri redovnice pa so šle po Rusiji, kjer še danes hodijo od vasi do vasi, zbirajo vernike in jim oznanjajo evangliji in jih poučujejo v veri, iščejo umirajoče in jim dele versko tolažbo v zadnji uri in krščejo otroke — pravo potujoče dušno pastirstvo. Ta verski vpliv potujočih redovnic se zlasti čuti v pokrajini Pensa. V zadnjih letih so ustanovile že več takih tajnih samostanskih podružnic. »Brezbožnik« svari ljudstvo pred to »kvarno« delavnostjo, češ da te redovnice samo ženske ščitujejo k odporu proti sovjetskim oblastem. Obenem list poziva sovjetsko ob-

last, naj ostro nastopi proti tej »protidržavni zalegi«.

Francoski piloti v Lurdu

Pred nekaj dnevi je bilo v Lurdu tradicijsko romanje francoskih pilotov, ki vsako leto poromajo na ta svet kraj. V baziliki so imeli slovesno žalno opravilo za poneorečene poklene tovariše. Druga leta je romanje vodil kardinal nadškof, msgr. Gerlier, ki pa je bil letos zaradi pogreba poneorečenega langreškega škofa zadržan; poslal pa je na to pot v Lurd svojega namestnika.

35.000 km prepotoval v majhnem čolnu

Te dni je v mestu Laveno ob Velikem jezeru (»Lago Maggiore«) v svojem kajaku prispel irski pisatelj major Raver Hart, ki je v tem majhnem čolnu obšel vse obrežje. Ta 50 letni Irec, doma iz Dublina, je res izreden ljubitelj tega lepega vodnega in veslaškega športa: od l. 1929 je na največjih rekah po Evropi, Ameriki, Afriki in Aziji (zlasti na Japonskem) v kajaku prepotoval 35.000 km. Sedaj namerava preveslati jezera po gorju Italiji, nato bo šel v Pad, po katerem hoče priti v Benetke. Nato se bo s svojim lahkim čolnom odpravil v Nemčijo, dalje na Poljsko, od tod pa še, če mu bo sreča mila, naprej v Rusijo.

ŠPORT

Proslava letošnjega olimpijskega dne

Ponovno opozarjamo na spored zadnjega olimpijskega dneva pred olimpijskim letom 1940, ki je v Ljubljani naslednji:

Sobota 17. t. m. popoldne: prodaja olimpijskih značk po mestu; ob 18.40 radio predavanje predsednika mestnega odbora g. dr. Ivo Pirca: H olimpijskemu dnevu.

Nedelja 18. t. m. dopoldne: prodaja olimpijskih značk po mestu. Na stadionu: nastop mednarodnih tekmovalcev ZFO ob 10. Na tenis prostorišču Ilirije ob 10: otvoritev tenisa turnirja. Pred narodnim domom ob 10: start kolesarske cestne dirke na Ig-Lavercu-Ljubljana, juniorji in seniorji; istotam ob 11: cilj te dirke. Na športnem prostoru LSK na Ljubljani ob pol 11: kajak tekma enojk in dvojek za prvenstvo kajak kluba in nastop enojk in dvojekih dirkalnih čolnov LSK. Pred Narodnim domom ob pol 12: kret jadrnega letala in kroženje vseh letal ljubljanskega aerodroma nad mestom.

Nedelja popoldne ob 14.30: na Stadionu ženski in moški atletski meeting. V Podutiku: motorne dirke ZSK Hermes.

Ponedeljek ob 20: kopališče Ilirije: Plavalna tekma Ilirije in sablaški turnir.

Vabimo vse prijatelje naše mladine, da se udeležijo navedenih prireditev in da podpro olimpijski fond z nakupom značk, ki se bodo prodajale po 3 din.

Atletska prireditev na olimpijski dan bo v skupni izvedbi ljubljanske atletske podzveze in SK Planine na Stadionu v nedeljo ob pol 15. Spored obsega: 200 m. tek: tek na 60 m, met krogla (4 kg), skok v višino z zaletom, tek na 100 m, met diska (1 kg), skok v daljavo z zaletom, štafeta 4x60 m, odbojka, in moški meeting.

Ženski lahkoatletski miting

Jutri ob pol 3 pop. na Stadionu ob Tyrševi cesti.

Velik odmor, ki ga je preživela slovenska ženska lahka atletika, je dala pobudo agilnemu športnemu klubu Planini, da bo jutri ob priliki olimpijskega dne izvedel zanimiv ženski meeting. Do sedaj so se prijavile atletinje iz Ljubljane, Maribora, Celja, Jesenice in Zagreba, od koder bodo prišle najboljše jugoslovanske atletinje kot Stefanini, Neferović in druge.

Poleg teh bomo imeli priliko videti tudi najboljše jugoslovanske lahkoatlete, ki bodo v izvedbi lahkoatletske podzveze nastopili v zanimivih disciplinah. Nastopili bodo atleti kakor Goršek, Pleterski, Košir, Martini, inž. Stepnišnik, Bručan itd.

Ker je čisti dobiček namenjen olimpijskemu fondu, se je prireditelj v svrhu možnosti čim večjega odziva odločil za zelo nizko vstopnino, in sicer sedeži 3 din za dijake in vojaše, ter 5 din za ostalo občinstvo.

Olimpijski dan v Celju

Nocoj ob 20 se prične štafetni tek po mestu. — Jutri ob 8 teniški turnir v mestnem parku: ob 8.30 pričetek table-tenis turnirja v telovadnici ob. Šole; ob 9 olimpijski peterboj na Glaziji za pokal tv. A. Mislje; ob 15 olimpijska dirka Celje-Gomilsko-Celje, start in cilj pred Glazijo; ob 16 nogometni turnir klubov: SK Atletika, SK Celja, SK Jugoslavije in SK Olimpa. — Nocoj in jutri prodaja olimpijskih značk.

Pariški tenis turnir

Mešani par, ki sta ga sestavljala Francozinja Mathieu in naš Kukuljevič, je premagal ameriško dvojico Wheeler-Riggs z rezultatom 6 : 3, 6 : 2. Igra je bila lepa in zmaga Francozinje v zvezi z jugoslovansko lahka nad ameriškim parom, ki je bil favorit na turnirju ter je zaradi tega vzbudila ta zmaga veliko senzacijo. S tem uspehom se je ponovno obrnila pozornost na Kukuljeviča, kajti pokazal je izredno dobro formo. Francozinja ni imela dobrega dne in je zmaga v glavnem zasluha našega Kukuljeviča. Francozinja Mathieu in Kukuljevič sta se s to zmago kvalificirala za polfinale.

Poljski par Tločinski in Bavarovski je premagal našo dvojico Punčec-Mitič z rezultatom 6 : 4, 4 : 6, 4 : 6, 7 : 5, 6 : 3. Tei igri je prišlovalo izredno veliko gledalcev; bila pa je izredno živahna ter so vsi štirje igralci pokazali vse svoje sposobnosti. Poljski so pokazali tudi več volje za zmago, zlasti Tločinski. V petem in zadnjem setu pri stanju 4 : 0 za Poljake so naši napravili vse kar je bilo sploh mogoče in se jim je tudi posrečilo spremeniti rezultata na 4 : 2. Toda Poljski so potem še močnejše pritisnili in na koncu zaključili math s 6 : 3.

ZFO

Mariborski tabor - tekmovalci pozor!

Vse prijave za mariborske tekme tako za člane kakor za mladce ter članice in mladenke morajo biti najkasneje do 20. t. m. pri zvezi. Tega roka se morajo vse edince brezposojno držati, ker moramo še pred tekmami sestaviti startno listo. Kdor se ne prijavi do 20. t. m., ne bo mogel tekmovati.

Doslej je prijavljenih lepo število vrst in posameznikov za posamezne tekme v telovadbi, lahki atletiki, odbojki in plavanju. Najbolj zanimive bodo vsekar tekme za prvenstvo posameznikov ZFO, in sicer v dvanajsteterboju in orodnem deseterboju. Najboljši telovadci ZFO bodo tekmovali za naslov zvezinega prvaka na mariborskem taboru. Tekmovalo bo 15 borcev ZFO, ki bodo letos v avg. zastopali barve naše države na mednarodnih tekmah v Liegu (Belgija). Prvenstvene tekme bodo prvi dan mariborskega tabora, in sicer na praznik sv. Petra in Pavla. Dopoldne so obvezne vaje, popoldne pa poljubne, ki so najbolj zanimive ne samo za telovadce, temveč tudi za gledalce. Pa tudi druge tekme bodo zelo zanimive. Velika borba se bo vršila v tekmi vrst, kjer gre za prehodna darila in jih bodo obdržale vrste, ki si jih tretjič osvoje v stalni posesti. Izredno ostre bodo tudi borbe v igri odbojke.

Podrobneje bomo poročali o tekmah in celotnem programu tekem v prihodnjih dneh. Za danes še toliko: Vse tekme se vrše na stadionu SK Zeleničarja, razen plavalnih, ki bodo na Mariborskem otoku.

Za telovadni in športni znak se prične tekmovalna v nedeljo, 18. t. m. ob 8 zjutraj. Kakor smo že včeraj poročali, bodo lahko oddaljenejši bratje polagali ta izpit v Mariboru ob priliki tabora, da si s tem prihranijo stroške.

ZDK

Poskusne tekme za vrste in posameznice za Maribor se vrše v nedeljo, 18. junija ob 8 do 10 na Stadionu. Obvezno za vse tekmovalke in za članice sodniškega zbora.